

Wël Jethu cï Luka göt Wët nom

Wël Jethu cï Luka göt, aa Jethu nyuöth lön ë yen raan wäär cï Nhialic lueel ka bi tuöc pinynhom, bi kəc Itharel ku kəc cie kəc Itharel bën luök. Acï Luka göt lön Jethu acï Wëi Nhialic cööl bi, “Wët Puöth Yam bën nyuöth kəc nõn nyin.” Ku wëlkä, aa la yiic käk wïc raan ëbën. Käk miest puöu aa rëer wël cï Luka göt yiic aya, cimën bën Jethu pinynhom, acï luëel thïn cök tueñ yiic, ku tē thöök wël thïn aya, ku wäär ler Jethu nhial. Anyiköl la tueñ ë wët kënë, ku juëñ bi gam kəc cï gam rot juak la nhial Jethu cök, aaci raan töñ kënë göt aya athör Luoi Atuuc Jethu yic.

Aban 2 ku 6 (tiñ käk cï göt athöör yic bö ciëen) aatö käjuëc yeke yök athör kënë yic ë rot. Cimën anyikööl diët atuuc nhial, ku kēwäär cï abiök Jethu la neem wäär dhiëeth ye. Ku la Jethu luan Nhialic wäär ë yen dhök. Ku wël waal raan path pan Thamaria ku manh cï mää. Ee wëlkä yiic, ee röök yen acï ber yic bi tæet kəc puöth. Ku Wëi Nhialic, ku käk cï diäär looi ë luoi Jethu yic, ku pël bi Nhialic adumuööm päl piny.

Käk tö thïn

Wët Nom 1:1-4

Dhiëth ku mæeth Joon raan kəc muöc nhïim ku jöl a Jethu 1:5–2:52

Luoi Joon raan kəc muöc nhïim 3:1-20

Miöc ë nom ku thëm Jethu 3:21–4:13

Luoi Jethu ëbën pan Galilia 4:14–9:50

Jäl pan Galilia ku la Jeruthalem 9:51–19:27

Nin ciëen kadhrou thuənde nom tueŋ 19:28–
23:56
Jön rot ku nyooth rot ku la nhial ë Bëny 24:1-53

¹ Tënë Thiöpiluth, cit tē ye piēŋ ye, aci kəc juēc them bīk kək cī röt looi kamkua gət. ² Aaci gət kək cī kəc cī ke tiŋ, ku kəc lui wēt Nhialic lək ɣo tēwäär jək kək röt. ³ Kēya, Bānydiē, wən cī ɣen kək cī röt looi muk cök tēwäär jək kek röt, aca tak ba ke gət apath tēnē yī, ⁴ rin bī yīn kajuēc cī piöc tēnē yī jāl ŋic lən cīi kek ye lueth.

Atuny Nhialic aci dhiēnh Joon lueel

⁵ Wäär ye Ƴerot bēnyŋaknom pan Judia, raan kək Nhialic cəl Dhäkaria ë tō thīn, ku yeen ë ye raan akut kək kək Nhialic cəl Abija, ku yeen ë la tiŋden cəl Elithabeth, nyen kuat Aron. ⁶ Dhäkaria ku Elithabeth aake ye kəc path tēnē Nhialic, rin keek aake rēer ke cīn gup awuöc ke thek lööŋ Nhialic. ⁷ Ku keek aake cīn mīth rin Elithabeth ecīi dhiēth, ku keek aake cī dhiöp kedhie aya.

⁸ Naɣon akäl tök, yen ke kuēer kəc akut Dhäkaria bīk luui luanŋ Nhialic, ⁹ ke kəcken akut cuet gek, go lööny tēnē ye bī ya yen la adöŋ ŋir took ariäk nom luanŋ Nhialic. Go la luεek. ¹⁰ Ku tēwən took yen adök luεek, ke kəc juēc awən cī guēer aake rök ayeer.

¹¹ Kaam wən, ka atuny Nhialic nyuth rot ye ke kääc ləŋ cuēc ariäk nom tēwən took yen adöŋ ŋir thīn. ¹² Tēwən tiŋ Dhäkaria ye, go riöc apēi ku muum nom. ¹³ Go atuny Nhialic lək ye, “Dhäkaria! Duk riöc, rökdu aci Nhialic piŋ, ku emən tiŋdu Elithabeth abī manh moc yök. Na la dhiēth, ka

bī cəl Joon. ¹⁴ Wek aabī puōth miēt wedhie wek tiēndu tē le ye dhiēeth. Ku kəc juēc aabī puōth miēt ke we aya, ¹⁵ rin yeen abī ya raan tōŋ ril kam kəc kək Nhialic tiŋ. Ku yeen aciī bī ya dek kuat muōn la yic luəu. Ku yeen abī Wēi Nhialic la yeguōp ke cək ŋoot man yəc, ¹⁶ ku yeen abī kəc Itharel cəl adhuk Nhialic Bānyden. ¹⁷ Abī kaŋ tuəl tēnē Bēny kek riel thōŋ cīmēn riel Nhialic wäär tō tēnē Elija. Ku Joon abī wārken ē mīth cəl anhiar miēthken. Ku kəc ril nhīim ēmēn cie wēt Nhialic ye piŋ, aabī kenhīim waar. Ku kēya, yen ē tē cī Joon kəc cəl aa guir rōt thīn rin bēn Bānyda.”

¹⁸ Go Dhākaria lueel tēnē atuny Nhialic ēlä, “Ba ŋic kēdē lən bī kēnē rot looi? Yēn aci dhiōp ku tiēndiē aci dhiōp aya.”

¹⁹ Go atuny Nhialic dhuōk ye, “Ee yēn Gabriel, rēer Nhialic lōōm ku yēn aci tooc ba yī bēn lēk wēt puōth kēnē. ²⁰ Rin kēc yīn wēt ca lueel gam, yīn abī rēer yī cie jam, yet tē bī kēnē rot kaŋ looi akōlden bī yen rot looi ke cīt tēde.”

²¹ Tēn awēn, kəc aake tit Dhākaria ke cī gāi kē rēer yen luanŋ Nhialic apēi kēlä. ²² Nawēn le bēn bei ke cīi jam, gokē ŋic lən le yen kē cī rot nyuōth ye, tēwēn ye yen nyuuth yecin ku cīi jam.

²³ Nawēn la nīn luui Dhākaria luanŋ Nhialic thōk, ke dhuk paande. ²⁴ Nawēn ke tiēnde Elithabeth yōk meth, ku jəl rēer baai pēi kadhiēc ke cie la ayeer. ²⁵ Ku jəl ya lueel, “Nhialic aci kēnē looi tēnē ya bī piathde nyuōth ya, ku aci kē ye ya dhəl guōp rin cī yēn rol jal nyaai!”

Atuny Nhialic aci dhiēnh Jethu lueel

26 Tëwën ye pëi Elithabeth dätëm, ke Nhialic tooc atuönyde Gabriel gen Nadharet tö pan Galilia, 27 tënë nyan bïm cöl Maria, ku ë thiεek mony cöl Jothep, raan dhiënh Bënyñaknhom Debit. 28 Go atuny Nhialic bën tënë ye ku lueel ëlä, “Madho, yïn athiäñ dhëëñ Nhialic. Bänyda atö ke yï!”

29 Go Maria riöc ku muum nhom wën piñ yen wëlkä, ku thöön yepuöu käk tö ë wët kënë yic. 30 Go atuny Nhialic lueel tënë ye, “Duk riöc Maria, yïn anhiεer Nhialic. 31 Yïn abï meth yök, manh moc. Ku na la dhiëëth ka ba cäk ke cöl Jethu. 32 Abï ya raandit apëi Nhialic nhom. Ku abï cöl Wën Nhialic Madhöl. Ku Nhialic Bänyda abï bääny Debit wundit yiék ye, 33 ku abï ya bëny pan yï Jakop akölriëc ëbën, ku bäänyde aciï bi thök alanden!”

34 Go Maria lueel tënë atuny Nhialic, “Bi rot looi kädë. Υεν ë nyen bïm këc thiaak?”

35 Go atuny Nhialic bën lëk ye, “Wëi Nhialic abï lööny yïguöp ku rielde abï bën yïnhom. Manh thin dhëñ ba dhiëëth abï cöl Wën Nhialic. 36 Ku dët akïn aya, molën Elithabeth ci dhiöp aci meth jäl yök cök a wäär ye ye tiñ ke ciët ci rol. Päike aa dätëm ëmën. 37 Rin ñic Nhialic këñ looi ëbën. Acïn kë gök ye.”

38 Go Maria lueel, “Υεν alony Bänyda, abï looi tënë ya cimën wëtdu.” Go atuny Nhialic jäl.

Maria aci Elithabeth la neem

39 Nawën nin lik cök, ke Maria lööny dhöl ke cïn gääu bi la pan yï Dhäkaria rëër tëthöny pan Judia. 40 Ku ler pan Dhäkaria ku muöth Elithabeth. 41 Kaam wën piñ Elithabeth Maria ke muöth ye,

ke manh liɛc yen riän yeyic. Ku go Wëi Nhialic guə lööny yeguəp. ⁴² Ku lueel röldit tənë Maria, “Yin aye leec diäär yiic ëbën, ku lec manh yänydu. ⁴³ Yenə thieek γayic abi man Bänydië γa bën neem? ⁴⁴ Kaam wën piŋ γen yiröl yi muəth γa, ke manh tš γayic mit puəu ku le nyoon-nyoon. ⁴⁵ Yin amit guəp rin ci yin wët Bänyda gam, lən bi wët ci lək yi rot tiɛɛŋ!”

Waak Maria

⁴⁶ Go Maria lueel,
 “Yin Bänyda yin apiaany γapuəu,
⁴⁷ ku γen aci puəu miɛt
 tənë Nhialic piŋ γen,
⁴⁸ rin ci yen aluənyden cie kuëɛc nom lieec.
 Ku akölë le tueŋ,
 riëc ëbën abä leec rin ci Nhialic γen dəoc,
⁴⁹ rin ci Nhialic Madhəl
 kädit looi tənë γen.
 Yen aril ku adhëŋ.
⁵⁰ Ku yeen alir puəu tənë kuat raan ëbën,
 kuat riəc ë yeen.
⁵¹ Nhialic aci kəc bänŋ nhiam
 thiäi pinynhom köŋden ril.
⁵² Ku aci bänŋ ril piək piny thöcken nhüim,
 ku jət kəc ci nhiam cie kuëɛc nhüim nhial.
⁵³ Ku ee kəc ŋəŋ wic kəŋ,
 yiək kajuëc ku nyiëŋ ajiɛɛk.
⁵⁴ Ku aci wëtten ci thön wärkuan düt tiɛɛŋ nom
 ku kony aluənyke, kəc Itharel.
⁵⁵ Cimën wäär ci yen ye lək wärkuan düt,

Abaram ku mïth cï lök dhiëeth!”

⁵⁶ Ku jol Maria reër kek Elithabeth təcit pëi kadiäk ku dhuk panden.

Joon aci dhiëeth

⁵⁷ Nawën ke pëi Elithabeth thök, ku dhiëeth manh moc. ⁵⁸ Nawën piñ kəc akeu nhom ku kəc ruääi ke ye lön cï Nhialic ye lieec, ke mit puöth apëi.

⁵⁹ Nawën aköl ye nin bët, ke kəc bö bï meth bën ñoot. Ku wickë bik cäk rin wun Dhäkaria. ⁶⁰ Go man kuc ku lueel, “Acöl Joon.” ⁶¹ Gokë lueel tënë ye, “Acin raan ruääi ke we cï cäk ë rinkä.” ⁶² Ku nieukë wun nyin, ku thiëckë tē bï yen meth cäk thin.

⁶³ Go Dhäkaria agen gëtget cöl ku gët, “Acöl Joon.” Gokë gäi ebën. ⁶⁴ Ku kaam thiin awën ke go ñic jam ku leec Nhialic. ⁶⁵ Go kəc thiääk ke ke gäi, ku thiëi wëlkä pan Judia yic, ku ye kəc ebën jam ë ke. ⁶⁶ Ku kuat raan cï wëlkä piñ ë gäi ku lueel, “Manhë, bï jäl yiëndë aköldä?” Rin ë yic, riel Bányda arëër kek ye.

Waak Dhäkaria

⁶⁷ Go Wëi Nhialic lööny Dhäkaria guöp, ku lueel maany cï Nhialic nyuöth ye ëlä,

⁶⁸ “Lecku Bëny, Nhialic Itharel! Rin cï yen bën bi kacke bën luök.

⁶⁹ Ku cöl raan pïr yo atul yön Debit aluonyde.

⁷⁰ Wëtde aci kəc kække tiñ lueel theer,

⁷¹ lön bï yen yo kony aleikua ku kəc man yo.

⁷² Acï Nhialic lueel lön bï yen wärkuan düt lieec, ku muk löñ ë döör cï yen mäath döm ke ke nhom.

⁷³⁻⁷⁴ Cimen cï yen mël kuëñ tënë Abaram wäditda, ku thön lön bï yen yo kony aleikua,

yok aabi kēde ya looi ke cīn diēer,
 75 tē yer yok puōth ku lok cōk yenhom akōlakōl tē
 pīir yok.

76 Ku yīn manhdiē, yīn abī ya raan kāk Nhialic tīn,
 yīn abī la tuen yenhom ba dhōl la guiir tēnē yeen.

77 Ba lēk kōc tē bī kek pīr akōlriēec ēbēn yōk thīn,
 tē pēl adumuōōmken piny.

78 Nhialic alir puōu,
 ku yen abī raan cīt ruel cōl abō pinynhom.

79 Ku yeen abī ruel tēnē kōc tō muōōth yic,
 rēer thou yic, bīk dhōl ye kōc dōōr ke Nhialic jāl
 yōk.”

80 Ku Joon acī jāl dīt ku yīk Wēi Nhialic riēl dīt.
 Ku pīir roor tē cīi ceñ ē rot yet akōl tul yen Itharel
 nhom.

2

Jethu aci dhiēeth *(Mk 1:18-25)*

¹ Bēnyñaknhom cōl Cithēr ēcī wēt lueel bī kōc bēēi
 mēc ke kueen. ² Ku kēn yen ē tē jōok kuēn ē kōc rot
 tēwāār ye Kuirino bēny pan Thiria. ³ Go raan ēbēn
 la bī la gōt rin, ñek pan wundīt ku ñek pan wundīt.

⁴ Go Jothep jāl Nadharet tō Galilia bī la gen
 Bēnyñaknhom Debit, tō pan Judia cōl Bethalem, rin
 ye yen raan dhiēnh Debit. ⁵ Acī la bīk rienken la gōt
 kek Maria wīc kacken bīk gām ye, ku ē liac. ⁶ Tēwēn
 rēer kek Bethalem, ke nīn bī Maria dhiēth thōk.
⁷ Ku dhiēeth wēnde, ku der kōu alath ku tēēu diaany
 yic wēn liiu tēnē anīin yōn jōōl.

⁸ Ku kɔc biöök aake rëer pan wën, ku aake ruu tiët ë thäkken. ⁹ Kaam wën ka atuny Nhialic tul keläm ku ruel yer Nhialic keköth bi ke riaal. Gokë riöc apëi. ¹⁰ Go atuny Nhialic lëk ke, “Duökkë riöc, ee wët path yen alëk we, wët bi thäi ëbën puöth miët thïn. ¹¹ Rin akölë, gen Debit tën, Bëny Për kɔc aci dhiëeth, ku yen ë Raan ci Nhialic lɔc ku döc. ¹² Ku abäk ñic këlä, wek aabi meth yök, manh ci der köu alath, ku aci tööu gəl cök.”

¹³ Kaam awën ka atuuc juëc kök met röt thïn ku leckë Nhialic ku luelkë,

¹⁴ “Yeku Nhialic door, Aciëñ tö nhial, ku döör pinynhom tënë kɔc nhiëer.”

¹⁵ Nawën ci atuuc juëckä dhuk nhial, go kɔc awën lueel kamken, “Lok Bethalem buk käk ci lëk yo la tiñ, ku käk ci Bányda nyuöth yo.” ¹⁶ Gokë la ke ban keköth, ku yökkë Jothep kek Maria ku Meth ke ci tääu gəl cök. ¹⁷ Nawën tiñ abiök meth, ke lëk kɔc ëbën käwën ci atuny Nhialic lueel ë rienke. ¹⁸ Go kɔc ci wël kɔc abiök piñ gai apëi. ¹⁹ Go Maria wëlkä ëbën piñ apath, ku muk ke yepuöu. ²⁰ Go kɔc abiök awën dhuk ke lec Nhialic, rin käk cik piñ ku tiñkë ke, kecit tēwäär ci atuny Nhialic lëk ke.

Jethu aci cäk

²¹ Nawën aköl ye nin bët, aköl yen bi ye ñoot, go cäk ke cöl Jethu, rin wäär kek ci atuny Nhialic lueel wäär ñot këc Maria liëc ë ye.

Jethu aci yäth luanj Nhialic

²² Nawën ci nin thiärñuan thök cit löñ Mothith, ke Jothep kek Maria la luanj Nhialic Jeruthalem bik

meth la nyuɔɔth, ²³ cīmēn lōŋ cī Mothith nyooth thɛɛr ɛlä, “Manh moc, ku ye kaai abī juɛr Nhialic.”
²⁴ Ku keek aya aaci kuɔr karou juaar cīmēn lōŋ Bɛny.

²⁵ Ku mony cɔl Thaimon ɛ ciēŋ Jeruthalem, ku ɛ raan path apɛi ku ɛ riɔc Nhialic. Ku ɛ tit Raan Pīr kɔc Itharel, ku Wēi Nhialic ɛ tɔ yeguɔp. ²⁶ Ku ɛci Wēi Nhialic lɛk ye lɔn cīi yen bī kaŋ thou, tɛ kɛc yen Raan cī Nhialic lɔc ku dɔɔc kaŋ tīŋ. ²⁷ Nawēn ɣɛth Maria ku Jothep Jethu luanŋ Nhialic, bīk kē ye lōŋ Mothith lueel la looi, ke tɛɛu Wēi Nhialic Thaimon puɔu bī la luanŋ Nhialic aya. ²⁸ Go Thaimon Jethu jɔt ku leec Nhialic ku lueel,

²⁹ “Ee yīn Bɛny, yīn aci wɛtdu tiɛɛŋ nhom, jɔl aluɔnydu puɔl bī jɔl, ke cī la lāŋ.

³⁰ Tɛ bī yīn kacku kuɔny thīn aca tīŋ nyiɛnkiɛ,

³¹ ku aca guiir thēi nhom

³² ku ee piny mer bī kɔc cie kɔc Itharel kǎŋ tīŋ ku bī Itharel thāndu aleec thīn.”

³³ Kaam wēn kɛɛc Jothep kek Maria ke cī gāi wēl lueel Thaimon rin meth Jethu, ³⁴ go Thaimon ke dɔɔc ku lueel tēnɛ Maria, “Yen manh kēnɛ aci Nhialic lɔc bī kɔc juɛc Itharel muɔr ku pīir kɔc kɔk. Ku yeen abī ya raan bī wɛt Nhialic nyuɔɔth, ku abī kɔc juɛc wēl rɛc aa luɛel yeguɔp. ³⁵ Ku yīn Maria, yīn abī reem puɔu ciɛt yī cī gut pal, bī wɛt tɔ kɔc juɛc puɔth jɔl ŋic thīn.”

³⁶ Ku tīŋ kǎk Nhialic tīŋ cɔl Ana ɛ tɔ thīn, ku ɛ ye nyan mony cɔl Panuel, raan dhiɛnh cɔl Acer kuat Itharel yic. Ana ɛci dhiɔp apɛi, ku ɛci thiaak ku rɛɛr kek muɔnyde run kadhorou ku thou muɔnyde.

³⁷ Ku jəl Ana lək rëer ke ye lëer rušön thiärbət ku ŋuan. Ęcie jəl luanŋ Nhialic, ë ye cool ku ruu ke loi kāk Nhialic, ku röök ku theek miëth. ³⁸ Ku akölë gušp aci rot mät kəc wën, ku leec Nhialic ku lueel wëtde rin meth, tënë kəc ye tiit lən bī Nhialic thänden Itharel wëer bei.

Jethu aci dhušk Nadharet

³⁹ Nawën cīk keriëec ëbën jəl looi cīmën löŋ Nhialic, ke Maria ku Jothep dhuk Galilia Nadharet panden. ⁴⁰ Ku jəl Jethu dīt ku ril apeī, ku ŋic kəŋ ku dəc Nhialic.

Jethu ë tš luanŋ Nhialic

⁴¹ Rušön ëbën Jothep kek Maria aake ye la Jeruthalem rin Yandīt Ayum cīn yic luəu. ⁴² Naŋon cī run Jethu jəl aa thiäär ku rou, ke cath ke ke bīk la yai yic Jeruthalem. ⁴³ Nawën cī yai thök ke dhuk ciëen, ku kuckë lən cī Jethu döŋ geeu, ⁴⁴ ë cīk tak lən cieth yen ke kəc kək, ku ciethkë yet thëi. Nawën ke wickë kam kəc ruääi ke ke ku kəc ŋickë. ⁴⁵ Nawën cīk yök, gokë dhuk Jeruthalem bīk ben la wīc thīn. ⁴⁶ Na aköl ye nīn diäk, ke jəlkë yök luanŋ Nhialic Jeruthalem, ke cī nyuc kam kəc piöoc lööŋ Nhialic ke piŋ wəlken, ku yeke thiëec. ⁴⁷ Go kəc ëbën gäi wën piŋ kek ye ke jam cīmën raan ŋic kəŋ apeī, ku tš bëer yen wəlken aya. ⁴⁸ Nawën tiŋkë manhden ke gēi ku lueel man, “Yeŋö manhdië looi yīn kënë tënë yo? Yīn acuk wīc apeī yok wuur.”

⁴⁹ Go lək ke, “Yeŋö wiëckë ya? Kušckë lən dhil ŋen kāk ë Wä looi?” ⁵⁰ Ku aa kəc wët cī lueel deet yic.

⁵¹ Go Jethu jäl ke ke ku dhukkë Nadharet, ku jolkë ceŋ ke ye wëlken piŋ, ku jöl man kakkä muk yepuðu. ⁵² Ku jöl Jethu dît ku ŋic kãŋ apɛi. Ku Nhialic ë mit puðu tənë ye, ku yen lɔn kɔc aya.

3

*Piöoc ë Joon raan kɔc muɔɔc nhïim
(Mt 3:1-12; Mk 1:1-8; Jn 1:19-28)*

¹ Ƴɔn yen rušɔn thiäär ku dhiëc ke Tiberiöth ye bëny, ku Pilato ke ye bënydît mac Judia, Antipãth Ƴërot ë ye bëny Galilia ku Pilipo wãmënh ë mac Ituria kek Trakonitith, ku Lithaniath ë ye bëny Abilene, ² ku Anath kek Kaipa aake ye bënydît kãk Nhialic. Tëñë, ke Nhialic lëk wët Joon wën Dhäkaria tɔ roor. ³ Go Joon bëëi tɔ wãr Jordan Ƴɔu kueny yiic ke wëët kɔc, “Pãlkë luɔi kãɛc, ku calkë röt aa muɔc nhïim, rin bi adumušɔmkun pãl piny tənë we.” ⁴ Cïmën cï ye gãt athör Ithaya yic raan kãk Nhialic tiŋ ëlä,
“Raan kãkkië tiŋ abï këcît lɔör gut yic bi yen kɔc caal tãde ë rot,

ku lëk keek ëlä,
‘Guiɛrkë dhël ë Bëny, luɔikë dhölke bik la cök.

⁵ Thönykë Ƴɔn la tiãm piny
ku dhuškkë Ƴɔn thöny nhïim piny,
ku cökkë dhël cie yic neer,
ku thöŋkë dhöl la yiic ŋɔny nhïim.

⁶ Ku raan ëbën, abï tã ye Nhialic Ƴook luäk thïn tiŋ!
”

⁷ Ku lëk kɔc juëc bö tənë ye bi ke bën muɔc nhïim,
“Awek dhiënh kãpieny! Yeŋa lëk we bãk kat këɛɛc

bö? ⁸ Luoikë kāk ye nyooth lön cī wek muöl käreç yakë ke looi. Ku duökkë wepuöth tən ku luëlkë yok aa mīth Abaram. Alëk we lön alëu Nhialic bī aleelkã cöl aaye mīth Abaram. ⁹ Ku ëmën yëp aci ther bī ke tiim yep, rin na ye tim cie luok, ka yep ku cuet ë mεεc.”

¹⁰ Go thän awën Joon thiëc ëlä, “Na ye këya, buk nõ looi?” ¹¹ Go Joon bëër, “Raan la alëth karou, adhil tök yiëk raan cīn alath, ku raan la miëth adhil looi këya.”

¹² Go kəc ajuër kut bën tënë ye aya bī ke bën muöç nhüim, ku thiëckë, “Raan piöç buk nõ looi?”

¹³ Go lëk ke, “Duökkë wëü ye lööm ë ruëeny tënë kəc.” ¹⁴ Go apuruuk bën ku thiëckë ëlä, “Na yok, buk nõ looi?” Go lëk ke, “Duökkë kəc ye rum, ku duökkë kəc ye gaany wët ë lueth, ku yakë puöth la yum ariöpdun yic.”

¹⁵ Go njäthden jäl dīt, ku yekë tak lön nadë ke mony abī dhiel a Raan cī Nhialic ləc ku döç. ¹⁶ Go Joon lëk ke ëbën ëlä, “Wek aa ya muöç nhüim piü ë path, ku raan dīt ku ril apei tënë ya abö, raan na cök aa warke ka cã lëu ba ke döc. Ku ë yic yen aci path ba lëu, ba ya aluonyde. Ku yeen abī kəc kök weyiic muöç nhüim Wëi Nhialic, ku muöç kəc kök nhüim ë mac. ¹⁷ Yeen acit raan muk lək kām ye rap kööm, bī rap tek thook kek miël. Ku wiu rap ku töu ke. Ku yöat miël many cie thou.”

¹⁸ Wël köc cit kākä aaci Joon lëk kəc apei bī yen Wët Puöth Yam piöç thīn.

Joon raan kəc muöç nhüim aci mac

19 Ku Joon eci Antipäth Yërot, bëny Galilia jääm guöp kärec apeï, rin ci yen Yërodia tiñ wämënh rum bi ya tiënde, ku looi käjuëc rec kök aya. 20 Go Antipäth Yërot Joon mac, ku kënë ë këreec dët ci mat käracken ci looi yiic.

Jethu aci muəoc nom
(Mt 3:13-17; Mk 1:9-11)

21 Nawën ci thän awën muəoc nom ëbën, ku Jethu ke ci muəoc nom aya. Kaam wën röök yen ke nhial liep rot. 22 Ku bə Wëi Nhialic yenhom kecit kuur ë dit. Ku piñ röl Nhialic nhial ke lueel, “Yin ë manhdiën nhiaar. Yen amit puəu kek yi.”

Kuat Jethu
(Mt 1:1-17)

23 Wäär jəok Jethu piəocde cök, ke ruönke aake ye thiärdiäk.

Ku ë ye raan ëbën tak lon ë yen wën Jothep, wäär wën Yeli,

24 wën Mathat, wën Lebï, wën Melki, wën Janai, wën Jothep,

25 wën Matathia, wën Amoth, wën Nayum, wën Ethli, wën Nagai,

26 wën Manth, wën Matathia, wën Themein, wën Jothek, wën Joda,

27 wën Joanan, wën Retha, wën Dherubabel, wën Cealtiel, wën Neri,

28 wën Melki, wën Adi, wën Kotham, wën El-madam, wën Er,

29 wën Jocua, wën Eliedher, wën Jorim, wën Mathat, wën Lebï,

- 30 wën Thaimon, wën Juda, wën Jothep, wën
Jonam, wën Eliakim,
31 wën Meliea, wën Mena, wën Matatha, wën
Nathan, wën Debit,
32 wën Jethe, wën Obet, wën Boath, wën Thalmon,
wën Nacon,
33 wën Aminadap, wën Admin, wën Arni, wën
Yedhron, wën Peredh, wën Juda,
34 wën Jakop, wën Ithäk, wën Abaram, wën Tera,
wën Nayör,
35 wën Theruk, wën Reu, wën Pelek, wën Eber, wën
Cela,
36 wën Kainan, wën Arpakcat, wën Cem, wën Noa,
wën Lamek,
37 wën Methuthela, wën Enok, wën Jaret, wën
Malaleel, wën Kenan,
38 wën Enok, wën Theth, wën Adam wën Nhialic.

4

Jethu aci jəŋrac them

(Mt 4:1-11)

¹ Go Jethu jäl wär Jordan ke cī Wëi Nhialic la yeguöp, ku yëth roor tē cīi ceŋ, ² tē cī jəŋrac ye bën la them thīn nīn thiärŋuan. Ku ěcie mīth ě nīnkä yīic ěbën, nawën cik thök ke jəl cək nök.

³ Go jəŋrac rot cuöt ye ku lueel, “Na ye Wën Nhialic ke lək alel kënë bī ya ayup.” ⁴ Go Jethu bëär, “Acī göt thëer ělä, ‘Raan acie pīr ayup ě rot.’ ”

⁵ Go jəŋrac yäth tēthöny, ku nyuth bëi pīnyhom ěbën nyin yīc. ⁶ Ku lueel tēnē ye, “Käkkä ěbën aaci gäm ya, ku alëu ba ke gäm raan ca tak. ⁷ Këya, na dor ya ka bī ya kākku ěbën.” ⁸ Go Jethu bëär tēnē

ye, “Acī gõt ëlä, ‘Yin abī Nhialic Bānydu door ku loi wëtde yetök!’ ”

⁹ Go jəŋrac yāth Jeruthalem, ku tēxu luanj Nhialic nhom ku lueel, “Na ye Wēn Nhialic ke yī cuet rot piny tēmec kënë, ¹⁰ rin ëcī gõt ëlä Nhialic abā atušöcke lək bik yī tiit, ¹¹ ku mukkē yī kecin, ba yicök cīi cək dεeny aləl.”

¹² Go Jethu bēēr, “Acī lueel thεer ëlä, ‘Duk Nhialic Bānydu them ë path.’ ”

¹³ Nawēn cī jəŋrac Jethu jäl them ë dhölkä yiic ëbēn, ke nyiëēŋ piny ku pəl kaam koor.

Jethu acī lušide jəək Galilia

(Mt 4:12-17; Mk 1:14-15)

¹⁴ Go Jethu ke tō Wēi Nhialic yeguöp, dhuk Galilia. Go guə piŋ Galilia ëbēn, ¹⁵ rin pišöcde tē ye kəc Itharel kenhūim mat thīn, ee ye leec raan ëbēn.

Kəc Nadharet aa kəc Jethu gam

(Mt 13:53-58; Mk 6:1-6)

¹⁶ Go Jethu jäl tēden awēn ku ler gēnden Nadharet tēwäär muk ye thīn. Nawēn aköl löŋ, ke la tēn amat kəc Itharel cīt tē ye luši ye akölaköl. Nawēn jət rot bī wēt Nhialic kueen, ¹⁷ ke gēm athör Ithaya, raan kək Nhialic tūŋ. Go athöör pet yic ku yök tē cī ye gõt thīn kēlä,

¹⁸ “Wēi Nhialic atō ke ŋen rin acä ləc, ba Wēt Pušth Yam lək kəc ŋəŋ. Bēny acä tooc ba lək kəc cī loony ku kəc mac, ku kəc rēēr wīn jəŋrac yic,

lən bī keek lony, ku lən bī kəc cī cəər bēn daai, ku ba lääu nhom tēnē kəc gum, bēn lək keek.

19 Ku ba ruöön bi Nhialic kɔc bö tēnē yeen dɔɔc, bēn lēk keek.”

20 Ku mat Jethu athör yic ku gam ku nyuuc. Go kɔc ke tō amat yic kenyin wēl ye ebēn. 21 Go Jethu lēk ke, “Wēt cāk piŋ ca kueen athör thēer wēl Nhialic yic acie nhom tiēēŋ ya aköl.”

22 Go kɔc ke tō thīn gāi ebēn ku leckē rin wēl puōth cī lueel. Ku yekē röt thiēc ēlä, “Kēnē, lēu bi rot looi kēdē, yeen cie wēn Jothep?”

23 Go Jethu bēēr, “Ee yic, wek aaba lēk kääŋ ye lueel ēlä, ‘Akūim kəŋ rot cəl apuəl,’ Ku abäk lēk ya ba kāk cāk piŋ ke ca looi Kapernaum, looi aya genda ē tēn. 24 Ku le tuēŋ ku lueel, ‘Acin kɔc kāk Nhialic tiŋ ye wēl yekē lueel gam panden.’ 25 Ku cimēn ŋic wek ye lən cī Elija, raan kāk Nhialic tiŋ, tiŋ lēer cəl Dharepath kony. 26 Ku Dharepath ē ye tiŋ wundēt cəl Thidon. Ku diäär lēr Itharel aake wic kuōny wäär nēk cək kɔc, rin kēc deŋ tueny run kadiäk ku abak bi cək dīt apei pan Itharel. Ku Elija akēc bēn tuōc ke. 27 Ku dēt aya, wäär ye Elica raan kāk Nhialic tiŋ, kɔc juēc cī tuet aake tō pan Itharel, ku acin atuen tōŋ cī Elica bēn kony, aci bēn la kony Naman raan pan Thiria.”

28 Go kɔc ke tō tēn amat puōth riääk ebēn wēn piŋ kek wēlkä, 29 ku jɔtkē röt ku göömkē piny. Ku yēthkē ayeer geeu ke yekē pik bik yēet gət nhom tē cī geu buth thīn, ku yēthkē agala nhom rin wic kek ye bik la piäk wīir. 30 Go bak keciēl yiic ku jiēl.

*Jethu ala riēl ē yen jəŋrac cuəp wei
(Mk 1:21-28)*

³¹ Go Jethu la Kapernaum gen tö Galilia, tē ye yen kəc piöc thīn aköl cīi kəc Itharel ye luui. ³² Ku piöcde ēcī kəc gōi ē tēn aya, rin kāk ye lueel aa wēl yith ye nyuəth lən le yen riəl Nhialic. ³³ Nayən akāl tōk tēwēn piöc yen, ke raan tö kam kəc tēn amat, ke la guöp jəṅrac jam ke cī yeröl jət apēi ēlä, ³⁴ “Yeṅö wīc tēnē ɣo Jethu raan gen Nadharet? Ca bēn ba ɣo bēn rac? Yīn aɲiɛc, yīn ē raan puəth la cök bö tēnē Nhialic.” ³⁵ Go Jethu jəṅrac duəm thok piny, “Bietē, ku bäär bei yeguöp.” Go jəṅrac mony awēn wiet piny kenhīim ku bū bei yeguöp ke cīn tētök cī yiək ye.

³⁶ Go kəc gāi apēi ku thiäckē röt, “Yeṅö kēnē? Ye piöc yam kek riəl Nhialic. Mony kēnē ala riəl ye yen jak yök ku gamkē wētde aya.” ³⁷ Go lɛc ku piathde guə thiēi baai yic ēbēn.

Jethu acī kəc tuany kony
(Mt 8:14-17; Mk 1:29-34)

³⁸ Kaam awēn jiēl yen tēnē amat kəc Itharel ke la pan yī Thaimon. Go man tiṅ Thaimon yök ke cī juāi göök, gokē lək Jethu. ³⁹ Go la ku kēɛc yelööm tēwēn cī yen təc thīn ku yök juāi bi jāl. Go juāi guə päl piny ku looi miēth tēnē ke.

⁴⁰ Ye thēn kēnē, wēn cī aköl lööny piny, ke kəc guēer kek kocken tuany tēnē Jethu, ku tēu yecin kenhīim, gokē pial ēbēn. ⁴¹ Ku bö jakɾɛc bei kəc juēc gup ke dhiau ēlä, “Yīn ē Wēn Nhialic.” Go Jethu ke yök bik cīi jam, rin ɲic kek ye lən ye yen Raan cī lɔc ku dɔc.

Jethu ē kəc Galilia lək wēt Nhialic
(Mk 1:35-39)

⁴² Nayon nhiäk riël, akëc piny bak ke Jethu jiël baai ku le tède ë rot. Go kəc juëc la wïc. Nawën lek yök, gokë lõj bi rëër Kapernaum ku cii ke nyiëëñ piny. ⁴³ Go bëër, “Yen adhil Wët Puəth Yam rin bääny Nhialic la piöc bëi kək yiic aya, yen ë kën tuuc ya ba bën looi.” ⁴⁴ Go pan Galilia kuany yic ke piöc kəc tən amat.

5

Kəc cï Jethu kañ buəth (Mt 4:18-22; Mk 1:16-20)

¹ Yon akäl tək tēwën piöc Jethu wär cəl Jenetharet you, ke kəc juëc apei wët bik wët Nhialic bën piñ. ² Go riäth karou tñ agör you ke cï amëi nyääñ piny ku jiëlkë bik biaiken la thuak. ³ Go Jethu thuëet riän tək yic, ku ë ye riän mony cəl Thaimon, ku lək ye bi piëk wïr tēthin-nyəət. Ku jəl nyuc riäi yic ku piöc kəc.

⁴ Nawën cï thök ë jam, ke lək Thaimon, “Gεεrkë riäthkun tēthiän ku cuatkë biaikun bāk rec däm.”

⁵ Go Thaimon bëër, “Bëny, yok aaci ruu mäi wën akou ku acin kë cuk däm. Ku na ca lueel, ka buk cuat.” ⁶ Ku cuatkë buoi. Gokë rec juëc apei däm abi buoi yiic duër rëet. ⁷ Gokë amëiken kək tō riän dët yic cəl bik ke bën kony. Gokë bën, ku tekkë rec riäth karou yiic ku thiëñkë kedhie abik duër diir.

⁸ Nawën tñ Thaimon kë cï rot looi, ke gut yenhiəl piny Jethu nhom ku lueel, “Bëny, jäl tēnë ya, yen ë raan la guöp adumuööm.” ⁹ Rin yen Thaimon, ku kəc awën mëi kek ye aake cï gäi rec juëc cik däm. ¹⁰ Ku kocken cath kek ye Jemith ku Joon,

wëät Dhubedi, aake cï gai aya. Go Jethu lëk Thai-mon, “Duk riöc, emën le tueŋ aa kəc kek aaba ya döm.” ¹¹ Gokë riäth yöc wär thok ayeer, ku nyiëëŋkë këriëëc ebën piny ku buəthkë Jethu.

Jethu acä atuet cəl apuəl

(Mt 8:1-4; Mk 1:40-45)

¹² Yən akäl tök Jethu eci la keny gen dët, ku raan cï tuet ë tö thïn. Nawën tïŋ Jethu ke gut yenhiəl piny ku lëŋ, “Bëny anjiec alëu ba ya kony ba pial, kony ya.”

¹³ Go Jethu nääŋ nyinde tïŋ ku wïc bi kony. Ku jət yecin ku gəət ku lueel, “Awiëc, piaalë!” Kaam thiin awën ke tuet jiël. ¹⁴ Ku cəl Jethu ajiël ku thən apëi, “Duk kënë la lëk raan dët. Ləər ku nyuöth rot raan kək Nhialic, ku bi caath, ku juar kəŋ cīt tē ye löŋ Mothith ye lueel thïn, bi raan ebën njic lən cï yin pial.”

¹⁵ Ku tēwën cï Jethu ye cak thən këya, ke wët go thiëi piny abi kəc juëc aa guëer tēnë Jethu bik piöcde bën piŋ, ku kony ke bik pial. ¹⁶ Ku ye la tēde ë rot tē cïn yic kəc ë rëer thïn bi la rök.

Jethu aci raan cï ruai kony

(Mt 9:1-8; Mk 2:1-12)

¹⁷ Nayən akäl tök, ke kəc kək akut Parathi, ku kəc piöc lööŋ nyuc bik piŋ tē piöc Jethu kəc thïn. Ku aake bö bëëi yiic Galilia ku Judia ku Jeruthalem. Ku Nhialic eci Jethu yiëk riël bi kəc tuany kony.

¹⁸ Kaam wën ke kəc bö ke ket raan aduany alom. Ku wïc kəc awën ket ye bik yäth yöt tēnë Jethu.

¹⁹ Nawën cïn tē yëth kek ye tēnë Jethu rin cï yöt thiäŋ kəc, gokë la nhial ku nanykë yöt nhom ləŋ

awën rëer Jethu thïn. Ku luεeckë raan aduany piny kek biñde yenhom.

²⁰ Ku wën tñj yen gamdīt tō ke ke, ke lueel, “Mäthdië, adumuöömku aaci päl piny.”

²¹ Go kəc piöoc lööñ kəc Itharel ku kəc akut Parathï wën rëer thïn, jäl tak ku luelkë kepuöth, “Yeña kënë Nhialic jäam guöp kälä? Yeña adumuööm päl piny, ee Nhialic ë rot.”

²² Go Jethu käk yekë tak guo ñic ku lueel, “Yeñö ye wek ye tak lön lueel yen lueth? ²³ Ye kënë puäl yic kakkä yiic ba lueel, ‘Adumuöömku aaci päl piny’ tädë ke luεel, ‘Jot rot ku cathë?’ ²⁴ Ku aba nyuöth we ëmën lön le Manh Raan riel pinynhom bä adumuööm päl piny.” Ku lëk raan aduany, “Alëk yï, jot rot ku kuany biñdu ku lör baai.”

²⁵ Go rot jot nyin yic kenhïim ke dεei kek ëbën, ku kueny biñden awën cï ye täac thïn, ku ler baai ke lec Nhialic. ²⁶ Ku jöl kuat raan tō thïn ëbën gäi ku riööckë. Ku leckë Nhialic ku luelkë, “Yok aaci këdiit jäñ göi tñj ya aköl.”

Jethu aci Lebï cäl
(Mt 9:9-13; Mk 2:13-17)

²⁷ Nawën ke Jethu jiël geeu, ku tëwën cieth yen ke tñj raan ajuër kut cäl Lebï ke rëer täden ë luöäi. Go Jethu lëk ye, “Buöth ya.” ²⁸ Go Lebï luöide puäl ku buöth.

²⁹ Nawën ke Lebï loi miëth paande bi yen Jethu gööñ. Go kəc juéc bën, kəc ajuër kut ku kəc kök, ku nyuuckë ke ke bik mïth. ³⁰ Go kəc akut Parathï ku kacken piöoc lööñ la ñoomñoom ku luelkë tënë kəc

Jethu buoath, “Yenö ye wek mïth ku dëkkë kek kəc ajuer kut, ku kəc la gup adumuööm?”

³¹ Kaam wën pin Jethu ë wët kënë, ke lëk ke, “Acie kəc puəl kek akïim wïc, aa kəc tuany. ³² Yen akëc bën ba kəc ye tak lən puəth kek bën kony. Yen acï bën bï kəc rəc la gup adumuööm kepuəth dhuök ciëen.”

Wët löŋ thëk ë miëth

(Mt 9:14-17; Mk 2:18-22)

³³ Gokë bën lueel tënë ye, “Kəc Joon buoath aa lac thek ë miëth ku röökkë. Ku aye kəc akut Parathï buoath looi aya, ku kəckun yï buoath aa mïth ku dëkkë.”

³⁴ Go Jethu bëer ku lueel, “Yakë wïc bï kəc cï bën ruäai yïc rëer ke cïi mïth? Acie tède! Na rëer raan thiëk ke ke, ka cïk loi këya. ³⁵ Aköl bï athiëek dəm ku nyiëi keyiic, yen aköl bï kek thek.”

³⁶ Ku ben Jethu kääŋ dët bën thööth aya tënë ke, “Acïn raan bï aban alath rət wei alanh yam kəu bï la buööp ë dhiäth alath kəu. ³⁷ Ku acïn raan bï muön abiëc ë yam puök töny thëer yïc. Na looi këya, ke muön abiëc yam abï töny pušt yïc, ku muön abiëc abï luuŋ wei ku töny abï kuem. ³⁸ Acie këya, muön abiëc yam adhil puök ë töny yam yïc. ³⁹ Ku acïn raan wïc bï muön abiëc yam dek tē cï yen muön abiëc cï ceŋ kaŋ dek, abï lueel, ‘Muön abiëc cï cien aŋuëñ.’ ”

6

Jethu acï kuc löŋ aköl löŋ kəc Itharel

(Mt 12:1-8; Mk 2:23-28)

¹ Nayon aköl cii kəc Itharel ye luui, Jethu kek kacken ye buoath aake cath ke kuany dhel yic kam dum. Go kacken ye buoath rap thon ku koikë ke kecin, ku camkë ke. ² Go kəc akut Parathi kək lueel, “Yenö ye wek luui aköl ci lonndan Itharel peen bi kəc cii ye luui thin?”

³ Go Jethu bæer, “Këckë kë ci Debit looi wathær kan kween? Wäär nek cək ye kek kacke, ⁴ go la luan Nhialic ku lööm ayum yaath ci tööu tënë Nhialic ku ciem, ku gëm kacke aya bik cam. Ku ayum kënë ëci lonnda peen bi kuat raan ë path cii cam. Ee raan kək Nhialic yen ë ye cam ë rot.” ⁵ Ku wit Jethu wëtde ëlä, “Manh Raan ë bëny këriëc ëbën agut aköl lonj.”

Jethu aci mony ci cin ruai kony
(Mt 12:9-14; Mk 3:1-6)

⁶ Nayon aköl dët, aköl cii kəc ye luui ke Jethu la tën amat kəc Itharel ku piöc. Ku mony ci cin cuëc ruai ë tö thin. ⁷ Go kəc kək piöc löönj Mothith, ku kəc kək akut Parathi ke tö thin wic bik tin, lon bi Jethu mony kënë kony bik la luom, rin ci yen ye kony aköl cii kəc ye luui. ⁸ Ku Jethu ë njic kë tö kepuöth, go lek mony awën ci cin ruai, “Jot rot ku baar tuej tën kəc nhim.” Go bën ku këëc. ⁹ Go Jethu ke thiëc, “Yenö ye lonnda pal yo buk looi aköl cii kəc ye luui? Ye këpath aye kërac, bi raan kony bi pir, kua pël wei bi thou?” ¹⁰ Ku dot ke ëbën ku lek mony awën ci cin ruai, “Nyoth yicin.” Go yecin nyooth. Go ciende piath. ¹¹ Tëënë, go kəc ater Jethu puöth riääk apëi, ku matkë kë bik looi tënë ye.

Jethu acä atuuc kathiäär ku rou kuany
(Mt 10:1-4; Mk 3:13-19)

¹² Nayon akäl tök ë nïnkä yiic, ke Jethu la gät nhom tē cii ceṅ bī la röök, ku jəl ruu röök tēnē Nhialic. ¹³ Nawēn bak piny ke cəl kacken ye buəth, ku kuany raan thiäär ku rou keyiic ku ciäk ke ke cəl atuuc. ¹⁴⁻¹⁶ Kəc ke cī kuany ayi, Thaimon (cī Jethu bēn cäk ke cəl Pīter), Andria (mēnh koor ë Thaimon), Jemith, Joon, Pilipo, Bartholomeo, Lebī, Thomath, Jemith wēn Alpawuth, ku Thaimon (raan la puəu ater), Juda wēn Jemith ku jəl a Juda Ithkariöt, raan wäär cī Jethu bēn luəm bī dəm.

Kəc juēc aa Jethu buəth
(Mt 4:23-25)

¹⁷⁻¹⁸ Go Jethu bēn piny ku kēec tēthōṅ nhom gät cök kek kacken ye buəth, ku kəc juēc kək ke bö Judia ku Jeruthalem. Ku kəc bēi kək tō wärkəu cīmēn Tire ku Thidon, aake cī bēn bik bēn piṅ piöoc Jethu, ku bī ke bēn kony tueny tō kegup. Ku kəc ke la gup jakrəc aake cī bēn aya go Jethu ke kony. ¹⁹ Ee wic kuat raan ebēn bī gəot, rin riəl yen kəc kony bik pial ë ye yök yeguəp ë path tō cī ye gəot.

Kēṅ miət ë puəu ku rēec ë puəu
(Mt 5:1-12)

²⁰ Go Jethu yenhom wəl kacken ye buəth ku lueel,

“Wek aa mit gup wek kəc ṅəṅ, rin ye bääny Nhialic kədun!

²¹ Wek aa mit gup wek kəc nək cək emēn, rin wek aabī kuəth aköldä!

Wek aa mit gup wek kəc dhiau emēn, rin wek aabī dəl.

22 Wek aa mit gup tō mεεn week, ku cop week wei
ku lat week,
ku yekē kuc week ciēt yakē jakrεc rin ye wek
kackiē γen Manh Raan!

23 “Wäthεεr wärken dīt aake cī kāk cīt kākķā looi
tēnē kōc kāk Nhialic tīŋ. Kēya, tē looi kākķā rōt tēnē
week, ke we mit puōth rin wek aabā ariōpdīt yōk
tēnē Nhialic.

24 Tē rεεc yen thīn tēnē week, wek kōc cī jak ēmēn,
rin cī wek pīr path yōk thīn.

25 Tē rεεc yen thīn tēnē week, wek kōc cī kueth
ēmēn, rin wek aabi cōk nōk.

Ku tē rεεc yen thīn tēnē week, wek kōc dal ēmēn,
wek aabi tōu tiōp nhom ku dhiaaukē!

26 Ku tē rεεc yen thīn tēnē we tē bī kōc ēbēn jam
kāpath ē rienkun,
rin wärken dīt aake ye jam kēlä,
wäthεεr tēnē kōc aa lueth rōt cōl aye kōc kāk Nhialic
tīŋ.

Nhiar kōc man yī
(Mt 5:38-48; 7:12)

27 “Ku wek alēk kēnē wek kōc piŋ wēlkiē, Nhiarkē
kōc aterdun, ku yakē kāpath looi tēnē kōc man we.

28 Thiēc Nhialic bī kōc ye wīc diēt yī yōk kērεc dōc,
ku rōōk rin kōc yī bui. 29 Tē maŋ raan yīgēm, ke wēl
gēm dēt aya. Kēya cimēn ē kēnē, na wīc raan alath
tēnē yī ke duk pēn alanh dēt aya. 30 Na wīc raan
kēdāŋ tēnē yī ke gām ye, ku duk raan cī kēdu nyaai
thiēc bī cool tēnē yī. 31 Loi kēpath tēnē kōc kōk cimēn
nhiεεr yīn kēpath bī looi tēnē yī aya.

³² “Na ye ke nhiaar kɔc nhiaar yī kepeɕ, ke yī yök læc Nhialic? Ayī kɔc käreɕ looi aa nhiaar kɔc nhiaar ke aya. ³³ Ku na ye käpath looi tēnē kɔc käpath looi tēnē yī kepeɕ, ke yī yök læc Nhialic? Ayī kɔc käreɕ looi aa käpath looi tēnē kɔc nhiaar ke. ³⁴ Ku na ye këdu gam tēnē raan ye ɲööth ciët bī cuööt aköldä, ke Nhialic mit puöu tēnē yī? Agut kɔc käreɕ looi aa kākken gäm kɔc rɛɕ kök cīt ke, rin ye kek ye tak ciët kākken bī dhušk ke ëbën aköldä. ³⁵ Na ye këya, nhiaar kɔc atɛrdu, ku loi käpath tēnē ke. Yakë kākken gam ë path ku duškkë ye ɲööth lɔn bī we cuööt. Wek abä acutdīt apɛi yök. Ku wek aabī ya mīth Nhialic Madhəl, rin alir puöu tēnē kɔc ëbën, agut kɔc na cək këpath looi tēnē ke, ke cīi ke tiŋ puöth, ku kɔc rac aya. ³⁶ Lierkë puöth cīmën ye Wuurdun puöu liɛ.

Duškkë kɔc ye lušk wei

(Mt 7:1-5)

³⁷ “Duškkë kɔc ye lušk wei bī Nhialic we cīi ye lušk wei. Duškkë kɔc kök ye tēm awuöc bī Nhialic we cīi ye tēm awuöc. Pälkë wët piny tēnē kɔc kök bī Nhialic wët päl piny tēnē we. ³⁸ Na ye kɔc kök muöc ke Nhialic abī muöc aya. Abä athëmdīt cīi cienku lëu bīk muk yiëk yī, rin kāk ye looi tēnē kɔc kök, kek aabī Nhialic looi tēnē yī.”

³⁹ Ku lëk Jethu ke kääŋ ëlä, “Lëu raan cī cɔɔr bī cɔɔr dët thel? Cīk lëu bīk lööny adhušm yic kedhie?

⁴⁰ Acīn manh piöoc dīt tēnē raanden piöoc. Ku manh piöoc na le piöocde thöl ka cīt raanden piöoc.

⁴¹ Yenjö ye yīn këreɕ dīt ye looi kuc, ku ye tiŋ këreɕ cī wämuuth looi? ⁴² Acīi lëu ba wämuuth wëët bī këreɕ thiin ye looi puöl, tē cīi yīn rot kəŋ wëët ba

kärec ye looi puöl. Awëëŋkui! Kaŋkë kärec yakë ke looi puöl, ku abäk lëu bäk wämäthkun jäl wëët bik kärec thii yekë ke looi puöl.”

⁴³ Ku la Jethu tueŋ ku lueel ëlä, “Tim cī cil tēpath acie luok mīth rec, ku tim cī cil tērac acie luok mīth path. ⁴⁴ Këya, tim aye ŋic ë miēthke. Acī lëu ba mīth tim dēt la kuany tim dēt cök. ⁴⁵ Raan path ë luui kăpath, rin kăpuoŋh tō yepušu. Ku raan rac ë luui kärec, rin kärec tō yepušu. Wël ye ke lueel, aa kāk tō yīpušu nyuoŋh.

Kääŋ rin kəc karou cī bëi keer
(Mt 7:24-27)

⁴⁶ “Yeŋö ye wek ya cööl, ‘Bëny, Bëny’ ku wek aa cie kë ca lueel ye looi? ⁴⁷ Kwat raan ë bën ku piŋ wētdië ku theek ya ku looi, ⁴⁸ acit raan cī yönde ŋiec buth tēthöny. Nawën la aboor bën, ku cək piü yöt gööl piny, ku yöt cī yic cək päk rin cī ye ŋiec buth. ⁴⁹ Ku raan wëlkië piŋ ku cī ya thek bi ke looi, acit raan yöt buth tō ye aboor tēek. Na la aboor bën ke wit yöt!”

7

Jethu acī raan lui pan bëny apuruuk kony
(Mt 8:5-13)

¹ Tëwën cī Jethu kënë wic bi lək kəc thöl, ke la Kapernaum.

² Ee gen kënë raan lui pan bëny apuruuk ë tuany, ka tiit piny. Ku bëny ë nhiar raanden luoi apēi.

³ Nawën piŋ Jethu, ke toc kəcđit Itharel bik Jethu la thiëc bi bën bā aluonyde bën kony. ⁴ Gokë la tënë Jethu ku länkë ku luelkë ëlä, “Apath ba bëny

apuruuk kënë kony. ⁵ Anhiar kackua, ku ë yen buth tēdan ye yok mat thīn.”

⁶ Go Jethu la ke ke. Ku kaam wēn bī yen baai dōōt, ke bēny apuruuk toc māthke bīk la lēk ye ēlä, “Bēny, duk rot nāk cāth rin yen acie raan path nadē ke yī bö atiēmdiē yic. ⁷ Ku yen akēc la tēnē yī rin ŋic yen ye lōn ye yen raan rac. Luel wēt ë path ku aluonydiē abī pial. ⁸ Rin yen aya, yen arēēr bānydīt cōk, ku yen ala apuruuk rēēr yacōk. Aya lēk ŋek, ‘Lōōr!’ Ka la, ku lēk ŋek, ‘Bäär tēn,’ Ka bö, ku aya lēk aluonydiē, ‘Loi kēnē!’ Ka looi.”

⁹ Go Jethu gāi wēn piŋ yen wēlkā, ku wēl yenhom thān awēn buōth ye ku lueel, “Acīn raan ca kaŋ yōk kam kōc Itharel la gam cīt gam ë mony kēnē.”

¹⁰ Nawēn dhuk kōc awēn cī tooc baai, ke yōk alony bēny ke cī pial.

Wēn lēer gen Nain cī thou acī pūr

¹¹ Nawēn ke Jethu la gen Nain, ku ë cath kek kōcken ye buōth ku kōc juēc kōk. ¹² Nawēn dōtkē gēu ke rām kek kōc ket raan cī thou. Ku raan cī thou ë ye wān tōŋ. Ku kōc juēc aake cath kek tiŋ lēer kēnē. ¹³ Nawēn tiŋ Jethu tiŋ kēnē, ke ŋēr yic ku lēk ye ēlä, “Duk dhiau.” ¹⁴ Ku lēk kōc bīk kōc ku gōōt biōŋ awēn cī raan kuōm piny, ku lueel, “Riēnythii, jōt rot.” ¹⁵ Go riēnythii awēn cī thou rot jōt ku jīēm ku cōl Jethu ajiēl kek man.

¹⁶ Go raan ēbēn riōc ku leckē Nhialic ku luelkē, “Raan kāk Nhialic tiŋ ril apēi acī tuōl ë kamkua. Ku Nhialic acī bēn bī kacke bēn luōk.”

¹⁷ Ku jōl kē cī Jethu looi piŋ raan ēbēn pan Judia, ku wuōt kōk thiāäk ke ye.

Joon aci kacke tuɔc Jethu
(Mt 11:2-19)

¹⁸ Go kɔc Joon buɔɔth kakkith ye lueel rin Jethu lɛk Joon. Go kɔc karou kamken tuɔc tɛnɛ Jethu bik la thiɛɛc ɛlɛ, ¹⁹ “Ye yɪn raan bɪ bɛn aye raan dɛt yen buk tiit?”

²⁰ Nawɛn yɛɛtkɛ tɛnɛ Jethu ke luelkɛ, “Joon raan kɔc muɔc nhɪm aci ɔo tooc buk yɪ bɛn thiɛɛc, ee yɪn raan bɪ bɛn aye raan dɛt yen buk tiit?”

²¹ Ku kaam awɛn thiɛc kek, Jethu ɛ kony kɔc juɛc tuany apɛi, ku kɔc cɪ jakrɛc dɔm. Ku kɔc cɪ cɔɔr. ²² Go wɛtɔden bɛɛr ku lueel, “Lak ku lɛkkɛ Joon kɔc kɔc tɪŋ ku kɔc cɔc piŋ, cɔɔr aci bɛn daai ɛmɛn, ku aduany aci ya cath ku kɔc cɪ tuɛt aci tuɛt jal kegup, ku miŋ aci ya piŋ, ku kɔc cɪ thou aaci rɔt jɔt. Ku Wɛt Puɔth Yam alɛk kɔc nɔŋ nyɪn. ²³ Ku raan mit guɔp ɛ raan cie puɔu ɛ rou wɛtdiɛ yic.”

²⁴ Nawɛn cɪ kɔc Joon jɔl, ke Jethu jam ku tɛt kɔc Joon, “Ye raan yɪndɛ yen cɪ wek la ror cɪi ceŋ bɔk la tɪŋ? Ye raan puɔl yic ye wel nhom ɛ path cimɛn ye yom aruɔɔr wel nhom? ²⁵ Ye raan yɪndɛ yen cɔc la tɪŋ? Ye raan ceŋ alɛth path apɛi? Kɔc ciɛŋ alɛth dhɛŋ ku yekɛ miith path cam akɔlakɔl aa kɔc pan bɛnyɔdɪt. ²⁶ Lɛkkɛ ɔa, yeŋɔ cɔc la tɪŋ? Ye raan kɔc Nhialic tɪŋ. Ee yic. Ku alɛk we, yeen adɪt tɛnɛ raan kɔc Nhialic tɪŋ. ²⁷ Rin Joon yen aye athɔr thɛɛr wɛl Nhialic jam riɛnke ɛlɛ,

‘Yɛn abi raan tɔk kam kɔc kɔc kɔc lueel,
cɔl alɛk kɔc bɪ dhɛl la guiir tɛnɛ yɪn.’ ”

28 Ku ben Jethu lëk ke ëlä, “Acin raan kuat kəc cï dhiëeth pinyinhom düt tënë Joon. Ku yeen aņot wër raan koor tō bääny Nhialic yic.”

29 Kuat kəc cï wëtde piņ, agut kəc ajuër kut aaci këpuəth looi Nhialic ŋic, ku cəlkë röt aa muəc Joon nhüim. 30 Ku kəc akut Parathï ku kəc piöoc lööņ Mothith, aaci jai kë wïc Nhialic bï guiir tënë ke, rin cï kek kuc bï Joon ke cïi muəc nhüim.

31 Ku ben Jethu thięc, “Yeņö ba thöņ kek riëęc akölë? Thöņkë kek ŋö? 32 Keek aa cüt mïth cï kenhüim mat laar yic leņ kegup, ye lueel ëlä, ‘Ÿok aaci waak pəth ye keek ket tē looi ruäai ket, ku wek aa këc dier! Ÿok aaci kək ye looi thuəu yic thööņ, ku wek aakęc dhiau!’

33 “Rin Joon raan kəc muəc nhüim ëcie bëi kuany yiic ke mïth ku dëk ë məu, ku ayakë lueel, ‘Lən le yen guşp jəņrac!’ 34 Ku Manh Raan aci bën ku ye mïth kek kəc ku dëk ke ke, ku ayakë lueel, ‘Jethu akok, ku a dək määu. Ku amääth kek kəc ajuër kut ku kəc la gup adumuşm!’ 35 Ku luai puəth Nhialic ë rot nyuəth kək ye kəc ke buəth yiic looi.”

Tiņ rac cï jäl piath

36 Naņon akäl tək ke raan tək kəc akut Parathï cəl Jethu bïk la mïth. Go Jethu la pan raan akut Parathï ku nyuuc bï mïth. 37 Nawən piņ tiņ adëjöök, ŋic geu yic ëbën, lən cï raan akut parathï Jethu caal paande, ke bö kek töny koor cï cuëęc tiəm ril apɛi, la yic miök ŋjɾ ye Ÿəc wëü juęc apɛi. 38 Ku le Ÿöt, ku nyuuc Jethu lööm, ku dhiëeu ke cie nhom guət Jethu

cök. Go pïu awën dhiεeu yen Jethu luak cök. Goke weec nhïmken nhom. Ku ciim cök ku təc cök miök ñir awën muk. ³⁹ Nawën tiñ raan akut Parathï wën cï Jethu gəəñ ë kënë, ke jam yetök ëlä, “Na mony kënë ye raan kək Nhialic tiñ, ñuəst aci tiñ ye gəət ñic, ye tiñ yïndë, rin adëjöök.”

⁴⁰ Go Jethu wët Thaimon guə ñic ku lueel tënë ye, “Thaimon! Ala kë więc ba lëk yï. Päl yïyic piny.” Go bëër, “Ye kënë ñö, Raan ë piöoc?”

⁴¹ Go Jethu lëk anyïköl kënë, “Monytui ë kőny kəc karou. Raan tők kek wëeu ye dəm raan rušön tők, ku raan dët kek wëeu ë pən tők. ⁴² Ku akëckë lëu kedhie bik wëeu cool. Go wëeu puəl, ku cïi ke ben kőöny. Na ye yï, yeña kamken bi mony kënë nhiaar apɛi?” ⁴³ Go Thaimon bëër, “Aya tak ë raan cï wëeu juęc päl piny tënë ye.” Go Jethu bëër, “Këdu ë yic!”

⁴⁴ Ku wël yenhom tik ku lëk Thaimon, “Ca kë looi ë tiñ tënë ya tiñ? Yɛn aci bën paandu ku yïn akęc ya yiěk pïu ba cök lək. Ku yen tiñë acä lək cök pïuken nyin, ku wuuny ke nhïmken nhom. ⁴⁵ Yïn akęc ya ciim wën bi yɛn cit tɛ ye miäth kəc ë ciɛɛɲda yic. Ku yeen ë ya ciim cök ëmën ku ëmën, tɛwën rëër yɛn ë tən. ⁴⁶ Yïn akęc ya cak lor apath ba təc nhom, ku yeen acä təc cök miök ñir. ⁴⁷ Ku alëk yï lən nhiërdit cï nyuəəth thin aye nyooth aya lən cï adumušmken juęc päl piny. Rin raan cï kəklik päl piny tënë ye, ee nhiër koor nyuəəth.”

⁴⁸ Ku lëk tik, “Adumušmku aaci päl piny.” ⁴⁹ Go kəc awën mïth kek ye aa jicɛm wei ku yekë lueel ëlä, “Yeña kënë jam lən ë yen adumušm päl piny?”

50 Ku ben Jethu l k tik, “Gamdu aci kony. L r ke d r Nhialic.”

8

Di r ke ye cath kek Jethu

1 Naw n ke ji l, ku ku ny g eth yiic ku b i ke pi c W t Pu th Yam rin b ny Nhialic. Ku atu ccke kathi r ku rou aake cath kek ye. 2 Di r ju c aake cath kek ye aya. Di r k k kamken aake c  Jethu kony jakr c ku tuaany, Maria Magdalena c  jakr c kadhorou j l yegu p. 3 Ku Joanan ti  mony c l Kudha raan k k pan b ny Antip th  erot tiit, ku Thuthana ku di r ju c k k   Jethu kek k cken ye bu th kony w  uken.

K   dom path ku dom rac (Mt 13:1-9; Mk 4:1-8)

4 Go k c ju c aa gu er t n  Jethu g eth yiic, go ke l k k   k n , 5 “Raan pu r  ci la dom bi la pur. Ke w n ye yen rap wëer dom yic ke k th ab k l ony dh l yic t  ye k c t ek th n, ku tet diet ke aya. 6 Ku l ony k th k k al l nhom t  koor ti p th n. Naw n ciilk , ke ke go gu  riau rin k c m iken  et piny apath. 7 Ku l ony k th ab k t  ye tiim la ku th cil th n, na la tiim ju k ke ke dec rap ku cik lok apath. 8 Ku l ony k th k k ti m path yic, ku ciilk  ku lokk  apath ke dit nh im ap i.”

Ku wit Jethu lënde  l , “Pi nk  t  le wek y th.”

W t th  th   k   (Mt 13:10-17; Mk 4:10-12)

⁹ Go kacken ye buoath thiëc, “Kääñ kënë wëtde yic yenjö?” ¹⁰ Go Jethu bëër, “Wek anyuth Nhialic bäányden cäk ñic thæer. Ku kac kök aabi kån ñic ë këñ ya lëk ke yiic, rin na cak alon ye kek daai, ka cii kån bi tñj. Ku na cak alon ye kek wët piñ, ka cik bi deet yiic.”

Jethu aci kääñ raan puër teet yic
(Mt 13:18-23; Mk 4:13-20)

¹¹ Ku lëk Jethu ke, “Kääñ kënë wëtde yic akìn. Köth ci com aa cit wëtdiën ya piöc tënë we. ¹² Kac kök aa cit köth ci lööny dhël yic, ye diet ke tet. Të piñ kek löñ Nhialic, ke jøñrac bö ku nyiëi löñ awën kepuöth bik wët Nhialic cii piñ, ku bi ke kony bik pür. ¹³ Kac kök aa cit köth ci com alal nom, aa löñ Nhialic gam nyin yic ke mit puöth. Ku aacie kepuöth ë dæet, aa löñ Nhialic guo wai wei të nèk ke rin wët Nhialic. ¹⁴ Kac kök aya aa cit köth ci lööny të ye tiim la kuoath cil thìn, keek aa löñ Nhialic piñ. Ku käjuëc ke diir rin pür pinynhom ë tèn, nhiër jiëek ku käpuöth yekë wïc kepuöth aa bën thìn, ku ræckë löñ Nhialic kepuöth. ¹⁵ Ku kac kök aa cit köth ci puur tiom path yic. Keek aa löñ Nhialic piñ ku gamkë apei, ku käjuëc path aaye yök tënë ke rin ye kek kepuöth dæet.”

Kääñ ë mermer
(Mk 4:21-25)

¹⁶ Ku ben lëk ke, “Acin raan ci mermer kañ yäth yöt ku kum nyin, tädë ke tæu agen töc cök. Aye tööu yöt ciel yic rin bi yöt amer yic tënë kac bö yöt. ¹⁷ Këriëc ëbën ci thiaan abi bëëi bei kac nhim, ku

këriëc ëbën cï kum nhom, abï yëth ayeer ruel yic.
¹⁸ Piεηkë ku detkë apath tē ye wek wël piη, rin raan
 la kēdāη abï bεn muωc, ku na ye raan cïn kēdāη, ke
 këthiin ye tak lōn tō yen tēnē ye, abï nyaai aya.”

Man Jethu ku wämāthakēn aaci Jethu nyaai
 (Mt 12:46-50; Mk 3:31-35)

¹⁹ Go man Jethu kek wämāthakēn bēn tēnē ye, ku
 cïn tē le kek tēnē ye rin juëc kōc yōöt apεi. ²⁰ Go
 raan tōk lēk Jethu, “Moor ku wämāthakui aa kääc
 ayeer, ku aa wïc yï.” ²¹ Go Jethu lueel tēnē ke, “Ma
 ku wämāthkië aa kōc wēt Nhialic piη ku loikë.”

Jethu aci yom cəl akääc
 (Mt 8:23-27; Mk 4:35-41)

²² Naγōn akäl tōk, ke Jethu la riäi yic kek kōcken
 ye buωth ku lēk ke, “Lok teemku wär alōηtui.”
 Gokë riäi gεεr wïir. ²³ Tēwēn gēr kek, ke Jethu go
 nin. Kaam awēn niin yen ke yomdīt apεi jōt rot, ku
 loi atiaktiak rot abï riäi duēr thiāη piū, ku duërkë
 diir. ²⁴ Gokë puωc ku luelkë, “Bānyda, Bānyda! Yōk
 aa muω.” Go Jethu rot jōt ku rēl yom ku atiaktiak.
 Gokë kōc ku la wär dīl. ²⁵ Ku thiëc ke, “Tē gamdun
 tēnεn?” Gokë nhïim la cōt ku riōockë riēldīt cit kēnē,
 ku jiεmkë kamken, “Ye raan yīndē kēnē, na cək a
 yom ku atiaktiak ë ke piη wētde?”

Jethu aci raan la guöp jakrεc kony
 (Mt 8:28-34; Mk 5:1-20)

²⁶ Gokë wär Galilia teem ku lek tō cəl Jeratha tō
 wär Galilia alōηtui.* ²⁷ Tēwēn kεεc Jethu piny riäi
 yic, ke mony ë gen kēnē la guöp jakrεc bō tēnē ye.

8:17 Mt 10:26; Lk 12:2   **8:18** Mt 25:29; Lk 19:26   * **8:26** Jeratha
 acol Gadara aya, tiη Mt 8:28

Mony kënë ěcie ceŋ alëth ku ěcie rëer baai, ee ye rëer rëŋ nhïim.

²⁸ Nawën tïŋ Jethu ke lor nhom ke loi wuɔɔu, ku cuet rot piny yenhom ku looi kiεεu apeɪ, “Jethu, wën Nhialic Madhəl yeŋö wïc ba looi tënë ɣa? Yin aləŋ duk ɣa tēm awuɔc.” ²⁹ Ee jam kələ rin cï Jethu jəŋrac yöök bi jal yeguɔp. Ee ye jəŋ kënë dəm arak juęc, na cək dər piny bi rek cin ku cök ku tit, ke ɲot ke tueny ku dhon luəŋ köth yecök. Ku ɣəth jək roor tē cïi ceŋ.

³⁰ Go Jethu jəl thięc, “Cəl yi ŋa?” Go bëer, “Yok aa kut.” Ee lueel këya rin cï jak juęc la yeguɔp. ³¹ Go jakrɛc jam ku ləŋkë Jethu bi ke cïi cop tēthuth dīt yic, ye kɔc rɛc ɣəth thïn.†

³² Ku duut dīr baai ē nyuəth ɣət cök ē tən awən. Go jakrɛc Jethu ləŋ bi ke cəl aa la dīr gup. Goke puəl.

³³ Go jakrɛc bən bei yeguɔp ku lek dīr baai gup, ku riŋkë agör yic, ku thootkë wiir ku moukë ebən.

³⁴ Nawën tïŋ rōor ke biöök dīr kē cï rot looi, ke kat bik wēt la lək kɔc rëer geeu ku kɔc tō bēi yiic.

³⁵ Go kɔc ebən jal wɛt bik kē cï rot looi la tïŋ. Nawën lek ɣet tënë Jethu, ke yök mony wäär la guɔp jakrɛc ke cï nyuc Jethu cök, ke ceŋ alëth, ke la nhom cök. Gokë rišöc. ³⁶ Ku kɔc ke cï kënë tïŋ, aaci tē cï mony la guɔp jakrɛc kuony thïn la lək kɔc kök. ³⁷ Go kɔc Jeratha ebən rišöc, ku lëkkë Jethu bi jəl panden. Go Jethu la riäi yic ku dhuk.

³⁸ Go mony wën cï Jethu jakrɛc cəl ajiël yeguɔp, Jethu thięc bi cath kek ye. Go Jethu jai ku lək ye, ³⁹ “Lɔər baai tënë kacku ku lək ke kajuęc cï Nhialic

---

† **8:31** Eye tak lən jakrɛc aaye mac piiny tēthuth bi ke jal tēm awuɔc.

looi tēnē yī.” Go mony kēnē jāl ke kuany γεu yic, ke ye kəc lək kāk cī Jethu looi tēnē ye.

Jethu aci tik kony ku cəl nya aben pīr
(Mt 9:18-26; Mk 5:21-43)

⁴⁰ Wēn cī Jethu tem ku dhuk wār aləŋtui, ke lor kəc juēc apēi, kəc ke tit ye. ⁴¹ Tēwēn ke mony cəl Jariōth, bēny tēnē amat kəc Itharel bə aya. Nawēn tīŋ Jethu, ke cuet rot piny yecök ku ləŋ bī la paande, ⁴² rin nyanden tōŋ ye ruönke thiäär ku rou ěcī dhal apēi. Go Jethu gam ku lööny dhöl. Ku buəoth kəc juēc ke cik kum apēi.

⁴³ Ku tīŋ tuany kēc thəkde kəu kaŋ tεem ruöön thiäär ku rou ě tə kəc yiic. Ku yeen ěcī wēu juēc gām akīm, ku acīn akīm tōŋ cī tuaanyde cəl aŋuēēn. ⁴⁴ Go bēn Jethu kəu ku gəot alanhde thok. Go riem kəöc nyin yic. ⁴⁵ Go Jethu thięc, “Yeŋa cā gəot?” Nawēn cīn raan gēm ye rot, go Pīter lueel, “Bēny aa kəc juēc cī kum kek aa yī pīk.”

⁴⁶ Go Jethu bēn lueel, “Ala raan cā gəot rin aca ŋic lən le yen raan ca kony?” ⁴⁷ Nawēn tīŋ tīŋ awēn lən cī ye ŋic, go bēn tēnē Jethu ke cī riöc, ke ləth ku cuet rot piny yecök. Ku lək Jethu, kəc nhūm ěbēn yen kēnē gəot yen ye, ku tē cī tuaanyde guə ŋuēēn thīn ě kaam thiin awēn. ⁴⁸ Go Jethu lueel tēnē ye, “Nyaandiē gamdu aci kony. Ləər, ke dəər Nhialic.”

⁴⁹ Kaam wēn jεem Jethu, ke raan rīŋ pan Jariōth ku lək ye, “Nyaandu aci yet wei, duk raan piöc ben rāam nhom.” ⁵⁰ Ku Jethu ěcī wēt ě mony piŋ, go lək Jariōth, “Duk riöc, dεet yīpuəu ku gam wēt yic. Nyaandu abi pial.” ⁵¹ Wēn yeet yen baai, ee cīn kəc cī puəl bīk la yöt kek ye, ee Pīter ku Joon ku Jemith, ku jəl aa wun ku man meth kepēc. ⁵² Tēwēn

le Jethu γöt, ke yök kəc ke näk röt, ke dhiau. Go lək ke, “Duökkē dhiau. Meth akēc thou, anin.”

⁵³ Gokē dəl guöp rin njic kek ye lən cī yen thou.

⁵⁴ Go meth dəm cin ku lək ye, “Manhdiē jət rot.”

⁵⁵ Go wēike dhuk ku jət rot nyin yic. Ku lək Jethu ke bīk yiək miēth. ⁵⁶ Go kəc ke dhiēth meth gāi apēi, ku thən Jethu ke bīk kē cī rot looi cī lək kəc kək.

9

Jethu acā atuöcke kathiäär ku rou tooc

(Mt 10:5-15; Mk 6:7-13)

¹ Ku cəl Jethu kəc ye buəth kathiäär ku rou, ku yīk ke riəl bī kek jakrɛc aa la cuəp wei, ku riəl bī kek kəc cəl aaye pial aya, ² ku tooc ke bīk aa la piöoc wēt bääny Nhialic ku konykē kəc tuany. ³ Ku lək ke, “Duökkē muk kāk la keny, cīmən wai ku jəkɡəə ku miith yakē cam dhöl yic, ku wēəu ku duökkē muk alēth kək. ⁴ Yakē rēer pan ye we lor thīn yet tē bī wek jəl. ⁵ Ku na ye pan cī we lor thīn, ke we jiəl ku taŋkē wecök, bī nyooth lən cī wek kuc ē ke.”

⁶ Go atuuc jəl, ku kuenykē bēēi yiic ke piöoc Wēt Puəth Yam ku konykē kəc bīk pial kuat pan cī kek la thīn.

Antipäth Yërot aci diɛr

(Mt 14:1-12; Mk 6:14-29)

⁷ Antipäth Yërot, bēnydīt pan Galilia, ee cī kajuēc loi röt piŋ ebən. Go diɛr rin ē ye kəc kək lueel lən Joon raan wäär kəc muəc nhīm aci bən pīr. ⁸ Ku lueel kəc kək ē Elija yen aci bən tuəl, ku kəc kək ē yekē lueel, lən ē yen raan tək kam kəc kək Nhialic tiŋ yen aci bən pīr. ⁹ Go Antipäth Yërot lueel, “Yɛn

aci Joon cəl atëem nhom bei! Yeņa kënë ye γen wëlke piŋ ë bak?” Ku ë wïc bï räm kek ye.

Jethu aci miëth koor juak bi kəc juëc cam
(Mt 14:13-21; Mk 6:30-44; Jn 6:1-14)

¹⁰ Go atuuc Jethu dhuk ku lëkkë käk cïk looi ëbën. Ku jiëlkë ë röt ku lek gen cəl Bethaida. ¹¹ Nawën piŋ kəc juëc tē cï yen la thïn, ke buoθhkë. Go Jethu ke lor ku jεem tënë ke rin wët bääny Nhialic, ku kony kəc cï ye thiëec, bïk pial.

¹² Nawën la piny cuəl, ka atuöccke kathiäär ku rou bö tënë ye ku luelkë, “Cəl kəc aa jiël bïk la bëïi yiic bïk la wïc tē niin kek thïn, ku lek γoac miëth camkë, rin tē rëer γok thïn ë ror cïi ceŋ cïn kë kuany thïn.”

¹³ Go Jethu bëër, “Miackë ke miëth.” Gokë lëk ye, “Käk mukku aa yuöp kadhiëc ku rec karou. Wïc buk miëth γoac tënë ë kəc juëckä?” ¹⁴ Kəc ke tō thïn aake röör tiim kadhiëc. Go lëk kacken ye buoθh, “Calkë kəc aa nyuc, thiär dhiëc akuöt tök yic.” ¹⁵ Go kəc ye buoθh kəc cəl anyuc piiny këya.

¹⁶ Go ayuöp awën kadhiëc ku rec karou lööm ku dot nhial ku leec Nhialic. Ku bēny ayuöp yiic, ku gēm ke kacken ye buoθh bïk ke tek agut rec tënë kəc. ¹⁷ Ku miθhkë abi miëth ke göök, ku jol kacken ye buoθh awuthueei ayuöp ku rec cï döŋ kuany gäacdīt kathiäär ku rou.

Pïter aci Jethu ηic
(Mt 16:13-19; Mk 8:27-29)

¹⁸ Naγon akäl tök, tēwën rööc Jethu ë rot, ke kəc ye buoθh bö tënë ye. Go Jethu ke thiëec, “Lëkkë γa, ye jän tak, ye γen ë ηa?”

19 Gokë lueel, “Ayekë lueel lön ye yin Joon raan kəc muəc nhüim. Ku lueel kuart dët lön ye yin Elija. Ku kəc kək ayekë lueel, lön ye yin raan kam kəc kək Nhialic tñj thεεr cī bεn pīr.”

20 Goke thiëc, “Na week yakë lueel lön ye γεn ηa?” Go Pīter bēēr, “Yiin nhom guöp, yin ë raan cī Nhialic ləc ku dəc.” 21 Kë ca lueel ë yic Pīter. Ku thən ke apei ëlä, “Duökkë lək raan dët.”

*Jethu ee jam Arεεmde ku Thuənde
(Mt 16:20-28; Mk 8:30-9:1)*

22 Nawën ke lək Jethu ke ëlä, “Manh Raan abī dhiel reem, ku abī kəcđit baai ku bāny kək Nhialic, ku jəl aa kəc piöc löñ kəc Itharel jai, ku abik nök, ku yeen abī nīn kadiäk nök piiny rañ yic ku ben jət bī pīr.” 23 Ku lueel tēnë ke ëbën, “Na ye raan wic bā buəθh, ka dhil nhom määär kəpuəθh bī yök piërde yic pinynhom ë tēn. Ku dhil puəu riel ku buəθh γa akölaköl, cək alön wic kəc kək ye bīk nök ë rienkië. 24 Rin raan wic ye bī wēike kony abī muər. Ku na ye raan mār wēike ë rienkië, ka bī wēike muk akölrīëc ëbën. 25 Yeñö bī raan kuany thīn bī jak apei pinynhom ku mēr wēike? 26 Na ye raan guöp yār ë γa ku piöcdië, ke Manh Raan abī guöp yār ye aya, aköl dhuk yen dieckde yic ku diik Wun yic, ku diik atuuc Nhialic. 27 Ku le tuen ku lueel, wek alək yic ala kəc kək rēēr ë tēn, aacīi bī thou agut tē bī kek γa tñj, kek riel ye nyuəθh lön ye γεn bēny cī Nhialic ləc.”

Jethu aci guäpde rot waan
(Mt 17:1-8; Mk 9:2-8)

²⁸ Nawën nin kabët cök cï yen kakkä lueel, ke Jethu cäl Pïter ku Jemith ku jäl a Joon, ku lek gät nhom bik la röök. ²⁹ Tëwën röök yen ke wan yenyin, ku yer aläthke apeï bik la diardiar. ³⁰ Kaam thiin awën ke rööor tul ku jïεmkë kek ye. Ku keek aake ye yï Mothith ku Elija. ³¹ Keek aaci bën ke la gup dhëëŋ Nhialic ku jïεmkë tënë Jethu tē bï yen la thou thïn Jeruthalem, rin bï yen kë wïc Nhialic jäl thöl. ³² Ku Pïter kek kəc awën cath ke ye, aake ye nin muör puöth. Nawën liepkë kenyin ke tiŋ læc Jethu, ku rööor karou ke kääc yelööm. ³³ Nawën jiël ë röörkä, ke lueel Pïter tënë Jethu, “Bëny, apath buk rëer ë tën. Ƴok aabi duël kadiäk looi tök tënë yï, ku tök kek Mothith ku töŋ dët kek Elija.”

(Kënë jïεm yen këya, ee kuc kënë bï lueel.)

³⁴ Kaam wën ŋot jïεm yen, go kecit rur piny paat abï ciën tē yekë tiŋ. Gokë riöc wën kum rur ke piny. ³⁵ Ku piŋkë Nhialic ke jam luääat yic ëlä, “Kënë ë Wëndië, yen aca læc, piεŋkë wëtde.” ³⁶ Nawën cïk röl ben piŋ, ke ye Jethu yen tiŋkë ë rot. Go kəc Jethu buöth kakkä muk kepuöth ku cïk ke læk raan dët.

Jethu aci dhöŋ la guöp jəŋrac kony
(Mt 17:14-18; Mk 9:14-27)

³⁷ Nawën dhukkë piny gät nhom aköl dëëtë, ke lor kəc juëc apeï. ³⁸ Kaam awën ke raan tök thän awën yic, cöt ke cie röl jət ku lueel, “Raan piöc, yin alän bä manhdië tiŋ, yen ë mänh töŋ tö ŋanhom. ³⁹ Të däm ë jəŋ ye, ka dhiau nyin yic, ku wit piny ku

læth ku yik thok ayök. Jøn kënë aciï ye lac päl piny, ku aye cäl anäk rot apëi. ⁴⁰ Yæn aci kockun yi buoath lön bik cuap wei yeguöp, ku akëckë lëu.”

⁴¹ Go Jethu lëk ke, “Wek koc cie lac gam, ba rëer ke we, ke ya cii guöp la cut wëlkun?” Ku lëk wun meth, “Bëëi manhdu tën.”

⁴² Kaam wën le dhök tënë Jethu, ke wit jök piny ku læth. Go Jethu jök yöök bi jäl yeguöp, ku kony dhök bi pial. Ku lëk wun bi jäl kek ye. ⁴³ Ku jäl raan ëbën gäi riel Nhialic.

*Jethu aci ben jam ë Thuande
(Mt 17:22-23; Mk 9:30-32)*

Tëwën not rëer koc ke ci gäi käjuëc ci looi, ke lueel tënë atuöcke, ⁴⁴ “Pienkë wëlkä apath ku calkë ke aa lööny wepuöth, rin Manh Raan abi thön koc bi ye nök.”

⁴⁵ Ku kacken ye buoath aake këc wët kënë deet yic, wët ëci moony tënë ke rin bik cii det yic. Ku keek aake ci riöc bik thiëc kë ci lueel.

*Koc Jethu buoath aaci wët tær
(Mt 18:1-3; Mk 9:33-37)*

⁴⁶ Nawën ke koc ye buoath teer wët lon yença kamken yen dit apëi. ⁴⁷ Ku Jethu ë ñic kë tö kepuöth. Ku däm meth ku cäl akäac yelööm. ⁴⁸ Ku lëk ke, “Raan manh koor cit manh kënë lor ë rienkië, acä lor. Ku raan ya lor, acie yæn ye lor, ee Wä Aciën ë toc ya. Rin raan koor kamkun ëbën, yen ë raandit.”

*Raan cii yo man ë raanda
(Mk 9:38-40)*

49 Nawën ka atuny cäl Joon bö tēnē Jethu ku lēk ye, “Bēny, γok aaci mony dēt tīj keye jakrεc cuop wei kαc gup ē riεnku, ku acuk pēen rin acie raanda.” 50 Go Jethu lēk ye kek atuuc kōk aya, “Duōkkē ye pēen, rin raan cīi we man ē raandun.”

Jethu akēc kαc Thamaria lor

51 Nawën cī nīn bī Jethu γāth nhial thiōk, go tak bī dhiel la Jeruthalem. 52 Ku tooc kαc yenhom tuen bīk tē bī kek la nyuc thīn la guir pan tō wun Thamaria. 53 Go kαc pan awën kuc rin ηic kek ye lōn Jethu ala Jeruthalem.* 54 Nawën le kαc Jethu buōth, Jemith ku Joon, ηic lōn cī kαc baai kuc bīk Jethu lor ke luelkē, “Bēny, cuk mac cäl abō piny nhial bī pan kēnē rac?” 55 Go Jethu ke duōm thook piny, 56 ku bεrkē pan dēt tō tuen.

Raan buōth Jethu adhil puōu riεl

(Mt 8:19-22)

57 Tēwën kuεny kek dhēl yic, ke rām kek mony dēt cī ye bēn lēk Jethu ēlä, “Yīn aba biaath kuat tē ler yīn thīn.” 58 Go Jethu bēēr, “Luōny aa la γōōtken yekē ke wuut, ku diet pār aa la γōōtken aya. Ku γen Manh Raan γen acīn baai pinynhom tēn.”

59 Ku luel Jethu tēnē mony dēt, “Buōth γa.” Go bēēr, “Bēny, cäl γen akōη wā la thiōk.” 60 Go Jethu bēēr, “Cäl kαc cīt kαc cī thou aa thiāk kacken, ku yīin bāār ba Wēt Puōth Yam bēn la piōōc.”

61 Ku luel mony dēt, “Yīn aba buōth Bēny, ku cäl γen akōη kackiē la tōōη.” 62 Go Jethu lēk ye, “Yīn acīt raan dhie pur, na tīj raan dēt cath, ke cuet pur

---

* **9:53** Kαc Itharel la luαη Nhialic Jeruthalem, aake cīi kαc Thamaria ye lor rin mεen kek rōt. **9:54** 2Bη 1:9-16 **9:61** 1Bη 19:20

piny ku κεεη nhom ku ruεc. Këya, raan ye kāk kōk nyaai luoi ca guiër ye yic, acin këpuoath lëu bī looi rin bääny Nhialic.”

10

Luoi kəc thiärdhorou ku rou

¹ Nawën ë kënë cök, ke Jethu kuany kəc kōk kathiärdhorou ku rou kam kəc ye buəoath, ku tooc ke tueη bī kəc karou aa cath, bik la gεεth ku bëïi ke bī yen la thīn yiic. ² Ku lək ke, “Kāk tem ajuēc ku kəc luoi aa lik. Rōökkë Bëny la nhom kāk tem bī kəc luoi cəl aa juak röt. ³ Lak! Ku ηiεckë, wek atuəoc cīmën amël ë kam gal. ⁴ Duökkë wëüu ku jəkğəo ku war kōk muk. Ku duökkë ye köoc dhäl yiic bāk kəc aa muöoath. ⁵ Të yeet wek baai ke kanjë lueel, ‘Kəc baai yakë döör.’ ⁶ Ku na ye kəc rëër ë pan kəc nhiar döör, ke rōökkun aabi ke döoc. Ku na yekë kəc man döör, ke rōökkun aacii ke bī kony. ⁷ Ku yakë rëër ë pan ku miëthkë ku dëkkë kāk yekë yiëk we, rin apath bī raan lui ariöpde yök. Duökkë ye jäl pan ku lak pan. ⁸ Na lor kəc gen cī wek la thīn we, ke we cam kuat miëth cik gäm we. ⁹ Ku kuənykë kəc tuany ku lëkkë ke, ‘Bääny Nhialic aci thiök ke we.’ ¹⁰ Ku na lak gen cii we ye lor thīn, ke we jiël ku luεlkë, ¹¹ ‘Yök aabi tər gendun tεη wei yocök bī döη kek we.’ Ku dhiεlkë deet apath, bääny Nhialic aci thiök. ¹² Awuöc bī Nhialic tēm kəc Thidon aköl luηdīt abi kuur tënë awuöc bī tēm kəc ë gen.

10:2 Mt 9:37-38   **10:3** Mt 10:16   **10:4** Ith 10:7-14; Mk 6:8-11;
Lk 9:3-5   **10:7** 1Kor 9:14; 1Tim 5:18   **10:11** Luoi 13:51   **10:12**
Cäk 19:24-28; Mt 11:24; 10:15

Gεεth kēc luoi käreç puəl thin
(Mt 11:20-24)

¹³ “Wek kəc gen Koradhin ku Bethaida, wek aa tiit käreç apeı, rin käjuęc jän göi cäk tınj cı ke looi gεεthkun yiic, ku ke cı looi Tire ku Thidon, gεεth wäär ceñ kəc rac, ηuöt kəc ë gεεthkä aaci kepuöth dhuök ciëen thεεr, ku pälkë luoi käreç. ¹⁴ Ku Nhialic abı we tēm awuöcdit Aköl lunđit, awuöc bı dit apeı tēnē awuöc bı tēm kəc Tire ku Thidon. ¹⁵ Ku wek kəc Kapernaum yakē tak lən bı we jat nhial? Wek aabı cuat pan mac.”

¹⁶ Ku lueel Jethu tēnē kəc wēn cı tooc, “Raan piñ wētdun ë wētdië piñ, ku raan we dhöl gup acä dhöl guöp, ku raan dhäl γaguöp ë raan toc γa dhöl guöp.”

Kəc wēn cı tooc aaci dhuk

¹⁷ Go kəc thiärdhorou ku rou wēn dhuk ke cı puöth miēt ku luelkë, “Bēny agut jakrēc aya aaci wētda piñ ë rienku.” ¹⁸ Go Jethu lēk ke, “Riel jəñrac aci riäak ku tiēñ ke lööny piny cımēn many nhial. ¹⁹ Wek aca yiěk riel bı wek aa cath käpieny ku kith nhüim ë path. Ku wek aca yiěk riel wēr wek alεikun ku kəc man we. Ku acın kē kəñ we näk. ²⁰ Ku duökkë puöth jəl miēt rin cı jakrēc wētdun piñ, miēt kē puöth rin cı rienkun göt pan Nhialic.”

Jethu amit puöu
(Mt 11:25-27; 13:16-17)

²¹ Nawēn ke Wēi Nhialic cəl Jethu amit puöu ku lueel, “Wä, Bēny nhial ku piny! Yin alεεc rin cı yin kāk cı thiaan tēnē kəc ηic kəñ cı piöc, nyuöth

---

10:13 Ith 23:1-18; Edhe 26:1-28:26; Juel 3:4-8; Amo 1:9-10; Dhäk 9:2-4   **10:15** Ith 14:13-15   **10:16** Mt 10:40; Mk 9:37; Lk 9:48; Jn 13:20   **10:19** Wk 91:13

kɔc kor kɛc piɔc. Ee tɛde, Wä, yen ɛ kɛn yī yuum puəu. ²² Këriëc ëbën aaci Wä gäm ya. Acin raan njic Wënde ɛ Wun ɛ rot, ku acin raan njic Wun ɛ Wënde ku kɔc ci Wënde lɔc bi nyuəth ke.”

²³ Tëwën rëer Jethu kek kɔcken ye buəth ɛ röt, ke wël yenhom ke ku lueel, “Wek aala gup duaar bäk käk tiɛnkë tiɲ. ²⁴ Ku alɛk we, ɛci kɔc juëc käk Nhialic tiɲ ku bánydit wic bik käk yakë tiɲkă tiɲ, ku aa këckë ke tiɲ. Ku ɛ cik wic aya bik käk yakë piɲ, piɲ, ku aa këckë ke piɲ.”

Kääŋ raan path pan Thamaria

²⁵ Raan piöoc ɛ löŋ kɔc Itharel, ɛci bën ku wic bi Jethu deep ɛ wët ku thiëc, “Raan piöoc, yeŋö ba looi ba pir akölriëc ëbën pan Nhialic?” ²⁶ Go Jethu bëer, “Ye Löŋ Mothith lueel këdë ɛ wët kënë? Yeŋö ye deet yic thïn?”

²⁷ Go bëer, “Yin adhil Nhialic Bánydu nhiaar yipuəu ëbën, ku wëiku ëbën, ku yinhom ëbën, ku nhiaar raan dët cimën nhiëer yin rot.”

²⁸ Go Jethu lueel, “Aca njic bëer. Loi kăkkă, ku pir pan Nhialic akölriëc ëbën aba yök.”

²⁹ Go monytui wic bi wët deet apath rin wic yen ye bi rot kony, ku ben Jethu thiëc, “Raandiën ba nhiaar yeŋa?”

³⁰ Go Jethu bëer ku lueel, “Monytui, ke ye raan Itharel, ɛci jăl Jeruthalem bi la Jeriko. Go röm ke cuër dhël yic ku rumkë alăthke ku wëëuke ëbën, ku năkkë ku jolkë nyăän piny ke duër thou. ³¹ Nawën ke raan käk Nhialic, ke ye raan Itharel, bə ke kuany dhël kënë yic, go monytui tiɲ ku wɛen thok piiny.

³² Nawën ke raan dhiënh Lebï ben bën, go mony kënë tiŋ ku bër. ³³ Go raan pan Thamarïa bën ke kuany ë dhël kënë yic. Nawën tiŋ mony kënë piiny ke ηεεr yic. ³⁴ Go rot cušt ye, ku μυααc γöntöök yiic miök ku μυšn abiëc ku der keyiic, ku jət akaja köu ku γëth pan jööl, ku rëer yelööm ë wëer wën. ³⁵ Nayən nhiäk, ke γεm wëëu tënë raan lui pan jööl ku lëk ye, ‘Lök mony kën töök apath, na la dhuk ku le wëëu ca lök muör ë rienke tē lik wëëukië, ka ba bën cool.’ ”

³⁶ Ku wit Jethu wëtde ku lueel ëlä, “Na ye yï, ke raan cï cuër baŋ, yeŋa kam kαc awën kadiäk ë raande?” ³⁷ Go lueel, “Raan cï ye kony yen ë raande.” Go Jethu lueel, “Lααr, ku ye luui këya.”

Martha kek Maria

³⁸ Tëwën ciëth Jethu kek atuöccke ke la Jeruthalem, gokë nyuc gen thiin tō dhël yic. Go tiŋ cöl Martha ke γäth baai. ³⁹ Ku Martha a la nyankën cöl Maria, cï bën nyuc Jethu lööm bi piöcde piŋ. ⁴⁰ Go Martha pušu riäk rin këc Maria ye kony luoi miëth tënë jööl. Go bën tënë Jethu ku lueel, “Bëny, ye këpath yen looi nyankäi cï yen γa päl luoi ë rot tēthεεr awën? Lëk ye bā bën kony.”

⁴¹ Go Bānyda bëër ku lueel, “Yin Martha, yin adieer rin awic ba käjuëc tō yipušu looi ëbën, ⁴² ku ë tök yen aril, Maria acä aban ηuëën kuëny bei, ku acii bi nyaai tënë ye.”

11

*Jethu anyuth yo tē bi yok aa röök thïn
(Mt 6:9-13; 7:7-11)*

¹ Үән акәл төк Jethu ӗ рӱӱк, nawән сi рӱӱкде јал thӱк, ke лueel раан төк кам кӱcken ye буӱӱth тӱнӗ ye, “Bӱny, piӱӱc ҫо тӗ bi ҫok aa рӱӱк thӱn, сiмӗn wӱӱr сi Joon раан кӱc муӱӱc nhӱim кӱcken ye буӱӱth piӱӱc.” ² Go Jethu лӗк ke, “Yakӗ лueel кӗлӱ тӗ рӱӱк wek,

‘Wӱdan тӱ nhial, bi rienku aleec.

Bi бӱӱnydu бӗn ҫoyiic.

³ Муӱc ҫook miӗth akӱlakӱl.

⁴ Ku пӱl adumuӱmkua пiny тӱнӗ ҫook,

rin ye ҫok wӗt пуӱl тӱнӗ кӱc rӗc ҫook.

Ku duk ҫook сӱl athem кӗrac.’ ”

⁵⁻⁶ Ku ben Jethu лӗк кӱcken ye буӱӱth, “Tӗdӗ, na yӱn ala mӱthdu ku лӱr тӱнӗ ye wakӱu wӗӗr сiel yic ku лuel тӱнӗ ye, ‘Mӱthdiӗ гӱm ҫa ayuӱp kadiӱk. Rin mӱthdiӗn сi la кeny acӱ бӗn paandiӗ, ku ҫen acӱn miӗth гӱm ye.’ ⁷ Ku бӗӗr ҫӱӱt алӱn thӱn ku лueel, ‘Duk ҫa rӗӗm nhom. Үӱt acӱ gur thok, ku ҫok aacӱ тӱc ҫok miӗthkiӗ. Үӱn acӱi rot ben јӱt ba yӱ гӱm ayuӱp.’ ⁸ Ku la Jethu тueӱn ku лueel, na сӱk алӱn сӱi monyӗ rot јӱt bi гӱm ayuӱp rin yen mӱthdu, ka ҫӱt bi rot јӱt bi гӱm куат кӗ wӱc, rin yӱn acӱi гуӱp bi riӱӱc ӗ ye, ku лӱr тueӱn ke thiӗc. ⁹ Kӗya алӗк we, thiӗc, ku abӱ Nhialic гӱm yӱ, na wӱc кӗdӱn тӱнӗ Nhialic ka yӱk. Ku ӗ тӗde aya, na gut ҫӱt thok, ka ҫany thok тӱнӗ yӱ. ¹⁰ Раан thiӗc aye гӱm ke wӱc, ku раан la кӗ wӱc aye yӱk. Ku ҫӱt aye ҫaany thok тӱнӗ раан wӱc ye. ¹¹ Yeҫa камkun na le meth, ku thiӗc manhde miӗth ke гӱm кӗpiiny тӗ wӱc yen rӗc. ¹² Ku na wӱc туӱn ajӱth, ke dӱm kiӗth ku гӱm ye. ¹³ Na ҫiӗckӗ wek кӱc ӗ луui кӱrӗc бӱк miӗthkun aa гӱm кӱpath, ke сӱк лӗu бӱк ҫic лӱn bi Wuurdun тӱ nhial ye ҫic apӗi bi Wӗi Nhialic туӱc кӱc thiӗc ye.”

Jethu aye yöök lön le yen guöp jəŋrac
(Mt 12:22-30; Mk 3:20-27)

¹⁴ Nayon akäl tök ke Jethu ë cop jəŋrac wei raan guöp, ku ëcie jam. Nawën cï jəŋjə jäl yeguöp ke mony awën jam. Go thän awën tö thïn gäi apɛi, ¹⁵ ku lueel kɔc kɔk, “Ee Beldhebul bəny jakrɛc yen ë ye yiək riel bi ke aa cuöp wei.” ¹⁶ Ku ë wic kɔc kɔk bik deep wət, ku thiëckë bi kënë jəŋ gɔi looi, bi nyuəth ke lön ye Nhialic kəkke gam. ¹⁷ Ku Jethu ë ŋic kë yekë tak, go lək ke, “Na tek kɔc paan tök keyiic ku thërkë ë kamken, ke pan kënë abi riääk. Ku na tuum dhiënh tök yenhom aya ku thërkë kamken ë röt, ke dhiënh kënë abi wɛɛr aya. ¹⁸ Këya, na tek jakrɛc keyiic ku thërkë ë kamken ke cïi thök? Ayakë lueel lön ye yen jakrɛc cuöp wei riel ye Beldhebul gäm ya. ¹⁹ Ku na ye riel Beldhebul yen ye yen jakrɛc cuöp wei, ke ye riel ŋa yen ye kɔckun yakë buəoth ke cuöp wei? Calkë ke aa lək we yic. ²⁰ Ku na ye riel Nhialic yen ye yen jakrɛc cuöp wei, ke ŋiëckë lön cï bääny Nhialic bən tənë we.

²¹ “Na tit raan ril paande thok ë təŋ ku kət, ke kəkke aacïi nyiɛi. ²² Ku na mət raan dət ril, ka wer ye. Ku jəl kək muk bi yen rot tiit nyaai ëbën, ku tek kək cï rum.

²³ “Raan kəc rot mät ya acie raandië, ku raan cïi ya kony bi kɔc lək wət Nhialic, ee kɔc thiïi.

²⁴ “Të cï jəŋrac jäl raan guöp, ee piny yööp tädət bi yen ləŋ thïn. Na cïn tē yök, ka lueel, ‘Yen abi dhuk tənë raan wäär jiël yen thïn.’ ²⁵ Ku dhuk ku yök raan wäär, ke cīt yön cï guiir yic apath, ²⁶ ku dhuk

ku le bën kek jakrεc απει kōk kadhorou wār ye, ku lek yeguōp. Ku pīr ē raan kēnē ē jāl rēεc απει tēnē pīrden tuen̄j.”

²⁷ Kaam wēn jιεem yen kēlā, ke tik jam rōldīt kōc yiic ku lēk ye, “Tiŋ ē dhiēth yī ku muk yī amit guōp απει.”

²⁸ Go Jethu bēēr ku lueel, “Ee yic, ku kōc mit gup alanden aa kōc wēt Nhialic piŋ ku loikē.”

Jethu akuec bī kēnē jāŋ gōi looi

(Mt 12:38-42)

²⁹ Tēwēn cī kōc juēc kenhīim kut Jethu lōōm, ke lueel, “Yeŋō be riēεc akōlē rēεc kēlā? Ee riēεc ye wīc bī kēnē jāŋ gōi tiŋ. Ku acīn kē bī nyuōth ke. Ee kēnē jāŋ gōi wāār cī rot looi tēnē Jona yen abīk tiŋ.

³⁰ Cīmēn wāār cī Jona raan kāk Nhialic tiŋ jāl a kīt tēnē kōc Ninibe, kēya Manh Raan abī jāl a kīt tēnē kōc akōlē ēbēn. ³¹ Tiŋ bēny wāār jiēl pan Athia abī rot jət akōl luŋdīt ku gēk riēεc akōlē, rin cī yen jāl tēmec απει bī wēl puōth bēnyŋaknhom Tholomon la piŋ, ku ŋen jam kēn, ŋen adīt tēnē Tholomon. ³² Akōl luŋdīt kōc gen Ninibe aabī we gōk rin cī kek kepuōth waar, ku pālkē luōi kārεc wāār cī Jona ke lēk. Ku alēk we, ŋen jam kēnē, ŋen adīt tēnē Jona.

Kōc cī gam aacīt awai ku mermer

(Mt 5:10; 6:22-28)

³³ “Acīn raan cī mermer kaŋ ŋāth ŋōt ku kum nyin. Aye tōōu tēn ye yen ŋōt mer yic thīn, bī piny amer tēnē raan la ŋōt. ³⁴ Puōn path acīt nyin path. Raan path nyin ē daai apath, acīi thōŋ kek raan cī

cöör cie daai apath. ³⁵ Këya, luɔikë röt bāk puõth la cök, ku duɔkkë puõth cöör. ³⁶ Na yin ayer puõu, ke yin acit raan kęc cöör ë daai apath cımën dhie ye mac piny riaal.”

Jethu ë kɔc piöoc lööj ku Parathï lëk lɔn nhiεm kek

(Mt 23:1-36; Mk 12:38-40)

³⁷ Nawën cï Jethu thök ë jam, ke cööl raan tönj akut Parathï paande bik la mith, go la ku nyuuc ku mith ke kęc yecin ku yecök lɔk cımën ciεεj kɔc Itharel. ³⁸ Kënë, acï raan akut Parathï wën la baai bën göi apëi. ³⁹ Go Jethu lueel tënë ye, “Wek kɔc akut Parathï, aa wegup ayeer kek yakë lɔk, ku piäthkun aaci thiänj käreç apëi. ⁴⁰ Kɔc cïn kë njieckë! Kęc Nhialic yen cak guõp, puõu alɔnthin cak aya? ⁴¹ Biökrueel aye nyuõth puõn yer tẽ muõc yin kɔc, ku acie miçc ye yin biökrueel nyuõth ë path.

⁴² “Tẽ rεεc yen thin tënë we, kɔc akut Parathï. Wek aa Nhialic juër kälík, kák cit tók ë thiäär yic käckun yakë ke puur ë dum yiic, ku kuat wël kök ëbën. Ku wët la cök ku nhiër Nhialic akuõckë looi. Käckä aa dhielkë looi, ku luɔikë käckä aya.

⁴³ “Tẽ rεεc yen thin tënë we, kɔc akut Parathï. Ayakë nhiaar bāk aa nyuc tuenj thöc kɔcdit nhüim tën amat, ku ye we muõõth athëék yõn ë yõc yiic. ⁴⁴ Tẽ rεεc yen thin tënë we, wek aa thõnj kek rën cïn kë ye ke njic, ye kɔc cath kenhüim ë path, ku käreç cik thiaan keyiic piiny aaci njic.”

⁴⁵ Nawën, ke raan tók kɔc piöoc ë lööj jɔt rot ku lueel tënë ye, “Bëny, tẽ jiεεm yin këlä, ke yin ë yõ lat aya.”

⁴⁶ Go Jethu bɛ̃ɛr, “Wek kɔc piöoc ë lööŋ, käreç aa tit we aya. Wek aa kɔc piöoc kãril apɛi cie lëu bi ke looi. Ku wek aacie kɔc kony aya ë luɔiden. ⁴⁷Tɛ̃ rɛɛc yen thïn tənë we. Awëëŋkui, wek aa rɛŋ path buth tənë kɔc kãk Nhialic tiŋ, kɔc wäär nëk wärkun dīt. ⁴⁸Acäk gam lɔn këwäär ci wärkun dīt looi apath, ku na we tɔ thïn ŋuät wek ci nãk aya. Rin aaci kɔc kãk Nhialic tiŋ nök ku buäthkë rãŋken. ⁴⁹Ku rin ë wët kënë yen aci Nhialic ye lëk we ëlä, ‘Wek aaba tuöc kɔc kãkkië tiŋ ku atuuc. Ku wek aabi kɔc kök nök ku cuɔpkë kɔc kök wei.’ ⁵⁰Riëc akölë abi tëm awuöc rin ci yen kɔc kãk Nhialic tiŋ nök tëwäär cëk piny yëët ëmën, ⁵¹joak ë nãak Abel yet nãak Dhäkaria wäär nãk luaŋ Nhialic. Ku ben Jethu lëk ke, riëc akölë abi tëm awuöc rin ë kãkkä ëbën!

⁵²“Tɛ̃ rɛɛc yen thïn tənë we, wek aa yic moony tənë kɔc ku acäk ye gam kek week ë röt. Ku wek aa kɔc kök wic yic bik gam gël!”

⁵³Nawën wic Jethu bi jãl, ke jiëëm kɔc akut Parathï ku kɔc piöoc lööŋ guöp apɛi, ku thiëckë wël juëc ku wickë bi ke dhiel dhuk nhïim, ⁵⁴rin wic kek ye bik deep wët bik dɔm, tã le yen wët rɛɛc lueel.

12

Duk riäc luelyic

(Mt 10:26-27)

¹Wën ci kãkkä röt looi, ke kɔc juëc apɛidit aake ci kenhïim kut Jethu lööm abi ciën tã ye cök cak la piny. Tëwën ke Jethu kɔŋ jam tənë kɔcken ye buäth ku lëk ke, “Tiëtkë röt, ku duökkë ye luui cïmën kɔc akut Parathï, kɔc ë kɔc ruëëny. ²Acïn kë

ye moony arëk abī cīi tiëc. Tëdë ke lëu bī kädän thiaan abī cīi ñic. ³ Na cök a wët luel waköu ka ñot piñ nhiäk aköl. Ku keriëec ëbën cäk ñäai weyith yööt alonhñin ke yöt cī thiöök thok anot ye kəc kək piñ.

⁴ “Ku alëk we wek mätthkië, duökkë riöc kəc guäpkun nök ë path. Aa we nök ku na lä ka cïn kädët ben kë looi. ⁵ Ee Nhialic yen adhil kəc riöc, rin na cī nök ka la riël aya bī cuat pan mac. Alëk we, ee Nhialic ë rot yen adhil kəc riöc. ⁶ Diët thii kor kadhiëc cīt amuör, cīi ke ye yöc wëu lik? Ku acin tök ë kamken cī Nhialic kañ muör nhom, ⁷ agut nhimkun tö yinhom anic Nhialic akuenden. Duökkë riöc, wek aa awär amuör juëc.

⁸ “Alëk we, raan ye gam kəc nhim lön ye yen raan Manh Raan, aba gam aya lön ye yen raandië atuuc Nhialic nhim. ⁹ Ku raan jei kəc nhim lön cīi yen ye raandië, abī Manh Raan kuc aya atuuc Nhialic nhim.”

¹⁰ Ku ben Jethu lëk ke, “Kuat raan wët rac lueel Manh Raan guöp abī päl piny tënë ye, ku raan lueel kërac Wëi Nhialic guöp, acīi bī kañ päl piny tënë ye.

¹¹ “Të yëth yī tən amat luk yic, bány dīt ku bány kor nhim, duk diëer tē bī yin rot kuony thün ku wët ba lueel, ¹² rin Wëi Nhialic abī cöl anic kë ba lueel.”

Raan ajak kuc kån

¹³ Go mony dët rot jət kəc yiic ku lueel, “Bëny lëk wämääth bä yiëk abäkkië käk cī wä nyän yo yiic.”

¹⁴ Go Jethu bëer, “Mätthdië, yeña cä kuany ba ya bëny, ba kån tək we?” ¹⁵ Ku lëk kəc awën tö thün,

“Tietkë röt, duökkë jieek cöl arum wepuöth. Acin raan rëer piërde yecin cök aløn le yen käjuëc.”

¹⁶ Ku lëk ke kääñ kënë, “Thëer raan ajak ë tō thïn, ku duømde ëci luøk rap juëc apëi. ¹⁷ Go jal jam ku lueel, ‘Yenjö ba jal looi? Yen acin duël lääu yic bi yen ke tōöu thïn.’ ¹⁸ Nawën ke tek ku lueel, ‘Kë ba looi akïn. Duël kënë aba ñaany, ku ben duëldit apëi looi bi yen rap ku käk kök baai tääu thïn. ¹⁹ Ku jal lëk rot yatök. Mony mit guöp, yin ala miith juëc apëi bi run juëc nök, jöl pïr apath, miëthë ku dëkkë, ku jöl puöu miët!’ ²⁰ Go Nhialic lëk ye, ‘Raan kuc kån! Ee wëer kënë, yin abi thou ku käjuëc ca täu rot kë, bik lök aa käk ë ña?’ ”

²¹ Ku wit Jethu wëtde ëlä, “Kënë, yen ë rot looi tënë kəc käjuëc tōöu ë rienken, ku acin jieek Nhialic tō kepuöth.”

Raan adhil Nhialic ñööth

(Mt 6:26-34)

²² Ku wël Jethu yenhom kacken ye buöth ku lueel, “Këya alëk we, bäk röt cii cöl anëk diëer kë bäk cam bäk pïr. Ku diëerkë aya käk bäk ceñ. ²³ Wëi anuëën tënë miëth, ku guöp raan anuëën tënë alëth. ²⁴ Daaikë diët pär nhial, aacie pur rap ku temkë ke, ku tëükë ke atuøk yic, ku aa ñot ke pïr rin ye Nhialic ke yiëk miëth. Ku wek aa nuëën apëi tënë ke. ²⁵ Yenja kamkun na diir ë wëike ke juak ruönke? ²⁶ Na cäk käk thiikä ye lëu, yenjö ye wek diëer käk kök? ²⁷ Tiëñkë yök cil tē dhëëñ kek thïn, aacie luui ku aacie luui alëth. Ku alëk we na cök a bënyñaknhom Tholomon cimënden wäär ë bäänyde yic, ëcii la alëth la kit dhëñ cimën yan tök ë yökkë

yiic. ²⁸ Ku na ye Nhialic wəl cil ë path cəl adhəŋ kələ, wəl tō thīn akölē ku na nhiäk nīn lik ke ril wei ku took ke mac, ke Nhialic cīi we bī kuëc nhīim, wek aa kəc la gam thin koor.

²⁹ “Duǝkkē wenhīim ye yiək kē bāk cam ku kē dɛkkē akōlaköl. ³⁰ Aa kəc kuc wēt Nhialic pinynhom ë tən kek aa kepuǝth yiək kǝkkä. Ku Nhialic Wuurdun aŋic lən wīc wek kǝkkä. ³¹ Na ye këya, yakē ke wīc kāk bǝäny Nhialic, ku aabī yiək we aya.

Jiɛek cie rop atō pan Nhialic

(Mt 6:19-21)

³² “Duǝkkē riǝc wek kəc buǝth ɣa rin Wuurdun amit puǝu bī we yiək ë bǝänyë. ³³ ɣaackē kǝkkun ku gǝmkē wëeu kəc ŋǝŋ. Kënë abī jaakdu juak yic pan Nhialic. Ku jiɛek pan Nhialic acie thök, ku acie riǝäk cīmən jiɛek pinynhom, rin acīn cuər tō thīn. Ku acīi aruǝp ye rac. ³⁴ Ku piǝndu abī ya rëer akōlaköl tē tōu jaakdu thīn.

Rëer yī cī rot guir

³⁵ “Rëer yī cī rot guir akōlaköl, ku rëer yī muk mermer rin kuat kē bī rot looi bī yök wakǝu, ³⁶ cīmən alony lui baai tit bǝnyden cī la yan thiëek yic ke bī dhuk baai. Na bī ke go ɣöt guǝ ŋaany thok tənë ye. ³⁷ Aloony mit gup aa loony ye bǝnyden yök ke tit tē dhuk yen baai. Alëk we alanden, bēny abā alanhden luǝi ruǝk, ku cəl ke aa nyuc bīk mīth ku luui tənë ke. ³⁸ Tëdë, ke bēny abī dhuk baai wëer ciel yic, tēdë ke dhuk bëëk ë piny. Ku aloony mit gup aa loony bī bǝny yök ke tit. ³⁹ Wek aa lëu kënë bāk deet yic ë röt. Na raan ye wëer aləŋ bī cuär bēn

ɲic, ka rëër ke yiën bī cuär kākke cīi kual. ⁴⁰ Ke week aya rëërkē we tīt, rin wek aa kuc aköl bī Manh Raan bēn.”

⁴¹ Go Pīter lueel, “Bēny, ye ɣok lēk ē kāāŋ kēnē aye kɔc ēbēn?” ⁴² Go Bēny dhuk nhom ku lueel, “Na ye kēya, yeŋa alony path ku ɲic kāŋ apēi? Yeen alony bī bēny nyāāŋ kākke yiic paande, bī kacke ya gām miēth akōlaköl. ⁴³ Alony mit guōp alony bī bēny yök ke loi luōide apath tē dhuk yen. ⁴⁴ Alēk we, abī alony kēnē tāāu kākke yiic ēbēn. ⁴⁵ Ku na ye alony ye tak lōn cīi bānyde bī lac dhuk. Ku ye rëër ke nāk aloony kōk, rōör ku diäär. Ku ye cool ke mīth ku dēk abī wiεεt. ⁴⁶ Ke bānyde abī la luāt yeguōp aköl cīi ye tak lōn yen aköl bī yen bēn. Ku yeen abī bēny tēm awuōcdīt ku mēt tē rëër kɔc rεc thīn.

⁴⁷ “Ku aluaŋ ɲic kē wīc bānyde bī looi, ku rëër ke cīi rot guir bī kē wīc bēny looi, ka bī tēm awuōcdīt apēi. ⁴⁸ Ku aluaŋ kuc kē wīc bānyde ku looi awuōc bī yen that thīn, ka bī ya awuōc koor. Kājuēc aa wīc tēnē raan cī gām kājuēc, ku raan cī gām kājuēc apēi awīc kājuēc apēi tēnē ye. ⁴⁹ ɣεn aci bēn ba piny bēn cuōny. Ku anhiar diēt cī dēp thεεr. ⁵⁰ ɣεn atiit kērac apēi, ɣεn abī gum ku rem ɣa apēi ɣet aköl bī kēnē thök. ⁵¹ Yakē tak lōn cī ɣεn bēn ba dōör bēn looi pinyinhom? Alēk we acie ye. Ee lōn bī kɔc keyiic tek. ⁵² Many la yic kɔc kadhiēc abī yeyic tek. Kɔc kadiäk aabā nhiaar ku man rou ɣa. Tēdē, kɔc karou aabā nhiaar ku man kɔc kadiäk ɣa. ⁵³ Mīth rōör kek wārken aabī kenhīim tuōōm ē riēnkiē. Ku yen ē lōn nyūr kek märken. Ku man athiēek kek tīŋ wēnde aabi röt maan aya.”

⁵⁴ Ku ben Jethu lëk thän awën tö thän, “Na tiëŋkë luät nhial, ka guøkë lueel lön denj abï tueny, ku tueny ayic. ⁵⁵ Ku na döm bï la dïl, ku ruel aköl apei, ka luëlkë lön bï piny tuoc, ku tuc ayic. ⁵⁶ Yenja wiëckë bäk ruëeny! Awëëŋkui? Wek aa kë bï rot looi ŋic tē tñj wek kakkä nhial. Ku cäk kë loi rot emën ŋic ayic?

⁵⁷ “Yenö cïi wek yic bäk looi ye ŋic? ⁵⁸ Cïmën na yëth raan yï luk yic, ke yï lóc wët waar yic, ku döörkë ke këc yï guə yäth luk yic. Na cïi lóc looi kälä, ka yëth yï luk yic tënë bänj, ku bänj abï la thön apuruuk, ku mac yï. ⁵⁹ Alëk yï, yïn acïi bï kaŋ lony, yet tē bï yïn këthiin köny tënë yï kaŋ cool.”

13

Na cïi luoi käreç päl ke yïn acïi pïr

¹ Nawën ke kəc bö tënë Jethu, ku lëkkë ye lön cï bänjdüt Pilato kəc Galilia cäl anäk, kəc ke cï käk juërkë Nhialic la nöç luanj Nhialic Jeruthalem. ² Go Jethu bëër. “Yakë tak lön kəc Galilia cï nöç emën aa käreç apei wër kek kəc Galilia kök looi? ³ Acie yic! Ku cäk ŋic lön wek aabi thou aya cïmenden, tē cïi wek käreç yakë looi päl, ku wëlkë wepuöth Nhialic? ⁴ Ku na kəc wäär kathiaär ku bët wik yön bäär apei kenhïim Thiloam bïk thou ëbën, ye kek kəc käreç looi Jeruthalem kepëç? ⁵ Aacie ke! Ku alëk we, na cäk luoi käreç päl, ke wek aabi thou ëbën cïmenden.”

Kääj tim cie luok

⁶ Go Jethu ke lëk kääj kënë, “Monytui ëcï tim luok com duomde. Nawën thööŋ tē cï yen luok, ke bö bï bën bet. Go ciën mïth yök yenhom. ⁷ Go puou riääk apei, ku lëk raan lui dom yic bï yep wei, ku

lök ye, ‘Aca tiit run kadiäk ku acin manh tön ca yök yenhom. Yenö pël ye bi dom rooc ë path ke cie luok?’ ⁸ Go raan ë luai bëër, ‘Bëny, päl ë ruöön tön kënë ë path, aba guiir ku tääu dhiäap yecök. ⁹ Na lok ruööntui ka path, ku na cii lok, ka jol col ayep.’”

Jethu aci tin tuany kony aköl cii koc ye luui

¹⁰ Tëwën aköl cii koc ye luui ke Jethu piöc tén amat koc Itharel, ¹¹ ke tik ë tö thün ke la guöp jöhrac ci ye dhoj köu, bi yeköu cii ye jot ruöön thiäär ku bët. ¹² Nawën tin Jethu ke col ku lök ye, “Tik, yin aci kony.” ¹³ Ku tēju yecin yeköu. Ku kaam thiin awën ke la köu cök. Go Nhialic leec.

¹⁴ Ku raandit tén amat ëci puöu dak apëi rin ci Jethu ye kony aköl cii koc ye luui. Ku lök koc awën tö thün, “Yök aa la nin kadätem ye koc luui. Ke raan alëu bi bën akäl tök kam ë ninkä yiic bi bën kony, ku acie aköl cii koc ye luui.”

¹⁵ Go Bëny bëër ke tön guöp, “Aa wek koc la gup ruëny! Le raan tök ë kamkun cie yäkke ye lony aköl cii koc ye luui bi ke la wiéc wal ku piu? ¹⁶ Ku tin kënë, nyan many Abaram ci bëny jak dhoj köu, bi ya rëer ke duol ë runkä kathiäär ku bët, cii path bi kony aköl cii koc ye luui bi la cök?” ¹⁷ Tëwën lueel yen ye kälä, ke koc awën man ye yär gup, ku mit thän diit awën tö thün puöth käk koc göi ci Jethu looi.

Kääh käu koor nyin ye tiemde dit apëi

(Mt 13:31-32; Mk 4:30-32)

¹⁸ Ku la Jethu tuen ke jam ku lueel, “Bäany Nhialic cit nö? Yenö ba thööh ke ye? ¹⁹ Aba thön

manh tim koor nyin cī raan com duomde. Go dīt abī ya tim dīttet ye diēt yōōtken yīk kērke kōth.”

²⁰ Ku ben lueel, “Yeņō ba ben thōņ bāāny Nhialic?

²¹ Acīt lon cī tik puor ayumdīt tet yic, na lā ke piäär ebēn.”

Kuany dhēl la pan Nhialic yic

(Mt 7:13-14, 21-23)

²² Ku bēr Jethu ke kuany gēeth ku bēēi yiic ke la Jeruthalem. ²³ Go raan tōk thiēec, “Bēny! Le kōc lik bī poth bīk la pan Nhialic?”

Go Jethu bēer, ²⁴ “Thamkē bāk bak dhēl ye kōc gum thīn yic, rin alēk we lōn wīc kōc juēc ye bīk la alōņthīn, ku acīk bī lēu. ²⁵ Tē jōt wun baai rot ku riit yōt thok, wek aabī kōōc ayeer ku jālkē yōt tōņ thok ku luēlkē, ‘Bēny, ŋany yōt thok tēnē yo,’ ku abī bēer tēnē we, ‘Akuōc tē bīi wek thīn.’ ²⁶ Ku abāk lēk ye, ‘Yok aacī mīth ku dēkku kek yī, ku yīn acī piōōc ē gēethkua yiic!’ ²⁷ Ku abī dhuk nhom ku lueel, ‘Alēk we bāk piņ, wek aacīi bō yōt rin wek aacā ŋic. Jālkē, kōc luui ē kārēc!’ ²⁸ Ku tē cī yī cuōp wei, ke yīn ariāak puōu ku dhiau aba yīthok a kac tē tīņ yīn Abaram, ku Ithāk ku Jakop ku kōc kāk Nhialic tīņ, ke rēer bāāny Nhialic yic pan Nhialic, ku gēl yī wei thīn! ²⁹ Ku kōc aabī bēn pinynhom ebēn ku camkē yan bāāny Nhialic. ³⁰ Ku kōc tō ciēen emēn aabī tō tuēņ. Ku kōc tō tuēņ aabī dhuk ciēen.”

Jethu ku Antipāth Yērot

(Mt 23:37-39)

³¹ Tēēn, ke kōc akut Parathī bō tēnē Jethu ku lēkkē ye, “Jāl ē tēn rin bēny Antipāth Yērot awīc bī yī nōk.”

³² Go Jethu lueel, “Lak ku lëkkë raan la guöp awandit lön yen abī la tuen akölë ayī nhiäk ya cop jakreç wei kəç gup, ku luəi kək jān göi ye yen kəç kony. Ku na ye nīn diäk ke yen abī luəidiē thöl pinynhom. ³³ Ku akölë ku nhiäk ku aköl dëätë, yen ala tuen ya lui rin acīi path bī raan kək Nhialic tīn nök tädët cie Jeruthalem.

³⁴ “Kəç Jeruthalem! Kəç Jeruthalem! Kəç ë kəç kək Nhialic tīn nök, ku biökkë kəç cī tuöç we aleel. Ye arakdë cī yen ye wīç ba we kuööt yiic, ku kuony we cimën adhie ye ajīth miëthke kuöm piny yewuök, ku wek aacīi kuec.

³⁵ Nhialic abī we nyän pandun. Ku athön we bäk ñic, wek aacīi ya bī bēn tīn yet aköl bī wek röt guiir, ku luəkë ya yai ke yakë lueel, ‘Lecku raan bö rin Bānyda.’ ”

14

Jethu acī raan tuany kony

¹ Nawën ke Jethu la pan raan akut Parathī aköl cīi kəç ye luui bī la mīth. Ku kəç ke tō thīn aake döt Jethu apēi.

² Go raan cī but yööm ku kök ëbēn bēn tēnē ye.

³ Go Jethu jam ku thiëç kəç piöç ë löön ku kəç akut Parathī, “Cī löñ pēen bī raan tuany kony aköl cīi kəç ye luui tädë ke kony?” ⁴ Gokë cīi bēer. Go Jethu mony awën cəl ku kony ku cəl ajiël. ⁵ Ku jəl lək ke, “Yenā kamkun ë tēn, na cī manhde, ayī wəñde lööny yiith aköl cīi kəç ye luui, ke pəl yiith ku cīi bīi bei nyin yic?” ⁶ Ku wēt kēnē acī ke nyön nhīim kē bēer kek ye.

⁷ Wën cī yen ye tīŋ aya ke jööl awën cī cööl aaye ŋek tēden nyuuc yen thīn lōc, ke luel kääŋ kēnē, ⁸ “Tē cī yī cööl yai yic, duk la ku nyuc tēn kōcdīt, tēdē ke raan ben dīt tēnē yī aci cööl aya. ⁹ Na bīī, ke raan awën cöl we wedhie abī yōök ba rot jōt ba thōōc pāl ye. Ku yīn abī jāl dhuk thōc tō ciēen yiic ke yī cī guōp yār. ¹⁰ Tē cī yī cööl, ke yī la ku nyuc thōc tō ciēen yiic rin na la raan la baai bēn, ka bō tēnē yī ku lueel, ‘Jōt rot, bäär tuen jēn mātthiē.’ Kēnē abī cöl athiek yic jööl nhīim ēbēn. ¹¹ Kēya, kuat raan dīt puōu rot yāth tuen jē rot abī Nhialic dhuōk ciēen, ku raan lir puōu ē rot dhuōk ciēen abī Nhialic yāth tuen jē.”

¹² Ku lueel Jethu tēnē mony awën cī ye gōōŋ, “Na loi miēth bī yīn kōc gōōŋ, ke duk ke cöl mātthku ku paan moor, ku kōc ruāāi kek yī ku kōc ajīēek thiēek bääikun, rin aabī ben cööl. Ku na looi rot kēya, ke kēwäär ca luōi ke yen acolkē tēnē yī. ¹³ Na loi miēth cööl yīn kōc, ke cöl ke kōc ŋōŋ, ku kōc cī duany, ku kōc cī ŋōl ku cōōr, ¹⁴ rin na la kōc rōt jōt thou yic akōldā, ke yīn abī Nhialic cuōōt rin wäär cī yīn ke cööl kōc cīī ye lēu bīk miēethku cool.”

Jethu aci bääny Nhialic thōŋ yan thiēek
(Mt 22:1-10)

¹⁵ Go mony dēt mīth kek kōc lueel tēnē Jethu wën piŋ yen kēnē, “Kōc mit gup aa kōc bī cööl yai yic, bääny Nhialic yic.”

¹⁶ Go Jethu lēk ye, “Monytui ēcī yandīt apei looi ku cööl kōc juēc. ¹⁷ Nawën cī mīth yai guiir, ke toc aluonyde bī kōc wīc ke yai yic la cööl, ‘Bāk, kēriēec ēbēn aci thōk ē guiēr.’ ¹⁸ Gokē wēl juēc lueel kedhie bī kek kenhīim kōl. Ku lueel raan wën cī alony kan

yök elä, ‘Ÿen aci piny ɣɔɔc, ku ɣen adhil la ba la tiŋ. Lɔɔr ku lëk bëny lɔn acin kë maan yen cii ɣen la yai yic.’ ¹⁹ Ku lueel raandët, ‘Ÿen aci miöör kathiäär ye kɔc pur ɣɔɔc, ɣen ala ba ke la them, lɔɔr lëk bëny lɔn acin kë maan tënë ye.’ ²⁰ Ku lueel raan ye kɔc diäk, ‘Ÿen aci piac döm nya, acä lëu ba la yai yic.’

²¹ “Go alony dhuk baai ku le wëlkä lëk bënyde. Go bënyde pušu riäk ku lëk aluonyde, ‘Lɔɔr dhöl yiic ku kam bëëi geeu, ku cɔl kɔc lim dhöl yiic ku kɔc ci duany, ku kɔc ci ŋɔl ku cöör bik bën.’ ²² Go alony lueel, ‘Bëny, kë ca lëk ɣa aca looi ku piny aŋot lääu.’ ²³ Go bëny bën lëk aluonyde, ‘Lɔɔr kuany baai yic ku dhöl yiic geeu, ku lëk kɔc ëbën bik dhiel bën bi paandië thiän. ²⁴ Alëk yi, kɔc wäär ca kaŋ cɔl acin miëth yai bik bën yök paandië!’ ”

*Kë dhil raan looi bi ya raan buøth Jethu
(Mt 10:37-38)*

²⁵ Kɔc juëc aake cath kek Jethu. Nawën ke wël yenhom kɔc ku lueel, ²⁶ “Na ye raan bö tënë ɣa, ku cii wun ku man ku tienɗe ku miëthke, ku wämäthakën ku nyiërakën, ku wëike man, ka cie raan buøth ɣa. ²⁷ Ku raan cie gum ku buøth ɣa, acii lëu bi ya raan buøth ɣa. ²⁸ Na wïc raan bi yöndit bäär apei buth, yenö bi kaŋ looi? Nadë ke cii wëëu muk bi kaŋ kuëŋ nyin bi ŋic lɔn le yen wëëu juëc bi yen yöt buth bi thöl? ²⁹ Na jɔɔk cök ku le cien wëëu juëc bi yen ye thöl, ka bi kɔc yöt tiŋ ke këc thök aa bui, ku yekë lueel, ³⁰ ‘Mony këne aci yöt jɔɔk bi buth ku akëc thääp.’

31 “Na jət bėnyŋaknhom təŋ ke la apuruk tim thiäär bi la thör kek bėnyŋaknhom dėt la apuruk tim thiär-rou, ke cii bi kaŋ tak lən bi yen təŋ lėu kek ě bėny kėnė? 32 Na yök ke cii təŋ bi lėu, ka toc kəc ke bėnyŋaknhom tui ɲot mec kek apurušökke bik dšör looi.” 33 Kėlä aya, acin raan kamkun lėu ye bi ya raan buəth ɣa agut tē bi yen kəkke kaŋ puəl.

34 “Awai, apath. Ku na thöök kšü alėi ke ben dhušk thın kėdė? 35 Awan cit kėnė acie bən piath. Aye pušk wei. Piɛŋkė tē le wek yith.”

15

Kääŋ aməl cī mää (Mt 18:12-14)

1-2 Kəc ajuēr kut ku kəc käreɕ looi aake cī bən tēnė Jethu bik piššcde bən piŋ. Ku kėnė, ee kəc kəc akut Parathi ku kəc piöc lööŋ nhiaar, rin ye Jethu kəc rɛɕ mɛɛn jəŋ lor, ku miŋh ke ke aya. 3 Goke lək kääŋ kėnė.

4 “Na la raan tők kamkun amääl buəɔt, ku mār amäl tők, ke cii thiärdhoŋuan ku dhoŋuan nyiėėŋ piny roor, ku le amäl tőŋ cī mää kaŋ wic ɣet tē bi yen ye yök? 5 Ku na yök ka mit pušu apei ku jət yekət. 6 Ku na le ɣet baai ka cəl mähke ku kocken akeu nhom ku lək ke, ‘ɣɛn aci pušu miɛt rin cī ɣɛn aməldiɛn wäär cī mää yök. Loiku yai.’ 7 Kėlä aya, miɛt pušu dīt abi tš pan Nhialic, rin raan tőŋ kėrac looi cī yepušu dhušk ciėen rin adumušmke. Ku miɛt pušu kəc tš pan Nhialic, rin ě raan tőŋ, acii bi thöŋ kek miɛt pušu rin kəc path kathiärdhoŋuan ku dhoŋuan cin awuöc cik looi, bi kek kepuəth dhušk ciėen.”

8 “Tēdē, tik ala wēeth thiäär milāj yer, ku mär wēnh tök. Yenö bī looi? Abī mac dēep ku wic apeī arēk bī yöt a weec yic agut tē bī yen ye yök. 9 Tē cī yen ye yök ka cəl mähke ku kəc akeu ebēn ku lēk ke, ‘Yen amit pušu apeī, wēēukiēn wäär cī määr aaca yök. Loiku yai.’ 10 Kēlä aya, atuuc Nhialic aa puöth miēt rin raan tōḡ käreç looi cī yepušu waar ku dhuk Nhialic.”

Kääḡ manh cī määr

11 Ku la Jethu tuenḡ ku lueel, “Monytui ē tō thīn ku ē la wāt karou. 12 Go wēn koor lēk wun, ‘Gām ya kāk ba tēk ya aköldä?’ Go wun kāḡ tek tēnē ke. 13 Nawēn nīn lik cök ke wēn koor ḡəc kākke ebēn, ku jīel bī la wun dēt, wun cī yen wēēuke bēn la thöl thīn dēḡ ē määu ku wicwic adējök. 14 Wēn cī yen wēēu thöl ke cəḡdīt apeī loi rot ye pan awēn, ku jəl rēer ke nēk cək apeī. 15 Nawēn le kākke dhal ke luεk rot pan raan tök ē kəc pan awēn. Go raan la baai cəl aye dīr baai biöök. Ku ḡēm ke kē camkē. 16 Ku ē ye wic diēt cək yeyäc thiöḡḡ kē ye dīr cam, ku acīn raan cīi ye ḡām ye. 17 Nawēn jəl kēreç cī looi tak yic yepušu ke lueel, ‘Ye kəc luoi kadē tō tēnē wä ē kueth abī miēth döḡ piny, ku ḡen akīn duēr thou ē tēn rin cək! 18 Yēn abī dhuk tēnē wä ku lēk ye, wä ḡen acā awušč looi tēnē Nhialic ku tēnē yī. 19 Yēn acīi ben a cəl yī, loi ya ke ya cīt alony ye riḡp.’ 20 Ku jəl jāl pan awēn ku dhuk tēnē wun.

“Tēwēn ḡoot yen tēmec ke baai, ke tiḡ wun ke bā. Go pušu la yum ku riḡ tēnē ye ku pεet yic ku cim ḡēm. 21 Go wēnde lueel, ‘Wä ḡen acī kērac looi tēnē Nhialic ku tēnē yī. Yēn acīi ben piath nadē ke ya cöl ē yī.’ 22 Go wun aluənyke cəl ku lueel, ‘Riēḡkē!

Bëëikë alanh path ku tääukë yeköu. Ku cuöthkë cin joth milänj töc ku tääukë war yecök. ²³ Ku bëëikë muöör thiin cuai apei ku näkkë bi yok yai looi, ²⁴ rin manhdiën kënë ë cit mänh ci thou ku aci ben pïr. Yeen ëci määär ku aci yök.’ Ku jalke yai cam.

²⁵ “Tëwën looi kakkä röt, wëndit ëci la luui dom yic. Nawën dhuk ku jal bi baai dööt, ke piñ löör yic ku diër. ²⁶ Go aluony tök cöl ku thiëc kë diër koc baai. ²⁷ Go alony awën lek ye, ‘Wämuuth aci ben, ku wuur aci muöör wäär cuk muk apei bi cuai nöc bi yai looi rin ci yen dhuk ke puol guöp.’

²⁸ “Go wëndit puöu riääk apei ku kueec bi ci la baai. Go wun ben tënë ye ku lenj bi la baai. ²⁹ Go lek wun, ‘Yen aci luui apei ë runkä ebën tënë yi, ku acin töñ ca lek ya ba looi ci yen kañ kuc ba ci loi. Ku ë runkä ebën acin mën manh ë thök ca kañ yiék ya bi yen luui yai yok mäthkië. ³⁰ Ku wën dhuk wëndu ke ci wëëuku la muör adëjök köth, ke yi loi yai ku näk muöör töñ yen cuai apei yakkua yiic.’ ³¹ Go wun bëër, ‘Manhdië, yin arëër kek ya akölaköl, ku käk muök ebën aa kaku. ³² Ku ë yic buk yai looi rin wämuuth ë cit manh ci thou, ku emën aci pïr, ee ci määär ku emën aci yök.’ ”

16

Kääñ raan luoi kony rot ruëeny

¹ Ku ben Jethu lueel tënë kacken ye buöth ëlä, “Wäthëer raan ajak ë tö thin, ku yeen ë la raan kärke guuir baai, ku raan kënë ëci luom tënë ye rin ci yen wëëuke muör. ² Go cöl ku lueel, ‘Yenö kë ya piñ keye lueel ë rienku? Nyoth wëëu ca dam ku wëëu ci määär thook ebën, rin yin aci bi ben not yi lui tënë

ya.’ ³ Go mony wën lueel yepušu ëlä, ‘Ba nõ looi tē cop bēny ya luōidiē yic? Υεν akuc puör ë dom ku yen abi guöp yār tē ye yen lim. ⁴ Ēmēn, kē ba looi aca jāl ηic, kē bī yen cōl ala kōc juēc määth ke ya, bīk ya aa lor bääiken tē cop ya wei luōidiē yic.’

⁵ “Go kōc la gup kāny bānyde cōl ku lueel tēnē raan cī kaη bēn, ‘Kāk bēny kōny tēnē yī yekē dē?’ ⁶ Go lueel, ‘Υεν akōny tōnydīt miök bian tōk.’ Go raan kāη guir baai lēk ye, ‘Kēnē aci ya akuēndu, nyuc ku gāt thiärdhiēc.’ ⁷ Ku thiēc raan dēt, ‘Na yīin, kēny tō yīguöp ye dē?’ Go lueel, ‘Ee gāny rap tiēm tōk.’ Go lēk raan wën, ‘Gāt buot kabēt.’

⁸ “Go wun baai raanden la guöp awan leec wën cī yen rot kony. Rin tē ye riēc akölē kākken luōi thīn kamken aηuēn tēnē mīth bāāny Nhialic.” ⁹ Go Jethu la tuēη ku jīēm, “Kēya alēk we, luōikē jīēk pinynhom bī wek ke la mēth, rin na la jaakdun thōk ke wek aabi lor pīr akōlriēc ëbēn yic. ¹⁰ Raan ηic kälīk muk apath ë kājuēc ηīēc muk aya, ku raan kuc kälīk muk, acie kājuēc ë ηīēc muk. ¹¹ Na yīn acie kāk ciēη pinynhom ë tēn ηīēc muk, ke yī bī deet pušu kēdē bī yī gām jīēk tō pan Nhialic? ¹² Na yīn acie ηōōth pušu lōn bī yīn kēn raandā ηīēc muk, ke yeηa bī gām kē cōk a kēdu?

¹³ “Acīn alony lēu ye bī luui tēnē bāny karou, ka man raan tuēη ku nhīēr raan ye kōc rou. Tēdē ka thek raan tuēη ku dhēl raan dēt guöp. Acīi raan lēu bī Nhialic ku jīēk nhīar kedhie.”

¹⁴ Go kōc akut Parathī, kōc nhīar wēēu, kākka piη ëbēn ku dōlkē Jethu guöp. ¹⁵ Go Jethu lēk ke, “Wek aa rōt nyuōōth kōc nhīim ciēt wek kōc path ku

Nhialic aŋic kē tō wepuōth. Rin kāk ye kɔc juēc yiěk kepuōth apei ciēt kek ril, aaye Nhialic tiŋ ke kor.

¹⁶ “Wāthēer agut tēwäär tul Joon, kɔc aake ye lōŋ Mothith ku wēl cī kɔc kāk Nhialic tiŋ gōt, theek. Ku emēn, Wēt Puōth Yam rin bääny Nhialic alēk kɔc, ku awic kuat raan ebēn bī rot riēeny thīn. ¹⁷ Ee kēya, apuəl yic bī kāk tō nhial ku pinyinhom riääk, tēn tē bī wēt thiin koor tō Lōŋ yic cuat wei.

¹⁸ “Raan liši tienđe ku thiēek tiŋ dēt, ka cā akər looi. Ku mony thiak tiŋ cī muonyde lišši, ka cī akər looi aya.”

Raan cī jak kok miēth ku Ladhäro

¹⁹ Go Jethu kääŋ bēn thōōth ku lueel, “Raan tōk ē tō thīn ku ecī jak apei, ku ē ceŋ alēth dhēŋ ku ē ye yai looi paande akōlakōl. ²⁰ Ku raan laaŋ cəl Ladhäro la guōp tētōök juēc apei ē tō thīn aya. Ku ē ye nyuc yōn raan ajak thok, ²¹ bī lim awuthueei ē lööny piny. Ku jōk aake ye bēn aya ku nyankē tētōök yiic.

²² “Nawēn ke laaŋ kēnē thou, go atuuc Nhialic wēike tääu Abaram yōu nhial pan kɔc path cī thou. Nawēn ke mony ajak lōk thou aya ku thiäk, ²³ ku tēū wēike pan mac, ku rem thīn apei. Nawēn nēēr yenyin nhial ke tiŋ Abaram tēmec, ku Ladhäro ke tō yeyōu. ²⁴ Go dhiau ku lueel, ‘Wā Abaram liec ya, ku toc Ladhäro bī ciēn tōk luōt thok piū yiic, ku gōot yaliep bī liemdiē lier, rin yēn arem apei ē tēn!’

²⁵ “Go Abaram bēēr, ‘Manhdiē, tak lōn cī yīn kápāth yōk wäär piir yīn ku yōk Ladhäro kārēc. Ku yeen awac puōu emēn ku yīn arem apei. ²⁶ Ku dēt aya, tēthuth mec yic apei atō kamkua bī ciēn

raandan la ləŋtui, ku cĭn raandun bö tənē Ƴa ē tən.’
²⁷ Go mony ajak wən lueel, ‘Wä Abaram yĭn aləŋ ba Ladhäro tuəc panda, ²⁸ tənē mĭth wä kadhiēc bĭ ke la wēt bĭk cĭi bö ē tən bĭ ke reem aya.’

²⁹ “Go Abaram lək ye, ‘Mothith ku kəc kək Nhialic tĭŋ aa tō thĭn, cəl ke aa piŋ wəlken.’ ³⁰ Go mony ajak bən lueel, ‘Kənē aciĭ ye lēu, Wä Abaram! Ku na jət raan rot kəc cĭ thou yiic ku le tənē ke, ka päl kərəc yekē ke looi.’ ³¹ Go Abaram lueel, ‘Na cĭk wəl Mothith ku wəl kəc kək Nhialic tĭŋ piŋ, ka cĭi wēt raan cĭ thou ku ben pĭr piŋ aya.’ ”

17

Ba raandēt thöc kərəc yic

(Mt 18:6-7, 21-22; Mk 9:42)

¹ Nayən akäl tək ke lueel Jethu tənē kəcken ye buəth, “Kək kəc cəl aloi adumušəm aa röt dhiel looi akölaköl. Ku raan kək kək cəl aloi röt abĭ kərəc apēi yök. ² Ee nūēn tənē ye diēt cĭ ruək yeth aleldit tet, ku pĭk wĭir bĭ mou, bĭ kəc thiikā cĭi cəl aloi adumušəm. ³ Tietkē röt!

“Na loi mənkhui adumušəm, ke nyieny, ku na dhuk yepuəu ciēn kərəc cĭ looi, ke yĭ pəl wēt piny tənē ye. ⁴ Ku na looi kərəc tənē yĭ arak dhorou akäl tək, ku bĭi tənē yĭ arak dhorou aya, ku thiēc yĭ ba wēt päl piny, ke yĭ pəl wēt piny tənē ye.”

⁵ Nayən aköl dēt ke lueel atuuc tənē Bēny Jethu, “Ƴok aa wĭc gamdīt, lək Ƴo tē bĭ Ƴok ye yök thĭn.”

⁶ Go Bēny bēer, “Na gamdun cək kuur bĭ ciēt manh ŋaap, ka lēukē bək tim dĭit tui yök ēlä, ‘Nyuēn rot bei piiny agut mei, ku ləər pith rot wĭir!’ Ke wētdun aloi rot.

⁷ “Na thöönku lön raan tök kamkun ala alony cī la pur, tēdē ke cī la biöök amēl. Na le dhuk dom yic, ye lēk ye, ‘Lac bēn ba bēn mīth?’ ⁸ Acīi bī lēk ye kēyal Tēdē aba lueel tēnē ye, ‘Guir miēth tēnē ya, ku tīt ba kaŋ mīth ku dēk, na lä ciēen ke yīn abī jāl mīth ku dēk.’ ⁹ Ku aloony aa cie leec tē looi kek luaiden. ¹⁰ Athöŋ kek we aya, na luaike kē ca lēk we bāk looi, ka luēlkē, ‘Ŷok aa loony ē path, ee luaida yen acuk looi ku acīn dēt.’ ”

Atuet thiäär acī kony

¹¹ Nawēn la Jethu Jeruthalem, ke tēk kam Thamaria ku Galilia. ¹² Nawēn yeet gen thiin tō dhēl yic ke rām kek atuet thiäär. Gokē kööc tēmec, ¹³ ku luelkē, “Jethu Bēny, liec yo.” ¹⁴ Nawēn tīŋ ke ke lueel, “Lak ku nyuōthkē röt kōc kāk Nhialic.”*

Tēwēn ŋoot kek dhēl yic, ke tuet jiēl kegup. ¹⁵ Go raan tök dhuk tēnē Jethu wēn cī yen ye tīŋ ke tuet cī jāl yeguōp, ku leec Nhialic apēi röldīt, ¹⁶ ku cuet rot piny Jethu nhom ku leec. Ku mony kēnē ē raan Thamaria. ¹⁷ Kēnē acī Jethu cōl athiēc ku lueel, “Cie raan thiäär yen cī kony bī tuet jāl kegup? Kōc kōk kadhoŋuan aako? ¹⁸ Yenō yen raan wun dēt yen dhuk bī Nhialic bēn leec?” ¹⁹ Ku lēk ye, “Jōt rot ku jāl. Gamdu acī pīir.”

Bääny Nhialic

(Mt 24:23-38, 37-41)

²⁰ Naŋon akāl tök ke kōc akut Parathi thiēc Jethu, “Bī bääny Nhialic yecök jōak nēn?” Go Jethu bēer ku lueel, “Bääny Nhialic acie kēnē na bīi ke tīŋ kōc nyīn? ²¹ Ku acīn raan lēu ye bī lueel, ‘Daai tēn, yen

---

* **17:14** Rin bī kōc kāk Nhialic ke tīŋ lön cī kek pial bīk aa rēer ke kōc. (Leb 14:1-32)

akīn, tēdē ke lueel, yen akan.’ Rin bääny Nhialic atō wepuōth.”

²² Ku lueel Jethu tēnē kōcken ye buōoth, “Tē bī wek ya, yen Manh Raan nhiaar diēt ya cōk rēer ke we akāl tōk abō. Ku yen aciī bī rēer tēn. ²³ Abī kōc kōk lēk we lōn cī yen dhuk yen atō tēn, ke duōkkē gam, ku duōkkē ya cōk wīc. ²⁴ Rin tē dhuk Manh Raan, ka guō kē ŋic. Abāk tīŋ cīmēn bir deŋ dhie yen nhial reet yic, ku tīŋ lōŋ ku lōŋē. ²⁵ Ku yen abī kaŋ gum apēi, ku riēc akölē aciī wētdiē bī gam. ²⁶ Tē le Manh Raan bēn, ke kē bī rot looi abī ciēt kēwäär loi rot wäär piir Noa. ²⁷ Ee nīnkā kōc aake rēer ke mit puōth, keye mīth ku dēkkē ku loikē ruēi yet akōl le Noa riāi yic, ku bō aboor ku moukē ēbēn. ²⁸ Ku bēndiē abī thōŋ aya kek kēwäär loi rot wäär piir mony cōl Lot. Ee nīnkā kōc aake ye mīth ku dēkkē, ku ŋōckē kāŋ ku ŋōckē ke wei, ku purkē ku loikē yōōt. ²⁹ Ku akōl wēn jiēl Lot Thodom, ke Nhialic cōl deŋ atueny ē mac ku nēk kōc ēbēn, ³⁰ yen abī ciēt akōl bī Manh Raan dhuk.

³¹ “Tē le akölē bēn, ke raan rēer ayeer aciī ben la yōt bī la guik kē muk. Ku raan tō dom yic aci dhuk baai aya. ³² Takkē kēwäär cī rot looi tēnē tīŋ Lot.† ³³ Raan wīc ye bī wēike kony aabī muōr, ku na ye raan mār wēike ē riēnkiē ka bī wēike muk akōlriēc ēbēn. ³⁴ Wakōu ē nīnkā kōc karou aabī tō yōōt ke nin. Raan tōk kamken abī lōc ku nyēei ku dōŋ raan tōk. ³⁵ Kēlā aya, diäär karou aabī luui ē

17:26 Cäk 6:5-8   **17:27** Cäk 7:6-24   **17:29** Cäk 18:20–19:25

17:31 Mt 24:17-18; Mk 13:15-16   † **17:32** Tīŋ Lot ŋon cī yēnhom wel bī riāŋ Thodom tīŋ, nawēn ke yuōm abī ciēt ŋenh awai. (Cäk 19:26)   **17:33** Mt 10:39; 16:25; Mk 8:35; Lk 9:24; Jn 12:25

tök luaiden baai, tiɛŋ tök abī yāth nhial ku nyiëəŋ tiɛŋ tök piny. ³⁶ Ku abī rot looi kälä aya tənë kəc lui dom yic. Raan dët abī yāth nhial ku nyiëəŋ raan dët piny.”

³⁷ Go kɔcken ye buəəth thiëec, “Bëny, bī ke yāth tənən?” Go Jethu bëer, “Të rëer guəp kē cī thou thīn, aye cor yenhom mat thīn.”

18

Lëer ku bëny luək

¹ Nayən aköl dët ke Jethu lək kɔcken ye buəəth kääŋ bī ke piəəc bīk dhiel aa röök akölaköl ku cīk dhör. ² Ku lueel, “Wäthɛɛr bëny luək ë tō thīn gen tök. Ku ëcie riəəc Nhialic ku ë dhäl kəc gup ëbën. ³ Ku tiŋ lëer ë tō ë gen kënë aya. Ku ë ye lac bën tənë bëny, ku ləŋ bī luək yic tənë mony luk kek. ⁴⁻⁵ Go bëny wətde cīi kuëec nhom. Nawën le tak ke lueel, ‘Na cək alən cīi gen ye riəəc ë Nhialic, ku cä kəc thek, ke rin ë tiŋ kënë ya räam nhom ë bak, aba tiŋ ba dhiel luək yic, na cä loi kälä, ka bī ya cool ë bën ku cut yaguəp.’ ”

⁶ Ku jəl Jethu lək ke, “Piɛŋkë tē ye bëny kuc luk jiëem thīn. ⁷ Cīi Nhialic lëu bī luk ŋiɛc looi tənë kɔcken cī lɔc, kəc ye röök aköl ku wëer? Bī ke cəl ke mec tənë ye? ⁸ Alək we, abī luk ŋiɛc looi tənë ke. Ku na la dhuk, gen Manh Raan, ye kəc kadë ba yök ke la gam pinyinhom?”

Kääŋ raan akut Parathī ku raan ajuër kut

⁹ Ku lueel Jethu kääŋ kënë aya tənë kəc röt yök ciët kek path kepəc, ku dhälkë raan ëbën guəp. ¹⁰ “Kəc karou aake cī la luaŋ Nhialic bīk la röök, raan akut Parathī nhiam apɛi ku raan ë kut ajuër

kɔc tuɔɔr nyin. ¹¹ Go mony nhiam akut Parathī bēn ku kēɛc ku rōok ē rot ēlä, ‘Yin alɛɛc Nhialic, ɣen aciī thōŋ kek kɔc kōk, kɔc kāk kɔc kōk tuɔɔr nyin, kɔc ē luui käreɛc ē diäär kɔc kōk kɔɔr. Yin alɛɛc rin ɣen aciī thōŋ kek raan ajuēr kut kēnē. ¹² ɣen ē thek ba cīi mīth, arak rou nīn kadhorou yiic, ku yin aya juēr tōk thiäär yic kākkiēn ya yök luɔi yic ēbēn.’

¹³ “Ku raan ajuēr kut aci bēn ku kēɛc tēmec ku cīi yenyin ŋɛēr nhial wēn rōok yen, ku gut yepuɔu amääth bī nyuɔɔth lɔn ē yen käreɛc looi ku lueel, ‘Nhialic liec ɣa, ɣen ē raan la guɔp adumuɔɔm.’ ”

¹⁴ Ku jɔl Jethu lēk ke, “Mony kēnē, ku acie raan akut Parathī, aci dhuk baai ka adumuɔɔmke ci päl piny tēnē ye. Rin raan nhiam rot ɣäth tuenɔ abī dhuɔk ciēn, ku raan lir puɔu rot tɔɔu ciēn abī ɣäth tuenɔ.”

Jethu adɔc mīth

(Mt 19:13-15; Mk 10:13-16)

¹⁵ Kɔc kōk aake mīth bēi tēnē Jethu bī ke bēn dɔɔc. Go kɔc Jethu buɔɔth ke läät. ¹⁶ Go Jethu mīth caal yelɔɔm ku lueel, “Calkē mīth aa bō tēnē ɣa, duɔkkē ke pēn. Rin raan wīc ye bī la bääny Nhialic yic adhil gam cimēn ē mīth thiikā. ¹⁷ Alēk we, raan wīc ye bī bääny Nhialic yök adhil wēt Nhialic gam, cimēn ye manh koor wēt kɔc ke dhiēth ye gam.”

Raan ajak

(Mt 19:16-30; Mk 10:17-31)

¹⁸ Go raandīt kɔc Itharel Jethu thiēc, “Raan piöc path, yeŋö ba looi ba pīr akölriēc ēbēn yök?”

¹⁹ Go Jethu lēk ye, “Yeŋö ye yin ɣa cɔɔl raan path? Acin raan path, ee Nhialic ē rot.

20 “Ku na bēer wētdu, ke yin anjic kāk ye lööŋ Nhialic lueel, ‘Duk tiŋ raandä kər, duk raan näk, duk cuēer, duk kuēeŋ wēt lueth. Thek wuur ku moor.’ ”

21 Go mony wēn bēer, “Lööŋkä aaca muk nhīim ēbēn tēwäär koor ɣen agut emēn.” 22 Nawēn piŋ Jethu kēnē, ke lueel tēnē ye, “Ala löŋ ŋot kēc ē looi. ɣaac kākku ēbēn ku gam wēu tēnē kəc ŋəŋ, yin abi jīεek la yök pan Nhialic ku bäär buəth ɣa.” 23 Nawēn piŋ mony kēn ē wēlkä, ke mεen rin ē jak apɛi.

24 Go Jethu tiŋ ke cī puəu dak ku lueel, “Abī yic riεl tēnē kəc ajiεek bīk la bääny Nhialic yic. 25 Alək we alanden, apuəl yic bī thöröl bak with cök, tēn tē bī raan ajak la bääny Nhialic yic.” 26 Go kəc awēn piŋ ē wēlkä Jethu thiēc, “Na ye kēya, yeŋa bī la pan Nhialic?” 27 Go Jethu bēer, “Kāk cīi raan ke lēu aaye Nhialic looi.”

28 Go Pīter lueel, “Na ɣook, ɣok aaci kākku nyään wei ku buəthku yī!” 29 Go Jethu lək ke, “Wek alək yic, raan nyiēeŋ panden wei, ku tiεŋde ku wämāthakēn ku kəc ke dhiēth ye, ayī miēthke rin bääny Nhialic, 30 abi kajuēc yök ē riēc kēnē yic, ku pīr akölriēc ēbēn bī bēn aköldä yic.”

*Jethu ajam ē Thuənde kēn yic diäk
(Mt 20:17-19; Mk 10:32-34)*

31 Nawēn ke Jethu cəəl kacken ye buəth kathiäär ku rou tēden röt ku lək ke, “Emēn ɣok aa la Jeruthalem, tē bī kääwäär cī kəc kāk Nhialic tiŋ gət rin Manh Raan kenhīim la tiεeŋ thīn. 32 Abī la thön

kəc cie kəc Itharel bik bui ku lëätkë, ku njuutkë nyin, ³³ ku abik that ku näkkë, ku na ye aköl ye nin diäk, ke yeen abī pīir ku jət rot ran yic.” ³⁴ Ku kəc ye buəth aake kəc kakkä deet yiic. Wëtde yic aci thiaan tənë ke, ku keek aaci kën jiem Jethu kuc.

Jethu aci cəər kony bi daai

³⁵ Nawën dötke Jeriko, ke mony ci cəər ë rëär dhël you ke lim. ³⁶ Nawën piñ kəc cath röt, ke thiēc, “Yeñö loi rot?” ³⁷ Go lək ye lon ë Jethu raan Nadharet yen atək dhël yic. ³⁸ Go cööt, “Jethu, wën Debit liec ya.”

³⁹ Go kəc ke tō tuen läät ku lëkkë ye bi biet. Go not kiu apeī, “Wën Debit kony ya.”

⁴⁰ Go Jethu kəc ku lək kəc bik mony kënë thël tənë ye. Nawën ci yëet tēthiök, ke thiēc Jethu, ⁴¹ “Yeñö wic ba looi tənë yi?” Go bëär, “Bëny awiēc ba bən daai.” ⁴² Go Jethu lək ye, “Daaië! Gamdu aci kony.” ⁴³ Go guə daai nyin yic, ku buəth Jethu ke lec Nhialic. Nawën tiñ kəc juēc ke tō thün kë ci rot looi, ke lec Nhialic ebën.

19

Jethu ku Dhäkeo

¹ Nawën ci Jethu yet Jeriko ku ber yic. ² Ke raan ajak cəl Dhäkeo ë tō thün ke ye raandit kam kəc ajuër kut, ³ ku yeen ë wic bi Jethu tiñ ku ë ciek apeī. Go ciën tē tiñ yen Jethu rin kəc aake juēc. ⁴ Go riñ tuen ku ler naap nhom, nam bii Jethu tēek yecök. ⁵ Nawën yëet Jethu nam awën cök ke tiñ Dhäkeo nhial, go cəl ku lueel, “Dhäkeo, ləc bən piny, yaköl yen abī cool paandu.”

⁶ Go Dhäkeo bën piny ku lor Jethu ke cī puõu miæt apɛi. ⁷ Nawën tñj kɔc ke tō thñn è kënë, ke la ñoomñoom ku luelkë, “Mony kënë aci la cool pan raan rac.” ⁸ Go Dhäkeo wëlken cii kuëc nhïim ku jɔt rot ku lëk Bányda, “Bëny, émën thiin yen abā abëk è wëëukië yiëk kɔc ñõñ, ku na ca kën raandä cam ruëny, ka ba dhuk arak ñuan.”

⁹ Go Jethu lëk Dhäkeo, “Yaköl, yïin ku kacku wek aaci pïr akölrïëc ëbën yök, rin yïin aya yïn è manh Abaram, ¹⁰ rin Manh Raan aci bën bi kɔc cī määwïc, ku kony ke.”

Kääñ aloony kathiäär

¹¹ Tëwën pñj kɔc è wëlkä, ke Jethu thöth kääñ rin ëci thiëk ke Jeruthalem. Ku è yekë tak lɔn bi bäány Nhialic rot guɔ la jɔk thñn. ¹² Ku jɔl lueel, “Monytui, ke ye raan gɔl bëny, ëci la wun dët mec apɛi bi la ruök bi ya bënyñaknhom. Ku jɔl dhuk wuänden. ¹³ Ku wën këc yen guɔ jɔl, ke col aluɔonyke kathiäär, ku ye ñek gäm wëëu ku lëk ke, ‘Lökkë luui è wëëukä yet aköl bi yen dhuk.’ ¹⁴ Ku yeen è mæen kɔcken mæc, gokë kɔc tuɔɔc yecök bik la lueel, ‘Mony kënë acuk wïc bi ya bënyñaknhom.’

¹⁵ “Cɔk awën cii kacke ye wïc ka ñot cī ya bënyñaknhom, ku dhuk ku cɔl aloonyken wäär cī gäm wëëu, bi bën ñic ye wëëu kadë cī raan tök ya juak wëëu wäär cī yiëk ye yiic. ¹⁶ Go alony tuen bën ku lueel, ‘Bëny, wëëu wäär ca gäm ya, yen aci wëëu juëc tënë ke arak thiäär yök thñn.’ ¹⁷ Go bëny lëk ye, ‘Aca ñiɛc looi, yïn alony path, ku rin cī yïn kälík ñiɛc muk apath, yïn abī ya bëny gæeth kathiäär.’ ¹⁸ Go alony ye kek rou bën ku lueel, ‘Bëny, yen aci

wëü juëc arak dhiëc yök tën wëü wäär ca gäm ya.’
 19 Go bëny lëk alony kënë aya, ‘Yin abì ya bëny gεeth kadhiëc.’

20 “Ku ben alony dët bën ku lueel, ‘Bëny, wëenkun wäär aa kik. Aake ca der yiic alanhthiin ye kɔc kenyin wuuny ku tääu ke. 21 Υεν ya cì riööc yì, rin ye yin raan cie këdu puöl. Yin ë kë cie këdu lööm, ku yin ë tem rap këc ë puur.’ 22 Go bëny lëk ye, ‘Yin alony rac, dak rot. Wëlkun ca lueel kek aabì luök wei. Anjic lon ye yεν kë cie këdië lööm, ku yεν ë rap tem rap këc puur. 23 Yenjö këc yin wëëukië gäm kɔc njic luui wëü rin na la dhuk aköldä ke yök ke cì keyiic juak?’ ”

24 “Ku yöök bëny kɔc wën kääc thìn, ‘Nyaaikë wëü tënë ye ku gamkë ke tënë raan la wëü juëc.’
 25 Gokë lëk ye, ‘Bëny yeen ala wëü juëc apεi.’ 26 Go bëny lëk ke, ‘Raan la käj abì gäm käjuëc kök, ku raan cìn käj, abì këthiin tō tënë ye nyaai aya. 27 Ku kɔc man yεν kã, kɔc cii yεν wic ba ya bányden, bëëikë ke yanhom tën ku näkkë ke ya daai ë ke.’ ”

Jethu aci la Jeruthalem ke ciëm yai

(Mt 21:1-11; Mk 11:1-11; Jn 12:12-19)

28 Wën cì Jethu kääkä lueel, ke jiël bī la Jeruthalem ke wat atuööcke nhüim. 29 Tëwën cì kek thiök ke Bethpeec ku Bethani, tēthiääk kek gɔn Olip, ke tooc kɔc ye buöth karou tuen 30 ku lëk ke, “Lak bëëi tō tuen yiic. Të yeet wek, wek aabì manh akaja cìn raan cì kaᅇ cath ye yök ke mac. Luonykë ku bëëikë tën. 31 Na le raan thiëc we, yenjö lony wek ye? Ke lëkkë ye, awic Bányda.” 32 Gokë la ku yökkë manh akaja cīt tēwën cì Jethu ke than thìn.

³³ Tëwën lony kek manh akaja, ke lëk raan la akaja ke, “Yeŋö lony wek manh akaja?” ³⁴ Gokë bëër, “Awic Bänyda.”

³⁵ Gokë manh akaja yäth tënë Jethu ku kumkë köu aläthken, ku nyuc Jethu yeköu. ³⁶ Tëwën lööny yen dhöl, ke kəc juéc thieth aläthken dhël yic. ³⁷ Ku wën ləər yen piny gən Olip nhom, go kəcken ye buəth puəth miət ëbën, ku leckë Nhialic rin kajuëcdit jəŋ gəi cik tɨŋ ku wekkë apɛi əlä, ³⁸ “Bī Nhialic bənyŋaknhom cī bən rin Bänyda dəəc. Döör pan nhial ku læc tënë Nhialic.”

³⁹ Go kəc akut Parathī kək ke tō kəc yiic lueel tënë Jethu, “Bəny cəl kəckun yī buəth aa bit.” ⁴⁰ Go Jethu bëër, “Alək we, na cək kē biət, ka aleel ë röt, aa loi wuəu.”

⁴¹ Nawën lek Jeruthalem dööt, ke dhiau wën tɨŋ yen gɛu nhom, ⁴² ku lueel, “Döör akölrïëc ëbën ëcī we dööt kəc Jeruthalem, ku wek aaci jai ë ye. Ku ëmën acäk bī bən tɨŋ. ⁴³ Ala aköl bī kəc aterdun bən ku golkë we abī ciën tɛyör bakkë. ⁴⁴ Aabī we nök ëbën agut mīth rëër ke we. Ku gen Jeruthalem abī thuör piny ëbën, abī ciën aləl kääc aləl dət nhom, rin kəc wek aköl cī Nhialic bən bī we kony ŋic.”

Jethu aci la luanj Nhialic

(Mt 21:12-17; Mk 11:15-19; Jn 2:13-22)

⁴⁵ Nawën lek yet Jeruthalem ke Jethu la luanj Nhialic. Ku cop kəc kəŋ yaac ayeer kal luanj Nhialic yic. ⁴⁶ Ku lëk ke, “Acī gət athör theer wël Nhialic yic lən cī Nhialic ye lueel əlä, ‘Luanjdië aci looi bī ya tən ye kəc ëbën rök thīn.’ Ku yeen acäk wël bī ya luanj cuër.”

⁴⁷ Ku jəl a piöoc luanj Nhialic akölaköl. Go kəc kək Nhialic ku kəc gət lööŋ ku kəcdit baai wic bik nək.
⁴⁸ Ku acin dhəl cik ləu bik yök bi kek ye looi, rin ye kəc ebən rēer yelööm ke piŋ wəlke, ku wickē bi ciən töŋ cik piŋ.

20

Bäny Itharel aa riel Jethu yöŋ yic *(Mt 23:27; Mk 4:27-33)*

¹ Nayon akäl tök, tēwən piöoc Jethu kəc ɛ Wət Puəth Yam luanj Nhialic, ke bēnydit kək Nhialic, ku kəc gət lööŋ ku kəcdit baai bö tənē ye. ² Ku thiäckē, “Ee yin, lək ɣo ye riel ŋö tö yiguəp ye yin luui kēlä? Ku yeŋa yik yi ɛ riel kēnē?”

³ Go Jethu bēer tənē ke, “Wek aba thiēc aya, ləkkē ɣa, ⁴ riel ye Joon kəc gām lökwēi yök tənē Nhialic aye rielde ɛ rot?” ⁵ Gokē kaŋ guēek yic kamken ɛ röt ku luelkē, “Na luelku ka yök tənē Nhialic, ka lueel əlä, yeŋö kēc wek wətde gam? ⁶ Ku na luelku ke rielde ɛ rot, ke ɣok aa nək, rin ci raan ebən ye gam lən Joon ɛ ye raan kək Nhialic tiŋ.”
⁷ Gokē dhuək Jethu, “ɣok aa kuc tē yök yen rielde thiŋ.”

⁸ Go Jethu lək ke, “Na ye kēya, ke wek aacä lək riel ye ɣen kəkkä looi.”

Jethu ajam ɛ waal bi rēec bäny nyuəth *(Mt 21:33-46; Mk 12:1-12)*

⁹ Ku ben Jethu jam ɛ waal tənē kəc ku lueel, “Monytui ɛci dom looi ku cum yic tiim ɛ luək, ku riöp yic kəc kək. Ku keny wun dət, ku le pēi juēc nək wei. ¹⁰ Nawən le tē ci tiim luək thöŋ, ke tooc

aluonyde tēnē kəc wäär cī riöp dom yic bīk la gām abäkke. Gokē alony dəm ku thatkē ku copkē ciēen yecin. ¹¹ Go alony dēt bən tooc, gokē bən dəm ku thatkē ku banjē apēi. Ku toockē ciēen ke cīn kē cīk gām ye. ¹² Go alony dēt ye kek diäk bən tooc, gokē yiēk tētök aya ku copkē wei. ¹³ Go wun dom lueel, ‘Yenjö ba looi? Yen abī manhdiēn nhiaar tooc, tēdē ka bīk la theek.’ ¹⁴ Nawēn tīŋ kəc cī riöp dom yic manhde, ke luelkē, ‘Kēnē ē manh raan yen la dom, ku ē yen abī kəŋ lək thən aköldä. Bäk näkku ku kakkä aabī döŋ ke ɣo.’ ¹⁵ Ku thelkē ayeer dom yic ku näkkē.” Ku jəl Jethu ke thiēec, “Yenjö bī raan la dom looi tēnē ke?” ¹⁶ “Abī bēn ku nēk kəc awēn cī riöp dom yic, ku riöp dom yic kəc kək.” Nawēn piŋkē ē wēt kēnē ke luelkē, “Diēt cīi rot loi!”

¹⁷ Go Jethu ke döt apēi ku thiēec ke, “Yenjö ye wēt kēnē cī gət kēlä thær teet yic, ‘Mēn wäär yen cī atēet kuc, yen acī bēn a mēn ril.’”

¹⁸ Ku lək Jethu ke, “Na deeny raan yecök mēn ka duony bī ruöth. Ku na wīk raan nhom ka niön yic.”

*Jethu awic bī wēēŋ wēt ajuēr
(Mt 22:15-22; Mk 12:13-17)*

¹⁹ Go kəc piöoc lööŋ ku bāny kək Nhialic wīc bīk Jethu dəm nyin yic, rin cī kek ye ŋic lən aa kek ke jiēm Jethu gup ē waal. Ku keek aaci riöoc kəc awēn tō thīn. ²⁰ Gokē kəc kək riöp thook bīk röt looi ciēt ke ye kəc path tēnē Jethu, bīk aa la thiēec bīk deep rin na le wēt ræc lueel, ke däm kē ku ɣēthkē tēnē bānydit mac baai. ²¹ Ku bīk tēnē Jethu ku thiēckē

älä, “Raan piöoc, aŋicku lön wët ye lueel ku kë ye piöoc ee yic. Yin acie dît raan ye kuëc nhom. Ku yin ë kəc piöoc bik kë wïc Nhialic looi dhël la cök. ²² Lëk yo, na ye täktäku buk ajuër dhiel aa gam, yok kəc Itharel tənë bənyŋaknhom Cithër kua cuk bī gām ye.”

²³ Ku Jethu ëcī ruënyden ŋic, ku bēer, ²⁴ “Nyuöthkë ya wëü, ku thiëc ke, ye nhom ŋa ku ye rin ŋa käckä cī giεεt ë wëeth kōu?” Gokë bēer, “Aa kāk Cithër bənyŋaknhom.”

²⁵ Go Jethu lëk ke, “Na ŋieckë këya, gämke Cithër bənyŋaknhom këde ku gämke Nhialic këde.”

²⁶ Ku acin wët rεεc cī Jethu lueel kəc nhïim lëu bī ya awuoc bī kek ye dām. Ku wët cī lueel ëcī ke gōi ku bitkë.

*Nhialic abī kəc cī thou cəl aa ben pīr
(Mt 22:23-33; Mk 12:18-27)*

²⁷ Go kəc kək akut Thaduthī. Akut cīi yeen ye gam lön bī Nhialic kəc cī thou bən cəl apīr, bən tənë Jethu ku thiëckë älä, ²⁸ “Raan piöoc, Mothith acī löŋ gõt älä tənë yo, ‘Na thou wämēnh ë raan ku nyiëŋ tik piny ke cīn mīth, ke wämēnh koor ala yöt tik bī mīth dhiëeth yōn mēnhë.’ ²⁹ Na thöönku lön tō mīth tik thīn kadhorou, ku thiëk wēn dīt, ku thou ke cīn mīth. ³⁰ Go wämēnh buath ye la yöt tik, ku thou aya ke cīn mīth cī dhiëeth. ³¹ Ku looi rot këya tənë mēnhë ye kek diäk. Ku këya tənë ke ëbən kadhorou, aacī thou ke cīn mīth cik nyään piny. ³² Nawēn ke tik thou aya. ³³ Ku lek tuen ku thiëckë, tē le kəc cī thou röt jət aköldä, bī ya tiŋ ŋa, rin cī yen rēer ke ke ëbən kadhorou?”

³⁴ Go Jethu bĕēr, “Thiēŋ ye kɔc röt thiaak ě kĕn pinynhom tĕn. ³⁵ Ku kɔc path bĭ röt jot thou yic, kɔc ye pan Nhialic kĕden, aacie thiĕĕk ku aacie ě thiaak, ³⁶ ku aaciĭ bĭ ben thou rin aa thōŋ kek atuuc Nhialic. Ku aa mĭth Nhialic rin cĭ kek röt jot thou yic. ³⁷ Ku Mothith guöp ě jam lɔn ye kɔc cĭ thou ben pĭr, wäär gĕt yen tĕ cĭ Nhialic rot nyuŏth ye ě bun dĕp yic, ku jĕem rin Bĕny ělä, ‘Ee Nhialic Abaram, ee Nhialic Ithäk ku ee Nhialic Jakop.’ ³⁸ Wĕtde yic ě lɔn ye yen Nhialic ě kɔc pĭr, ku acĭe Nhialic kɔc cĭ thou, rin kɔc ěbĕn aa pĭr tĕnĕ ye.” ³⁹ Go kɔc piööc lööŋ ke kääc thĭn jam ku luelkĕ, “Aca ŋĭc dhuk nhom raan piööc.” ⁴⁰ Ku thök jamden rin ě cĭk wĭc bĭk ben thiĕĕc.

*Jethu aci kɔc piööc lɔn yen raan ě tooc Nhialic
(Mt 22:41-46; Mk 12:35-37)*

⁴¹ Ku lueel Jethu tĕnĕ ke, “Yenö ě ye lueel lɔn raan cĭ lɔc ku dɔc ya raan dhiĕnh Debit? ⁴² Rin aye Debit guöp luel athör waak yic ělä, ‘Acĭ Nhialic lueel tĕnĕ Bānydiĕ, “Nyuc ě tĕn kōŋdiĕn cuĕc,

⁴³ yet tĕ bĭ ŷĕn kɔc atĕrdu dhuŏk ciĕĕn yĭcök.” ’

⁴⁴ “Ye kĕdĕ ye yen manh Debit, ku yĕen aye Debit cɔl, ‘Bānydiĕ?’ ”

*Jethu alĕk kɔc bĭk röt tiit kɔc gät lööŋ Itharel
(Mt 23:1-36; Mk 12:38-40)*

⁴⁵ Tĕwĕn piŋ kɔc ěbĕn wĕtde, ke Jethu wĕl yen-hom kɔcken ye buŏth ku lueel, ⁴⁶ “Tiĕtkĕ röt ku duŏkkĕ kɔc piööc lööŋ Itharel ye kiĕĕt. Kɔc cath kek alĕthken dĭt bār, röt teem ŷōn ŷɔc yiic bĭ ke aa muŏth athĕĕk. Ayekĕ nhiaar bĭk nyuc tuĕŋ thöc

kəcdit tən amat, ku γən path aköl yai. ⁴⁷ Ku keek aa kək lääer tuöör nyin, ku röökkē apēi bik kəc wēŋ lən puəth kek. Kəckä aabi tēm awuöc ril apēi.”

21

Ajuēr lääer

(Mk 12:41-44)

¹ Kaam wən ke Jethu cī nyuc tē ye wēü juaar thīn luanŋ Nhialic, ku döt kəc wēü cuat kən ajuēr yic. Ke kəc juēc ajieek aake cī wēü aa tääu thīn.

² Nawēn ke tiŋ lääer aŋääŋ bö ku cuet wēü reen lik thīn aya. ³ Go Jethu lueel, “Wek alək yic, lääer kēnē aci Nhialic kēden cī juaar nhiaar tēnē kəc kək ēbēn. ⁴ Rin aa cik juaar wēüken juēc yiic, ku yen aŋaŋē, aci kən bi yen pīr dhuəl thīn ēbēn.”

Luanŋ Nhialic Jeruthalem abi thuör piny

(Mt 24:1-2; Mk 13:1-2)

⁵ Tēwēn jiēl kek luanŋ Nhialic, ka atuuc kək jam tē dhēēŋ luanŋ Nhialic thīn ku aleel pəth cī ye buth, ku kädhēŋ cī gām Nhialic bi ye door. Go Jethu bēer, ⁶ “Käkkih yakē tiŋ emēn, ala aköl bi ke thuör piny ēbēn, ka cīn alel töŋ bi kööc alel dēt nhom.”

Acī Jethu lək atuöcke lən bi ke maan

(Mt 24:3-14; Mk 13:3-13)

⁷ Go kē thiēc, “Raan piöc, ye nən bi kēnē rot looi, ku yenö bi ye nyuəth lən tē bi kēnē rot looi aci thiök?”

⁸ Go Jethu lək ke, “Tiēerkē nhūim ku duökkē röt col aduəŋ. Rin kəc juēc aabi bēn ē rienkiē ku ye ŋek lueel, ‘Ke γen raan cī ləc ku dəc, aköl bi γen bēn akīn.’ Duökkē ke buəth. ⁹ Ku duökkē riöc aköldä tē tiŋ wek təəŋ, ku aliäap baai ke loi röt. Käkka abi

röt kaŋ dhiel looi tuen, ku acie lön cii thök piny guo thiäk.”

¹⁰ Ku ben Jethu lueel ëlä tënë ke, “Wuöt aabi kenhiiim tuööm ku thërkë, ku bëëi meç bánydit abi thör kamken. ¹¹ Ayiëkyiëk piny dit juëc aabi röt looi, ku tuaany ku cõndit apeï aabi röt looi yõn juëc yiic. Ku käreç kök aabi röt looi, ku kädit kəc cöl ariöc aabi tiŋ nhial. ¹² Ku tuen bi kakkä röt looi, wek aabi gum apeï, ku wek aabi yäth tën amat ku meç we. Ku wek aabi yäth luk yic bány nhiiim ë rienkië. ¹³ Ku ë yen tën bi wek kəc ëbën lëk Wët Puoŋh Yam thün. ¹⁴ Ku duökkë diëer tē bi wek röt kuony thün, ¹⁵ rin wek aba kony ba we cöl aŋic wël puoŋh bäk lueel, käk cii kəc aterdun we bi jöony, tädë ke dhäl kakkun yakë lueel. ¹⁶ Wek aabi kəc ke dhiëth we, ku wämäthakun, ku kəc ruäai ke we ku mäthkun gaany. Ku kəc kök kamkun aabi nöç. ¹⁷ Ku raan ëbën abi we maan ë rienkië, ¹⁸ Ku wek aabi kony na cök a nhiëm töŋ nhom ka cii bi mää. ¹⁹ Deet bi wek wepuoŋh deet abi we cöl apir.

Jethu ajam wët riän Jeruthalem

(Mt 24:15-21; Mk 13:14-19)

²⁰ “Aköl tiŋ wek Jeruthalem ke ci apuruuk wuöt kök gool, ke ñieckë lön tē bi ye rac aci bën. ²¹ Ke kəc rëer Judia aa dhil riŋ gat nhiiim, ku kəc rëer geeu Jeruthalem aa dhil jäl, ku kəc tö bëëi yiic ayeer aacii la geeu. ²² Rin tënë, kek aa nin bi kəc tēm awuöc bi kë ci göt athör theer wël Nhialic yic yenhom tiëŋ. ²³ Diäär lieç ku diäär muk mith kor aabi gum apeidit ë ninkä. Kəc ë wunë, aabi gum apeï ku aabi Nhialic tēm awuöc. ²⁴ Kəc kök aabi nöç tön yic,

ku kɔc kɔk aabi dɔm ku la ke mac wuɔt kɔk yiic. Ku Jeruthalem abi wuɔt kɔk dɔm ku rɛckɛ apɛi, ku mackɛ yet akɔl bi bɛɛnyden thɔk.

Akɔl bi Manh Raan bɛn
(Mt 24:29-31; Mk 13:24-27)

²⁵ “Kɛk kɛc kaŋ tiŋ aabi rɔt looi tɛnɛ akɔl ku pɛɛi ku kuɛl. Ku kɔc wuɔt pinynhom ɛbɛn aabi puɔth jiɛth, ku riɔɔckɛ atiaktiak dit loi rot wɛr yiic. ²⁶ Ku kɔc aabi riɔɔc apɛi rin kɛk loi rɔt pinynhom. Kɛk tɔ nhial ɛbɛn, akɔl ku pɛɛi ku kuɛl aabi rɔt yɛɛk. ²⁷ Ku Manh Raan abi tiŋ ke bɔ nhial pial yiic kek diik ku riɛldit apɛi. ²⁸ Tɛ looi kɛkkɛ rɔt, ke we deet wɛpuɔth ku rɛɛrkɛ ɛ cɔk rin tɛ bi we luɔk kɛrɛc yiic aci yɛɛt.”

²⁹⁻³⁰ Ku ben Jethu ke lɛk kɛɛŋ kɛnɛ, “Tɛ tiŋ wek tim cɪt ŋaap ayɪ tiim kɔk ke loi yɪth yam, ka ŋjɛckɛ lɔn ci kɛr thiɔk. ³¹ Kɛya, na tiɛŋkɛ kɛkkɛ ke loi rɔt, ke ŋjɛckɛ lɔn ci bɛɛny Nhialic thiɔk. ³² Alɛk we, wek aaci bi mɛɛr tɛ cɔk kɛkkɛ rɔt looi. ³³ Nhial ku piny aabi liu, ku wɛtdiɛ aci bi kaŋ mɛɛr.

Rɛɛrkɛ we ci rɔt guiir

³⁴ “Guiɛrkɛ rɔt, ku rɛɛrkɛ we tir nhiim. Duɔkkɛ akɔl bi yɛn bɛn cɔl ayɔk we ke we kɛc rɔt guiir. Duɔkkɛ rɔt cɔl ayɔk we pɪr pɪr rac, bɛk aa rɛɛr we ci wiɛt ɛ mɔu akɔlakɔl, ku yakɛ rɛɛr we tɛk kɛk pɪr pinynhom. Akɔl kɛnɛ abi la ciel wegup ke cɛk ŋic, ³⁵ cimɛn lɔn adhie wɛi adɛɛp. Ku kɛnɛ abi bɛn tɛnɛ kuat raan pɪr pinynhom ɛbɛn. ³⁶ Rɛɛrkɛ we tit ku rɔɔkkɛ akɔlakɔl bɛk la riɛl bi wek kɛ bi rot looi gɔɔk, bɛk kɔɔc yanhom yɛn Manh Raan we ci diɛɛr.”

³⁷ Ku jəl Jethu ë nïnkä nök ke ye piöoc luan Nhalic, na bō thei ke jiël bī la nin gən Olip nom.
³⁸ Ku kəc aake ye guëer luan Nhalic rial bīk piöocde bēn piŋ.

22

Amat nök Jethu

(Mt 26:1-5; Mk 14:1-2; Jn 11:45-53)

¹ Nawēn la tē bī Yan Ayum cīn yic luəu looi thiək.
² Ke kəcdīt kāk Nhalic ku kəc piöoc lööŋ wīc dhël path bī kek Jethu nök, rin riöoc kek ciēt la aliām bī rot looi.

³ Ku raan tök kam kəc ye buəoth kathiäär ku rou cəl Juda Ithkariöt, ěcī bēny jəŋrac la yepuəu. ⁴ Go la tēnē kəcdīt kāk Nhalic ku bāny apuruuk luan Nhalic tiit, bī tē bī yen ke kuəny thīn, bīk Jethu dām la guëek yic. ⁵ Gokē puəth miēt wēn piŋ kek ye lən bī yen ke kony, ku thənkē lən bī kek ye riəp. ⁶ Go gam, ku wīc tēpəth bī yen Jethu dām thīn ke cīn kəc ŋic ye.

Jethu acī miēth thēi cī guir rin yai cam

(Mt 26:17-25; Mk 12:21; Jn 13:21-30)

⁷ Aköl bī Yan Ayum cīn yic luəu looi ěcī bēn, aköl ye aməl nök rin yai. ⁸ Go Jethu Pīter ku Joon tooc ku lək ke, “Lak bāk miēth yai la guir tēnē ɣo.”

⁹ Gokē thiëc, “Ye tēnən wīc yīn ɣo buk miēth yai la guir thīn?”

¹⁰ Go Jethu bēer, “Tē le wek geeu Jeruthalem, ke wek aabī rəm kek mony ɣëc tōny ě pīu. Biaathkē pan le yen thīn. ¹¹ Ku lëkkē raan la baai, aye Raan piöoc lueel, ‘Ye ɣön nən bī ɣen miēth yai cam thīn

yok kəckien ya buəth?’ ¹² Ku abī we nyuəth yōn nhial lääu yic cī guir yic. Guierkē miēth ē tēēn.”

¹³ Gokē la ku yökkē kəriēec ēbēn cīt tēwēn cī Jethu ye lək ke thīn. Ku jolkē miēth yai guir.

Guirku röt apath buk guəp Bēny rəm

(Mt 26:26-30; Mk 14:22-26; 1Kor 11:23-25)

¹⁴ Tēwēn bī kek jāl mīth ke Jethu nyuc tēde ku nyuc atuöcke aya, ¹⁵ ku lək ke, “Aca wīc apeī ba miēth Yan Ayum cīn yic luəu kēnē cam kek we ku ba jāl gum. ¹⁶ Alək we lən acā bī bēn cam yet tē bī wēt tō yeyic yök bāāny Nhialic yic.”

¹⁷ Ku lööm aduŋ cī thiäŋ muən abiēc, ku leec Nhialic ku lueel, “Lōmkē kēnē ku tēkkē ē kamkun.

¹⁸ Alək we lən yēn acīn muən abiēc dēt ba bēn dek yet aköl bī bāāny Nhialic bēn.”

¹⁹ Nawēn ke lōm ayup ku leec Nhialic, ku bēny yic ku gēm ke ku lueel, “Kēnē ē guäpdie cī juaar rienkun. Yakē looi kēlä bāk ya ya tak.” ²⁰ Nawēn miēth cök ke ben aduŋ la yic muən abiēc lööm aya ku lueel, “Kēnē ē döör yam ke Nhialic cī thany ē riēmdiē bī kuēr ē rienkun.”

²¹ “Ku yēn kīn, raan bā luəm arēer tēn, ku amīth kek ya! ²² Ku ē tēde, Manh Raan adhīl thou cīt tē cī Nhialic guier ye. Ku raan bā luəm abī gum apeī!”

²³ Gokē röt thiēec tōk, tōk, yeŋa kamkua lēu bī ya yēn loi kēnē.

Atuuc aaci wēt tēer raan dīt kamken

²⁴ Kaam wēn aya ke kəc ye buəth teer wēt lən nadē, “Yeŋa kamken yēn bī ya raan dīt apeī.” ²⁵ Go Jethu lək ke, “Pinyñhom tēn bāny kəc cie kəc Itharel

aa la riel tēnē kəcken məckē, ku kəc mac baai aa röt cəɔl, ‘Kəc määth ke kəc baai.’ ²⁶ Ku acie tēde tēnē we, rin raandit kamkun adhil rot dhušk piny bi ciēt raan koor. Ku raan tō tuenj adhil rot dhušk ciēen bi luui tēnē kəc kək.” ²⁷ Ku thiēc ke, “Yenja yen dit, ye raan ye luōōi aye raan ē luui? Cie raan ye luōōi? Ku yen kamkun yen acit raan ē luui.

²⁸ “Wek aaci kōōc ke ya kəril cā yök yiic, ²⁹ ku cit mēnē cī Wā ya looi ba ya bēny, wek aba yiěk ē bāāny kēnē aya. ³⁰ Wek aabi mīth ku dēkkē kek ya bāānydiē yic, ku nyuōōckē thōc nhīim bāk lunj thān Itharel yic thiāār ku rou looi.”

Jethu aci kē bi Pīter ye jai lueel

(Mt 26:31-35; Mk 14:27-31; Jn 13:36-38)

³¹ Ku ben Jethu lueel, “Thaimon, Thaimon pinj wētdiēnē, bēny jakrɛc aci thiēc bi gām riel bi we them ēbēn, bi kəc path tek thook tēnē kəc rɛc, cimēn dhie ye rap kōōm bi miēl tek thok rap yiic. ³² Ku yen aci rōōk riēnku yīn Thaimon bi gamdu dhie l riel. Ku na ca jal dhuk tēnē ya, ke yī kony wāmāthakui kək.”

³³ Go Pīter bēēr, “Bēny acin kē bā gēl bi ya cīi məc kek yī, ku thuōōu kek yī aya.”

³⁴ Go Jethu lueel tēnē ye, “Alək yī Pīter, nhiāk bēēk piny ke thōn ajith kēc kiu, yīn abā jai arak diäk lōn kuc yīn ya.”

³⁵ Nawēn ke Jethu thiēc kəcken ye buōōth, “Tē tooc yen we bāk Wēt Puōth Yam la lək kəc, ku wek aacin wēēu ku jək gōō la keny ayī war, yakē yök lōn le yen kē liu tēnē we?” Gokē bēēr, “Acin kēdāj.”

22:25 Mt 20:25-27; Mk 10:42-44   **22:26** Mt 23:11; Mk 9:35

22:27 Jn 13:12-15   **22:30** Mt 19:28   **22:35** Mt 10:9-10; Mk 6:8-9; Lk 9:3; 10:4

³⁶ Go Jethu lueel, “Ēmēn, na la raan wēëu ke muk ke, ku muk jəkgə aya. Ku na yīn acīn pal, ke yī γəəc alēth abək wei ku γəc. ³⁷ Luəikē ē kēnē rin aye wēl cī gət thēer ē riēnkiē lueel, lən ye γen raan tōk kam kəc kərəc looi. Ku wēt kēnē abī yenhom tiēn ēmēn.”

³⁸ Go kəc ye buəth lueel, “Bēny, paal karou aa kīk.” Go bēēr, “Aa juēc.”

Jethu aröök ke ηic lən bī ye nök

(Mt 26:36-46; Mk 14:32-42)

³⁹ Nawēn ke Jethu jīel ku ruəc kəcken ye buəth, ku ler gən Olip nhom cīmēnden yen ye looi akölaköl.

⁴⁰ Nawēn lek yet tēden adhie, ke lək ke, “Röökkē Nhialic bī we cīi them jakrəc.”

⁴¹ Ku nyiēēnke piny ku le tuen tēthin-nyəot, ku gut yenhiəl piny ku röök, ⁴² ku lueel, “Wä, na lēu rot ke kərəc tit γa acīi bö. Ku acie wētdiē ē wētdu.”

⁴³ Go atuny nhial rot nyuəth ye ku deet puəu, ⁴⁴ rin ē dhiau apēi yepuəu. Ku ben röök apēi abī tuc kuēr yeguəp cīmēn riēm.

⁴⁵ Ku jət rot tēwēn röök yen thīn ku dhuk tēnē kəc ye buəth, ku yök ke ke nin rin cī riääk ē puəu ke cəl agök. ⁴⁶ Go lueel tēnē ke, “Yenjö niin wek? Jatkē röt ku röökkē bī we cīi them jakrəc.”

Jethu aci dām

(Mt 26:47-56; Mk 14:43-50; Jn 18:3-11)

⁴⁷ Jethu ē ηot jam tēwēn bīi kəc juēc ke wet Juda nhīim, raan tōk kam kəc ye buəth kathiäär ku rou. Ku ler tēnē Jethu ku muəth ke ciim. ⁴⁸ Go Jethu lueel, “Juda ca γa ciim ba Manh Raan nyuəth kəc dām ye?”

⁴⁹ Nawën tîŋ kɔc ye buɔθh ke rëër kek ye kë bî rot looi, ke luelkë, “Bëny, cuk thär? Ƴok aa muk paalkua.” ⁵⁰ Go raan tók kamken palde miëet bei, ku tók alony lui pan raandit kāk Nhialic ku teem yinyden cuëc wei. ⁵¹ Go Jethu lueel, “Acie këya.” Ku gɔot mony awën yic tēwën cī tók pal, ku kony bî dēm.

⁵² Ku jəl Jethu jam tēnē raandit kāk Nhialic ku bāny apuruuk luanj Nhialic tiit, ku kɔcdit baai cī bēn bīk ye dām, ku lueel, “Cāk bēn we muk paal ku atuel ciēt Ƴa ye raan kɔc rum? ⁵³ Ƴɛn ē rëër kek we luanj Nhialic akōlakōl, ku akëckë kanj them bāk Ƴa dām. Ku emēn wek aaci puəl bāk kë tō wepuθh looi. Ku tēnē jɔnrac abī la riël bī kërɛɛc wic looi.”

Pīter ajei Jethu

(Mt 26:57-58, 69-75; Mk 14:53-54, 66-72; Jn 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Gokë Jethu dām ku Ƴēthkë pan raandit kāk Nhialic. Ku Pīter ē biōth ke mec kɔc cök ciëen. ⁵⁵ Ku apuruuk aake cī many Ƴöckë took kal yic. Go Pīter rot māt ke ku nyuuc bī Ƴöc. ⁵⁶ Nawën tîŋ nyan lui pan bëny Pīter ke nyuc mac lööm, ke döt apēi ku lueel, “Mony kēnē ē ye rëër kek Jethu aya.”

⁵⁷ Go Pīter jai ku lueel, “Mony kēnē acā cök njic yīn nyēnē!” ⁵⁸ Ku kaam thiin awën ke mony dēt tîŋ Pīter ku lueel, “Yīn ē raanden aya.” Go Pīter bëër, “Acie Ƴɛn mätthdië.”

⁵⁹ Ku kaam awën, ke wēt yen raan Jethu, ben mony dēt muök yeguöp apēi ku lueel, “Acin diu lɔn ye mony kēnē rëër kek Jethu, rin ē raan Galilia.”

⁶⁰ Go Pīter bēēr! “Mäthdië, kē ye lueel acä cak deet yic.” Ku kaam wën ɲot jīεεm yen ke thən ajīth kiu. ⁶¹ Go Jethu yenhom wel ku döt Pīter. Go Pīter kēwäär cī Bēny Jethu lēk ye ëlä, “Tuenɲ ke thən ajīth kēc kiu ya aköl, aba lueel arak diäk lön kuc yīn ɣa.” ⁶² Ku ler aɣeer ke cī guöp yār ku dhiεεu apei.

Jethu acī bui ku that
(Mt 26:67-68; Mk 14:65)

⁶³ Tēn awën ke kəc ke tit Jethu, ee yekē bui ku thatkē, ⁶⁴ ku derkē nyin ku guutkē kecin ku yöökkē, “Mεεkē! Yenɣa yī gut?” ⁶⁵ Ku lueelkē käreɕ apei yeguöp.

Jethu acī ɣäth luɲ bäny Itharel yic
(Mt 26:59-66; Mk 14:55-64; Jn 18:19-24)

⁶⁶ Nawën bak piny, ke kəcđit Itharel ku kəcđit kāk Nhialic, ku kəc piöoc lööɲ mat kenhīim. Ku bīi Jethu luɲden yic. ⁶⁷ Ku lēkkē ye, “Na ye Raan cī ləc ku dəc, ke lēk ɣo.” Go Jethu bēēr, “Na lēk we ke wek aaci wētdië bī gam, ⁶⁸ ku na thiëc we, ka cäk bī bēēr. ⁶⁹ Ku ëmën ler tuenɲ, Manh Raan abī nyuc lɲ cuëc Nhialic Madhəl.”

⁷⁰ Gokē rek yic ëbën, “Na ye këya, ye Wën Nhialic?” Go Jethu bēēr, “Ee ɣen, cīt tē cäk luël ye.” ⁷¹ Gokē lueel, “Acīn dēt wīcku kəc kək bī bēn jam kāk cī looi. ɤok aaci wël cī lueel ë thuɲnde piɲ.”

23

Kəc Itharel aaci Jethu gaany tēnē Pilato
(Mt 27:1-2, 11-14; Mk 15:1-5; Jn 18:28-38)

¹ Go kəc luk röt jət ëbën ku ɣēthkē Jethu Pilato nhom raan Roma. ² Ku gəonykē ku luelkē, “ɤok aaci mony kēnē yök ke rēc kackua nhīim, ke ye

lëk ke bik ajuër cüi ye tääu piny tënë bēnyṅaknhom Roma. Ku aye lueel aya lön ye yen Raan cī lōc ku dōc, bēnyṅaknhom.”

³ Go Pilato thiëc, “Ye yīn bēnyṅaknhom kōc Itharel?” Go Jethu bēër, “Ee ḡa, cīt tē ca luël ye.”

⁴ Go Pilato yenhom wël kōcdīt kāk Nhialic ku thān awēn ku lueel, “Acīn awuōc ca yōk ee raan kēnē guōp.” ⁵ Gokē ṅot ke jam apēi ku luelkē, “Tēden yen kōc piōc thīn ajōk aliāap Judia yic ēbēn. Acī jōk Galilia ku yen kīn cī bēn Jeruthalem ēmēn.”

Jethu aci ḡāth Antipāth Ḳērot nhom

⁶ Nawēn piṅ Pilato ē wēlkā ke thiëc lön yen raan Galilia. ⁷ Nawēn le ṅic lön ye Jethu raan wun mēc Antipāth Ḳērot, ku yeen ē rēër Jeruthalem ē nīnkā, ke cōl Jethu aḡēth yenhom. ⁸ Go Antipāth Ḳērot puōu miēt wēn tiṅ yen Jethu, rin ēcī kājuēc piṅ ē rienke. Ku ēcī Ḳērot wīc apēi bī Jethu tiṅ, ku ṅōōth aya bī kāk ye Jethu ke looi tiṅ. ⁹ Go Jethu jal thiëc wël juēc, go Jethu biēt kecīn wēt tōṅ dhuk nhom. ¹⁰ Go kōcdīt kāk Nhialic ku kōc piōc lōōṅ rōt cuot tuēṅ, ku luelkē wël rēc apēi Jethu guōp. ¹¹ Go Antipāth Ḳērot kek apuruōōkke Jethu bui ku lēētke. Ku rukkē alanh dhēṅ apēi cīt alanh bēny yekōu, ku toockē ciēēn tēnē Pilato. ¹² Ku jōl Antipāth Ḳērot kek Pilato, wāär man rōt jal määth akōlē.

Jethu aci tēm thou

(Mt 27:15-26; Mk 15:6-15; Jn 18:39–19:16)

¹³ Go Pilato kōcdīt kāk Nhialic ku kōcdīt baai, ku kōc kōk cōl ēbēn, ¹⁴ ku lëk ke, “Wek aaci mony kēnē bēi ḡanhom, ku luelkē lön ē yen raan rēc kōc nhīm bik aliāap looi. Ku ēmēn ḡen aci wēt wīc yic wenhīm, ku akēc yōk ke la guōp awuōc cōk alōn

cī wek ye gaany käjuëc apëi. ¹⁵ Na cək a Antipäth Yërot ka këc yök ke la guöp awuöc, yen ale yen ye cəl adhuk yanhom. Acin awuöc cī mony kënë looi lëu bī ye nök. ¹⁶ Aba cəl athat ku luony.” ¹⁷ Ruöön ëbën aköl Yan Ayum cīn yic luou, Pilato ë raan tök kam kəc cī mac lony tē wïc kəc baai ye bī lony. ¹⁸ Go thän awën tō thīn wuou looi, “Näk! Ku lony Barabath tēnë yo.” ¹⁹ Barabath ëcī mac rin aliäm cī rot looi geeu, ku rin cī yen raan nök.

²⁰ Ë wïc Pilato bī Jethu lony, ku ben jam tēnë ke. ²¹ Gokë bën kiu apëi, “Apiëët tim cī rīiu këu.”

²² Go Pilato bën jam tēnë ke, kënë yen yic diäk ku lueel, “Yeñö? Ye awäc ñö cī looi? Acin awuöc ca yök ke cī looi lëu bī ye nök! Aba cəl athat ku cal ajiël.” ²³ Gokë ñot ke kiu apëi röldit, lön dhil Jethu piäät tim cī rīiu këu. Ku këden wën yekë lueel aci yenhom bën guöt.

²⁴ Go Pilato wëtden gam ku tēm Jethu awuöc wën wickë. ²⁵ Ku lony Barabath, raan wäär cī mac rin aliäap, ku rin cī yen raan nök. Ku yik ke Jethu bīk la luoi tēden wickë kepuöth.

Jethu aci piäät tim cī rīiu këu

(Mt 22:32-44; Mk 15:21-32; Jn 19:17-27)

²⁶ Gokë Jethu kuaath ayeer. Ku wën kuεeth kek ye, ke mony cəl Thaimon raan pan Thirene bö baai, nawën cī tim cī rīiu Jethu göök, gokë däm ku cälkë aket tim ke buöth Jethu cök. ²⁷ Ku buöth kəc juëc apëi ku diäär dhiau rienke aya. ²⁸ Go Jethu yenhom wël ke ku lueel, “Diäär Jeruthalem, duökkë dhiau ë rienkië, dhiaukë ë rienkun ku rin miëthkun. ²⁹ Rin nīn bī ye lueel ëlä aaci thišk, ‘Diäär mit gup aa diäär këc mīth kañ thuëët!’ ³⁰ Ku ë yen tēn bī ye

aa lueel thïn aya ëlä, ‘Anjuëën buk ciët kəc cï thou, kəc cï wiëk nhïim, kəc cï kē cï wiik kenhïim kuəm piny.’ ³¹ Na ye kəcit kënë rot looi ke tim təc, ke yenö yakē tak ke bï rot looi tē le yen riël.”*

³² Ku kuath apuruuk kəc karou aya, kəc la gup awuöcdit tet bik ke la nök kek Jethu. ³³ Nawën lek tē cöl Ithkal dööt, ke piëët Jethu tim cï riïu köu ku kəc awën karou, raan tøk ləŋ cuëc ku raan dēt ləŋ cam.† ³⁴ Go Jethu lueel, “Wä, päl piny tënë ke, keek aa kuc kē loikē.”

Ku cuet apuruuk gek bik alëth Jethu tek kamken. ³⁵ Ku jəl kəc juëc kööc ë tēën ke daai ye. Ku tən awën ë ye kəcđit Itharel bui ku luelkē, “Ee kəc kök kony, cöl akony rot tē ye yen Raan cï Nhialic ləc ku döc.”

³⁶ Ku bui apuruuk aya. Ku bik tënë ye ku gëmkē muön abiëc cï wac, ³⁷ ku luelkē, “Na ye bëny kəc Itharel ke yï kony rot.” ³⁸ Ku piëëtkē tim cï ye göt thïn këlä nhial tim Jethu nhom, “KĒNĒ Ē BĒNYŅAKNHOM ITHAREL.”

³⁹ Go raan tøk kam kəc awën cï piäät kek ye lat ku lueel, “Cïi ye Raan cï Nhialic ləc ku döc? Kony rot ku kony yo aya.” ⁴⁰ Go raan dëëtē pušu riääk ku nyieeny, “Cïi ye cak riöc Nhialic agut tē thou yïn aya? Yok aaci tēm thou cïmënde. ⁴¹ Ku awäcda adhilku jət rin yok aa col kē cuk looi, ku mony kënë acin kërëc cï looi.” ⁴² Ku lueel tënë Jethu, “Tak ya

---

23:30 Yoth 10:8; Ny 6:16 * **23:31** Wëtde yic ee duër a këlä, “Na ye kē cit kënë rot looi tënë raan cïn awuöc cï looi, ke ye tak yenö bi rot looi tënë raan la guöp awuöc.” † **23:33** Tën kënë ee ye cöl këlä rin thiëk yen kek gəndit la guen-ŋen cit apen nhom raan. **23:34** Wk 22:18 **23:35** Wk 22:7 **23:36** Wk 69:21

të yeet yin Bäänydu yic.” ⁴³ Go Jethu lëk ye, “Yin alëk yic, yaköl yin abi rëer kek ya pan Nhialic.”

Jethu aci thou ayic

(Mt 27:45-56; Mk 15:33-41; Jn 19:28-30)

⁴⁴ Nawën təcüt aköl ciel yic ke muöth loi rot pan awën, ku cii aköl ruel yet tään aköl. ⁴⁵ Ku tēwën ka alanh ye gëen bi luan Nhialic tek yic alon thin reet yic rou. ⁴⁶ Ku cöt Jethu rödit ku lueel, “Wä, wëikië aaca than yicin.” Acī wëlkä lueel ku thou.

⁴⁷ Nawën tñj bány apuruuk kē cī rot looi, ke lec Nhialic ku lueel, “Mony kënë ē ye raan path alanden.” ⁴⁸ Nawën tñj kōc ke cī kenhīm kut tēen bik daai kē cī rot looi, gokē dhuk baai ke gut kepuōth. ⁴⁹ Kōc ke ñiēc kek Jethu ēbën, agut diäär ke buōth ye wäär jiël yen Galilia, aake daai ē kakkä ēbën.

Jethu aci thiök

(Mt 27:57-61; Mk 15:42-47; Jn 19:38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Mony cöl Jothep ē tō thin. Ku yeen ē raan gen Arimatheo, pan Judia. Jothep ē ye raan path la cök, ku yeen ē ñōth bën bääny Nhialic. Ku yeen ē ye raan akut luk kōc Itharel.

⁵² Nawën le tñj lōn cī Jethu thou, ke la tēnē Pilato ku thiēc guōp Jethu. ⁵³ Ku bii piny tim kōu ku der alath, ku tēu ran cī wec kuur yic, ran cīn raan cī kan thiök thin. ⁵⁴ Ee ya aköl nin dhiēc, aköl ye kōc röt guiir rin aköl cii kōc ye luui, ee bi guō bën.

⁵⁵ Nawën cī guōp Jethu bēi piny tim kōu, ke diäär wäär bö kek Jethu Galilia, buōth Jothep ku tñkē tē cī guōp Jethu tāau thin ran yic, ⁵⁶ ku dhukkē baai ku

lek miök n̄ir guiir b̄i kek guöp Jethu b̄en t̄oc. Nawën aköl c̄i k̄oc ye luui, ke ke l̄öŋ c̄it t̄e ye l̄öŋ Mothith luël ye.

24

Jethu ac̄i rot j̄ot ran̄ yic

(Mt 28:1-10; Mk 16:1-8; Jn 20:1-10)

¹ Nayon nhiäk rial aköl Nhialic, ke diäär la ran̄ nhom kek miök n̄ir c̄ik guiir. ² Ku yökk̄e al̄el c̄i ran̄ kum nhom ke c̄i laar wei. ³ Nawën lek ran̄ yic ke c̄i guöp Jethu yök th̄in. ⁴ T̄ewën k̄ëc kek ke c̄i ḡai, ke r̄öör karou ceŋ al̄ëth yer apei c̄i la toptop b̄ö, ku k̄ëc̄k̄e kelöm. ⁵ Go diäär riöc̄ ku gutk̄e kenh̄iim piny. Go r̄öör wën lueel t̄en̄e ke, “Yer̄ö ye wek raan p̄ir b̄en w̄ic t̄en̄ k̄oc c̄i thou? ⁶ Ac̄i t̄ö t̄en̄e, ac̄i rot j̄ot. Takk̄e k̄ewäär c̄i l̄ek we ëlä wäär ŋoot yen Galilia, ⁷ l̄on Manh Raan ab̄i th̄on k̄oc r̄ec b̄ik piäät tim c̄i r̄iü k̄ou, ku ab̄i b̄en p̄ir aköl ye n̄in diäk.” ⁸ Go diäär wël wäär c̄i Jethu l̄ek ke tak.

⁹⁻¹⁰ Maria Magdalena, ku Joanan, ku Maria man Jemith ku diäär k̄ök, kek aake c̄i la ran̄ nhom. Nawën dhukk̄e ke la k̄oc Jethu buöth kathiäär ku t̄ök ku atuuc k̄ök, l̄ek k̄e c̄i rot looi. ¹¹ Go atuuc tak l̄on ë yen w̄et lueth, ku c̄ik gam. ¹² Go P̄iter rot j̄ot ku riŋ ran̄ nhom b̄i la tiŋ. Nawën guŋ yek̄ou piny ku tiŋ ran̄ yic, ke tiŋ al̄ëth wäär c̄i guöp Jethu der kep̄ec̄. Go dhuk baai ke c̄i ḡai aya k̄e c̄i rot looi.

Jethu ac̄i rot nyuöth k̄ocken ye buöth karou

(Mk 16:12-13)

¹³ Ya aköl tōŋ awën, ke kəc Jethu buəəth karou jət röt bik la pan cəl Emauth, ku ë mec kek Jeruthalem tē cit kilomiter thiäär ku tők. ¹⁴ Tēwën cieth kek ke jam ku takkē kāk cī röt looi, ¹⁵ ke Jethu bō ku cieth ke kuany keyöth. ¹⁶ Ku mär kēdāŋ kepuəth bik cīi ŋic. ¹⁷ Go Jethu ke thiëc, “Yenö bakē lueel tēthēer awën cieth wek?” Gokē kōc ku dōtkē piny ke cī kenyin wel. ¹⁸ Go raan tők kamken cəl Kliöpath wētde bēer, “Adhil a yin raan tōŋ rēer Jeruthalem kuc kāk cī röt looi thin ye ninkä yiic.”

¹⁹ Go Jethu thiëc, “Ye kāŋö?” Gokē bēer, “Aa kāk cī röt looi tēnē mony cəl Jethu, raan Nadharet. Kāk cī looi ku wël cī lueel aye nyuəəth lən ye yen raan ril kāk Nhialic tiŋ. Ku aci Nhialic ku kəc ebën gam lən ril yen kəriëc ebën yic ye lueel ku looi. ²⁰ Aci kəckuan dīt kāk Nhialic ku kəc piöoc lööŋ dəm ku gēmke bāny mac baai bi tēm thou, ku piëtkē tim cī riü kōu. ²¹ Ku ë yeku ŋöəth lən ye yen raan bi kəc Itharel waar käreec yiic. Ku ë nin kadiäk emen tēn looi kakkä röt. ²²⁻²³ Diäär kək akuətda yic, aake cī riëel raŋ nhom wën anhiäk, ku lek dhuk ke wēt cī yook bën cəl agēi lən liu guäpde raŋ yic. Ku lən cī kek atuuc Nhialic cie lək ke lən piir Jethu tiŋ. ²⁴ Go kək kək kamkua riŋ bik la tiŋ. Ku yökkē ayic lən liu guöp Jethu raŋ yic, cit tē cī diäär ye luëel thin.”

²⁵ Go Jethu lək ke, “Wek aa kəc cīn kē ŋieckel! Wek aacie kāk cī kəc kāk Nhialic tiŋ lək we ye lac gam! ²⁶ Kēc kək kāk Nhialic lueel wäär, lən bi Raan cī ləc ku dəc kajuëckä kaŋ guum bi jal la Bäänyde yic.” ²⁷ Ku tēt Jethu ke kāk cī lueel rienke wël thēer Nhialic yiic, jək athör Mothith agut kāk cī kəc kāk Nhialic tiŋ göt.

28 Nawën cîk thiök kek pan awën le kek thîn, ke Jethu loi rot ke cît raan ber tuen. 29 Gokë pëen ku luelkë, “Rëër ke yo, aköl aci cuəl.” Go la baai ke ke. 30 Tëwën cî kek nyuc bîk mîth, ke Jethu löm ayup ku dɔɔc ku beny yic, ku gëm ke. 31 Nyin yic tëwën ke ɲickë ku mër bîk cîi ben tîɲ. 32 Gokë röt thiëec ë röt, “Yo këc puõth ayum tëwën jiεem yen kek yo, ku teet wël cî gõt thεer tënë yo.”

33 Ku jɔtkë röt nyin yic ku dhukkë Jeruthalem. Ku yökkë kɔc Jethu buoõth kathiäär ku tök ku kɔc kök ke cî kenhîim mat, ku lëkkë ke, 34 “Bëny aci rot jɔt ayic, ka cî rot nyuõth Pîter.” 35 Ku jɔl kɔc wën bö Emauth karou kë cî rot looi dhël yic teet, tē cî kek bëny ɲiεc thîn wën beny yen ayup yic.

Jethu aci rot nyuõth atuõocke

(Mt 28:16-20; Mk 16:14-18; Jn 20:19-20; Luɔi 1:6-8)

36 Wën ɲot jiεem kek, ke Bëny bö ku këec kamken ku lueel, “Bî döör arëer ke we.”

37 Gokë pëk wei ku riõockë ëbën ku takkë lɔn yen atiëp yen yekë tîɲ. 38 Goke thiëec, “Yenõ riõoc wek? Yenõ ye wek diu lɔn cîi yen ye ya? 39 Tiëɲkë yacin! Ku tiëɲkë yacök, ee yen ayic. Gatkë ya, ku abäk tîɲ rin atiëp acie la adiõõɲ ku yom cîmën ye wek ke tîɲ kek ya.” 40 Ku wën lueel yen kënë, ke nyuth yecin ku yecök ke. 41 Ku ɲot cîk gam, rin miεt diit cî kek puõth miεt ku gäi diit cî kek gäi. Go Jethu ke thiëec, “Le miëth camkë tō thîn?” 42 Gokë gäm rëc cî tuak 43 ku cuet ke dεei kek ëbën.

44 Ku jɔl lëk ke, “Käkkä gup aa käk ca lëk we wäär ɲot rëer yen ke we, lɔn bî këriëec ëbën cî gõt Lõɲ Mothith yic, ku athör kɔc käk Nhialic tîɲ ku diet

Nhialic yic aya ë rienkië, aa dhil röt tiεη tēden.”
⁴⁵ Ku kony ke bik wël thεεr Nhialic deet yiic, ⁴⁶ ku lëk ke, “Ayakë tih tē cī ye gät thīn lōn Raan cī lōc ku dōc, ë bī gum ku jōt rot raŋ yic akōl ye nīn diäk.
⁴⁷ Ku acī wël cī gōt lueel aya lōn dhil kōc pinynhom ëbēn, jōk Jeruthalem lëk bik kepuōth wël Nhialic, bī kāracken pāl piny. ⁴⁸ Wek aacī kākä tih ke cī kenhīm tiεη. ⁴⁹ Ku wek abī tuōc Wēi Nhialic wäär cī Wä lueel. Rēērke geeu yet akōl bī riel nhial kēnē bēn tēnē we.”

Jethu acī yāth pan Nhialic
(Mt 16:19-20; Luai 1:9-11)

⁵⁰ Nawēn ke Jethu jiël ke ke ku lek Bethanī. Ku jōt yecin nhial ku dōc ke. ⁵¹ Tēwēn dōc yen ke, ke jiël tēnē ke ku jōt ë nhial. ⁵² Gokë door ku dhukkë Jeruthalem ke cī puōth miεt. ⁵³ Ku keek aake ye lac rēēr Luanŋ Nhialic ke lec Nhialic.

Lëk yam
New Testament in Dinka, Southwestern (SU:dik:Dinka,
Southwestern)

copyright © 2006 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Dinka, Southwestern

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Dinka, Southwestern

dik

Sudan

Copyright Information

© 2006, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Dinka, Southwestern

© 2006, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

d94b9d26-33ff-5c4e-819f-5bfe86ac9e55